

**MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STUDII EUROPENE DIN MOLDOVA
FACULTATEA DE DREPT**

**NOTE DE CURS
DREPTUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE
(Ciclul I)**

**AUTOR:
Nicolae Slutu
dr. în drept, lector superior**

*Aprobat la ședința Catedrei Drept privat
din: 22.05.2013, proces-verbal Nr: 9*

*Examinat de Consiliul facultății de Drept USEM
la 24.05.2013, proces-verbal Nr. 5*

*Aprobat la ședința Senatului USEM
din: 01.07.2013, proces-verbal Nr. 9*

CHIȘINĂU – 2013

Tema: Protecția juridică a dreptului de autor și drepturilor conexe

Cuprins

I. Date generale	4
I. Convenții internaționale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe la care Republica Moldova este parte	4
2. Directive europene în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe	5
3. Legislația Republicii Moldova în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe	6
II. Noțiuni și dispoziții generale privind dreptul de autor, drepturile conexe și drepturile <i>sui generis</i>	7
1. Obiectele protejate de dreptul de autor, drepturile conexe și drepturile <i>sui generis</i>	7
2. Subiecții dreptului de autor, drepturilor conexe și drepturilor <i>sui generis</i>	9
3. Conținutul dreptului de autor	10
4. Termenele de protecție a dreptului de autor, drepturilor conexe și drepturilor <i>sui generis</i>	13
III. Înregistrarea obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe	14
1. Depunerea cererii de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe	15
2. Înregistrarea obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe în Registrul de Stat și eliberarea certificatului de înregistrare	16
IV. Înregistrarea titularilor și eliberarea marcajelor de control	17
1. Modul de înregistrare în Registrul de Stat al titularilor marcajelor de control	17
2. Eliberarea marcajelor de control	18
V. Transmiterea drepturilor patrimoniale	20
VI. Apărarea dreptului de autor și a drepturilor conexe. Formele răspunderii juridice	21
VII. Taxe	26
Anexă	27

I. Date generale

1. Convenții internaționale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe la care Republica Moldova este parte

Republica Moldova este parte la următoarele convenții internaționale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe:

> Convenția de la Berna cu privire la protecția operelor literare și artistice, din 09.09.1886 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.511-XIII din 22.06.1995*);

> Convenția internațională pentru protecția drepturilor interpreților, ale producătorilor de fonograme și ale organizațiilor de difuziune, semnată la Roma la 26.10.1961 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 510-XIII din 22.06.1995*);

> Convenția mondială cu privire la drepturile de autor, semnată la Geneva la 06.09.1952 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1318-XII din 02.03.1993*);

> Convenția de constituire a Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale, semnată la Stockholm la 14.07.1967 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1328-XI din 11.03.1993*);

> Convenția privind protecția producătorilor de fonograme împotriva reproducerii neautorizate a fonogramelor lor, semnată la Geneva la 29.10.1971 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 796-XIV din 10.02.2000*);

> Acordul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț, semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994 (*Republica Moldova a aderat prin Legea pentru aderarea Republicii Moldova la Organizația Mondială a Comerțului nr. 218-XV din 01.06.2001*);

> Tratatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale privind dreptul de autor, semnat la Geneva la 20.12.1996 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1452-XIII din 28.01.1998*);

> Tratatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale privind interpretările, execuțiile și fonogramele, semnat la Geneva la 20.12.1996 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1452-XIII din 28.01.1998*);

> Acordul cu privire la colaborarea în domeniul ocrotirii dreptului de autor și a drepturilor conexe, semnat la Moscova la 24.09.1993 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 206-XIV din 25.11.1998*);

> Hotărârea Consiliului șefilor de guverne al Comunității Statelor Independente cu privire la Regulile controlului vamal asupra trecerii peste frontiera vamală a mărfurilor ce conțin obiecte ale proprietății intelectuale, semnată la Moscova la 28.09.2001 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Guvernului nr. 1094 din 19.08.2002*);

> Acordul privind colaborarea în domeniul protecției juridice și apărării proprietății intelectuale și crearea Consiliului Interstatal pentru problemele protecției juridice și apărării proprietății intelectuale, semnat la Sankt Petersburg la 19.11.2010 (*Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Guvernului nr. 442 din 16.06.2011*).

2. Directive europene în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe:

> Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2009/24/CE din 23 aprilie 2009 privind protecția juridică a programelor pentru calculator (versiune codificată);

> Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2006/115/CE din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (versiune codificată);

> Directiva Consiliului nr. 93/83/CEE din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor dispoziții referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu;

> Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2006/116/CE din 12 decembrie 2006 privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe (versiune codificată);

> Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 96/9/CE din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date;

> Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2001/29/CE din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională;

- > Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2001/84/CE din 27 septembrie 2001 privind dreptul de suită în beneficiul autorului unei opere de artă originală;
- > Directiva Parlamentului European și a Consiliului nr. 2004/48/CE din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.

3. Legislația Republicii Moldova în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe

- > Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, *Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 191 -I93/630 din 01.10.2010*;
- > Legea nr. 1459-XV din 14.11.2002 cu privire la difuzarea exemplarelor de opere și fonograme, *Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 11-13/42 din 31.01.2003*;
- > Hotărârea Guvernului nr. 89 din 10.02.2012 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la înregistrarea obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe, *Monitorul Oficial nr. 34-37/114 din 17.02.2012*;
- > Hotărârea Guvernului nr. 744 din 20.06.2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de producere, eliberare și aplicare a marcajelor de control pe exemplarele de opere și fonograme și Regulamentului cu privire la modul de înregistrare în Registrul de Stat al titularilor marcajelor de control, *Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 134/805 din 01.07.2003*;
- > Hotărârea Guvernului nr. 641 din 12.07.2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor, *Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 81-83/682 din 20.07.2001*;
- > Hotărârea Guvernului nr. 774 din 13.08.1997 cu privire la taxele pentru servicii cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale, *Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 57-58/625 din 04.09.1997*.

Apărarea dreptului de autor și a drepturilor conexe

- > Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24.10.2008, art. 96,400;
- > Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002, art. 185¹, 185³;

> Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20.07.2000, art. 1, cap. XII.

În cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte stabilește alte norme decât cele prevăzute de legile naționale, se aplică normele tratatului internațional.

II. Noțiuni și dispoziții generale privind dreptul de autor, drepturile conexe și drepturile *sui generis*

Prin dreptul de autor beneficiază de protecție toate operele exprimate într-o anumită formă obiectivă din domeniul literar, artistic și științific, indiferent de faptul dacă acestea au fost sau nu aduse la cunoștința publicului.

1. Obiectele protejate de dreptul de autor, drepturile conexe și drepturile *sui generis*

Dreptul de autor se extinde asupra operelor literare, artistice și științifice, independent de scopul creării, modul de exprimare sau a valorii lor, exprimate în următoarele forme:

- a) scrisă (manuscris, text dactilografiat, partitură etc.);
  - b) orală (interpretare publică etc.);
  - c) imprimare audio sau video (mecanică, magnetică, digitală, optică etc.);
  - d) de imagine (desen, schiță, pictură, plan, fotocadru etc.);
  - e) tridimensională (sculptură, model, machetă, construcție etc.); f)
- în alte forme.

Obiecte ale dreptului de autor sunt:

- a) operele literare (povestiri, eseuri, romane, poezii etc.);
- b) programele pentru calculator care se protejează ca și operele literare;
- c) operele științifice;
- d) operele dramatice și dramatico-muzicale, scenariile și proiectele de scenarii, libreturile, sinopsisul filmului;
- e) operele muzicale cu sau fără text;
- f) operele coregrafice și pantomimele;
- g) operele audiovizuale;
- h) operele de pictură, sculptură, grafică și alte opere de artă plastică;

- i) operele de arhitectură, urbanistică și de artă horticolă;
- j) operele de artă aplicată;
- k) operele fotografice și operele obținute printr-un procedeu analog fotografiei;
- l) hărțile, planșele, schițele și lucrările tridimensionale din domeniul geografiei, topografiei, arhitecturii și din alte domenii ale științei;
- m) bazele de date;
- n) alte opere.

De asemenea, ca opere, se protejează prin dreptul de autor, fără a prejudicia drepturile autorului operei originale, **operele derivate și integrante** la baza cărora stau una sau mai multe opere și/sau oricare alte materiale preexistente.

Opere derivate sunt traduceri, adaptările, adnotările, aranjamentele muzicale și orice alte transformări ale operelor literare, artistice sau științifice, cu condiția că acestea constituie rezultate ale creației intelectuale.

Opere integrante sunt culegerile de opere literare, artistice sau științifice, precum enciclopediile și antologiile, compilațiile altor materiale sau date, indiferent dacă sunt sau nu protejate, inclusiv bazele de date, cu condiția că, din considerentul selectării și aranjării conținutului lor, constituie rezultate ale creației intelectuale.

Obiecte ale drepturilor conexe sunt:

- a) interpretările;
- b) fonogramele;
- c) videogramele
- d) emisiunile organizațiilor de difuziune.

Creații și alte obiecte neprotejate prin dreptul de autor:

- a) documentele oficiale de natură normativă, administrativă sau politică (legi, hotărâri judecătorești), precum și traduceri oficiale ale acestora;
- b) simbolurile de stat și semnele oficiale ale statului (drapele, steme, decorații, semne bănești);
- c) expresiile folclorice;
- d) noutățile zilei și diverse fapte cu caracter de simplă informație.

Dreptul de autor asupra operelor de serviciu

Drepturile morale asupra unei opere create ca urmare a îndeplinirii unei misiuni încredințate de angajator sau ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu (operă de serviciu) aparțin autorului acestei opere.

Autorul operei de serviciu nu are dreptul să interzică angajatorului său să o publice sau să o facă în alt mod accesibilă pentru public.

În lipsa unor prevederi legale sau a unor clauze contractuale contrare, în măsura în care valorificarea operei este condiționată de misiunea încredințată autorului de a crea această operă, dreptul patrimonial asupra operei de serviciu aparține angajatorului.

Cuantumul remunerației de autor pentru fiecare mod de valorificare a operei de serviciu se stabilește în contractul încheiat între autor și angajator.

La valorificarea operei de serviciu, numele autorului se indică în cazul când acest lucru este posibil realmente. Angajatorul, de asemenea, are dreptul să ceară indicarea numelui său la orice valorificare a operei de serviciu.

2. Subiecții dreptului de autor, drepturilor conexe și drepturilor *sui generis*

Subiecții dreptului de autor

Subiecți ai dreptului de autor sunt autorii și titularii de drepturi.

Autorul este persoana fizică prin a cărei muncă creatoare a fost creată opera.

Titularul de drepturi este persoana fizică (autorul sau altă persoană fizică împuternicită de autor) sau juridică care deține, în mod legal, drepturile patrimoniale.

Subiecții drepturilor conexe

Subiecți ai drepturilor conexe sunt **interpreții, producătorii de fonograme, producătorii de videograme și organizațiile de difuziune prin eter sau prin cablu**. Drepturile conexe se exercită fără a prejudicia dreptul de autor.

Pentru apariția și exercitarea drepturilor conexe nu este necesară respectarea vreunei formalități. În absența unei probe contrare, persoana fizică sau juridică, al cărei nume sau denumire apare în mod obișnuit pe o imprimare a interpretării, pe o fonograma, o videogramă sau pe imprimarea unei emisiuni, se consideră interpret, producător de fonograma sau videogramă, respectiv, organizație de difuziune prin eter sau prin cablu.

Subiecții drepturilor sui generis

Subiecți ai drepturilor *sui generis* sunt producătorii unei baze de date care dovedesc că au făcut o investiție substanțială din punct de vedere calitativ și/sau cantitativ în obținerea, verificarea sau prezentarea conținutului ei.

Prezumția paternității și simbolul protecției dreptului de autor și a drepturilor conexe

Se consideră autor persoana fizică sub al cărei nume pentru prima dată este publicată opera, în absența unor probe contrare. Nu se consideră autor persoana care a contribuit la crearea operei printr-un aport financiar sau organizatoric.

Autorul este în drept să înregistreze la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală opera sa. Paternitatea aparține persoanei, sub al cărei nume a fost publicată opera, dacă nu există alte dovezi sau până la proba contrară.

Pentru a informa publicul despre drepturile sale, titularul are dreptul să folosească simbolul protecției dreptului de autor, care se aplică pe fiecare exemplar al operei și constă din trei elemente:

- a) litera latină „C” inclusă în cerc: ©;
- b) numele (denumirea) titularului drepturilor exclusive de autor;
- c) anul primei publicări a operei.

Pentru a informa publicul despre drepturile lor, interpreții și producătorii de fonograme/videograme pot indica, pe fiecare exemplar sau ambalaj al fonogramei/videogramei, simbolul protecției drepturilor conexe care constă din trei elemente:

- a) litera latină „P” inclusă într-un cerc ®;
- b) numele (denumirea) titularului de drepturi conexe exclusive;
- c) anul primei publicări a interpretării, fonogramei, videogramei, emisiunii organizației de difuziune.

3. Conținutul dreptului de autor

Dreptul de autor se constituie din *drepturi morale (personale)* și *drepturi patrimoniale*:

Drepturile morale (personale) ale autorului nu pot face obiectul vreunei renunțări sau cesiuni și sunt imprescriptibile, chiar și în cazul în care autorul cedează drepturile sale patrimoniale:

- dreptul la paternitate;
- dreptul la nume;

- dreptul la respectarea integrității operei;
- dreptul la divulgarea operei;
- dreptul la retractarea operei.

Drepturile patrimoniale exclusive

Autorul sau alt titular al dreptului de autor are dreptul exclusiv să efectueze, să permită sau să interzică valorificarea operei, inclusiv prin:

- a) reproducerea operei;
- b) distribuirea originalului sau a exemplarelor operei;
- c) închirierea exemplarelor operei, cu excepția operelor de arhitectură și a operelor de artă aplicată;
- d) importul exemplarelor operei în vederea distribuirii, inclusiv al exemplarelor confecționate cu consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor;
- e) demonstrarea publică a operei;
- f) interpretarea publică a operei;
- g) comunicarea publică a operei prin eter, inclusiv prin satelit (tele- radiodifuziune) sau prin cablu;
- h) retransmiterea simultană și fără modificări, prin eter sau prin cablu, a operei transmise prin eter sau prin cablu;
- i) punerea la dispoziție în regim interactiv a operei;
- j) traducerea operei;
- k) transformarea, adaptarea, aranjamentul sau alte modificări ale operei, cu excepția cazurilor când efectuarea unor acțiuni din cele enumerate la lit.a)-k) nu se încadrează în forma de exprimare a operei și pentru care nu pot fi stabilite sancțiuni.

Autorul sau alt titular al drepturilor patrimoniale exclusive de autor are **dreptul la o remunerație echitabilă**. Cuantumul și modul de achitare a remunerației de autor pentru fiecare caz și mod de valorificare a operei se stabilesc în contractul de autor sau în contractele pe care organizațiile de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor le încheie cu utilizatorii.

Drepturile interpreților, producătorilor de fonograme/videograme și organizațiilor de difuziune prin eter și prin cablu

Interpretul are dreptul exclusiv să permită sau să interzică următoarele acțiuni:

- a) imprimarea interpretării sale încă neimprimată;
- b) reproducerea imprimării interpretării sale;
- c) distribuirea imprimării interpretării sale;
- d) închirierea imprimării interpretării sale;
- e) comunicarea publică prin eter (tele,- radiodifuziune) sau prin cablu a interpretării sale, cu excepția cazului când interpretarea este ea însăși o interpretare tele,- radiodifuzată sau e făcută de pe o imprimare;
- f) punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a interpretării sale imprimată.

Producătorul de fonograme/videograme are dreptul exclusiv să permită sau să interzică următoarele acțiuni în privința fonogramei sale:

- a) reproducerea fonogramei/videogramei;
- b) distribuirea exemplarelor fonogramei/videogramei;
- c) închirierea exemplarelor fonogramei/videogramei;
- d) importul în scopuri de distribuire a exemplarelor fonogramei/videogramei, inclusiv a exemplarelor făcute cu consimțământul producătorului de fonograme/videograme;
- e) punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a fonogramei/videogramei;
- f) adaptarea sau orice altă transformare a fonogramei.

Organizațiile de difuziune prin eter și prin cablu au dreptul exclusiv să permită sau să interzică următoarele acțiuni în privința emisiunilor lor difuzate prin eter sau cablu:

- a) imprimarea emisiunii;
- b) reproducerea unei imprimări a emisiunii;
- c) distribuirea imprimării emisiunii;
- d) comunicarea publică prin eter sau prin cablu a emisiunii;
- e) retransmiterea emisiunii;
- f) comunicarea publică a emisiunii în locuri accesibile publicului cu plată pentru intrare;
- g) punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a imprimării emisiunii.

Drepturile producătorilor bazelor de date

Producătorul unei baze de date are dreptul să interzică extragerea și/sau re-utilizarea conținutului - integral sau a unei părți substanțiale, evaluate calitativ și/sau cantitativ - a acelei baze de date.

4. Termenele de protecție a dreptului de autor, drepturilor conexe și drepturilor *sui generis*

Termenele de protecție a dreptului de autor

Drepturile patrimoniale exclusive și dreptul la remunerație durează pe tot timpul vieții autorului și pe perioada de 70 de ani după deces, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al decesului autorului-

- Drepturile patrimoniale asupra operei audiovizuale se protejează timp de 70 de ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor decesului ultimului dintre următorii coautori: realizatorul principal (regizor-scenograf), autorul scenariului (scenarist), autorul dialogului și compozitorul - autorul operei muzicale, special create pentru această operă audiovizuală.

- Drepturile patrimoniale asupra unei opere anonime sau apărute sub pseudonim, cu excepția celei de artă aplicată, se protejează 70 de ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al publicării legale a operei.

- Drepturile patrimoniale asupra operei create în copaternitate, cu excepția operei de artă aplicată, se protejează pe parcursul întregii vieți a fiecăruia dintre coautori și 70 de ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al decesului ultimului coautor-supraviețuitor.

- Drepturile patrimoniale asupra operei de artă aplicată se protejează timp de 25 de ani de la data creării ei, cu excepția modelelor și desenelor industriale neînregistrate conform Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale, create în scopul industrial de reproducere, care se protejează timp de 3 ani de la data creării lor.

- Drepturile patrimoniale asupra unei opere nepublicate anterior, după expirarea termenului de protecție a dreptului de autor, se protejează timp de 25 de ani de la data la care opera a fost pentru prima dată publicată sau comunicată în mod legal publicului.

- Termenul de protecție a drepturilor patrimoniale ale persoanelor care editează o publicație critică sau științifică asupra unei opere intrate în domeniul public este de 30 de ani de la data la care publicația a fost pentru prima dată editată legal.

Drepturile morale (personale) ale autorului sunt protejate pe un termen nelimitat. După decesul autorului, protecția drepturilor lui morale este exercitată de moștenitori și de organizațiile abilitate în modul corespunzător să asigure protecția drepturilor autorilor. Asemenea organizații asigură protecția drepturilor morale ale autorilor și atunci când aceștia nu au moștenitori sau în cazul stingerii dreptului lor de autor.

Termenele de protecție a drepturilor conexe

- Drepturile interpretului se protejează timp de 50 de ani de la data primei interpretări. Drepturile interpretului la nume și dreptul la reputație se protejează pe un termen nelimitat.
- Drepturile producătorului de fonograme se protejează timp de 50 de ani de la data primei imprimări a fonogramei.
- Drepturile producătorului de videograme se protejează timp de 50 de ani de la data primei imprimări a videogramei.
- Drepturile organizațiilor de difuziune prin eter și prin cablu se protejează timp de 50 de ani de la prima difuzare a emisiunii de către o asemenea organizație.

Termenul de protecție a drepturilor producătorilor bazelor de date

Dreptul de a extrage și/sau reutilizarea conținutul unei baze de date se protejează pe o perioadă de 15 ani din data când a fost finalizată baza de date.

Orice modificare substanțială a conținutului unei baze de date, inclusiv orice modificare substanțială rezultând din acumularea completărilor, eliminărilor sau schimbărilor succesive, care indică asupra unei noi investiții semnificative, evaluate calitativ sau cantitativ, permite atribuirea unui termen de protecție propriu bazei de date care rezultă din această investiție.

La expirarea termenului de protecție a drepturilor patrimoniale, opera intră în domeniul public. Operele intrate în domeniul public pot fi valorificate liber, cu condiția respectării drepturilor morale ale autorilor și ale altor titulari și achitării unei remunerații legale.

III. Înregistrarea obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe

Titularul dreptului exclusiv de autor asupra operei publicate sau nepublicate poate să o înregistreze în registrele oficiale de stat în decursul termenului de protecție a dreptului de autor. Înregistrarea de stat a obiectelor dreptului de autor și ale drepturilor conexe se efectuează de către AGEPI în conformitate cu regulamentul aprobat de către Guvern.

1. Depunerea cererii de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe

Cererea de înregistrare a obiectului dreptului de autor și drepturilor conexe asupra unei opere publicate sau nepublicate se depune la AGEPI de către solicitant personal sau prin intermediul unei persoane împuternicite prin procură eliberată, în condițiile legii, în decursul termenului de protecție a dreptului de autor.

Cererea completată pe un formular-tip (<http://www.agepi.md/md/copyright/forms.php>), poate fi depusă la AGEPI direct, prin poștă (corespondență recomandată) sau în format electronic (cu aplicarea semnăturii electronice).

În cazul depunerii cererii direct la AGEPI, odată cu cererea se depun și toate documentele necesare înregistrării. Cererea se consideră depusă din momentul prezentării întregului pachet de documente menționate în Regulamentul de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe. În cazul neprezentării acestor documente, cererea nu va fi acceptată.

În celelalte cazuri de depunere a cererii de înregistrare, materialele anexate la cerere urmează a fi prezentate direct la AGEPI în decurs de 3 zile lucrătoare.

La cerere se anexează:

1) obiectul (opera) propriu-zis sau materialul identificator prezentat spre înregistrare, în două exemplare identice, cu semnătura autorilor pe fiecare pagină. Materialele identificatoare vor fi originale și nu descrieri ale operelor;

2) procura eliberată în condițiile legii, dacă cererea se depune prin intermediul reprezentantului sau de către o terță persoană, împuternicită de autor(i);

3) dovada de plată a taxei, în cuantumul stabilit, sau documentul care confirmă înlesnirea, după caz;

4) copia actelor de identitate ale autorilor;

5) contractul de autor în cazul transmiterii drepturilor patrimoniale, întocmit în conformitate cu art. 30 și 31 din Legea nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe;

6) alte documente, precum: copia certificatului de înregistrare a întreprinderii (dacă titularul este o persoană juridică), certificatul de moștenitor, certificatul de deces al autorului (în cazul în care obiectul este înregistrat de către succesorul(ii) de drepturi), documentele ce confirmă înlesnirile la plata taxei pentru pensionari, studenți și invalizi.

2. Înregistrarea obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe în Registrul de Stat și eliberarea certificatului de înregistrare

În cazul în care cererea îndeplinește condițiile stabilite, AGEPI, în termen de 30 de zile lucrătoare, înscrie datele cu privire la înregistrarea operei în Registrul de Stat și eliberează solicitantului certificatul de înregistrare a obiectului.

Registrul de Stat constituie totalitatea datelor și materialelor aferente, înregistrate în ordine cronologică, cu privire la operele ce constituie obiecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe.

Registrul de Stat se ține în mod manual, în limba de stat, și include:

- 1) numărul de ordine al înregistrării;
- 2) numărul, data înregistrării cererii;
- 3) seria și numărul certificatului de înregistrare;
- 4) denumirea obiectului;
- 5) numele și prenumele autorului(lor), pseudonimul;
- 6) titularul drepturilor patrimoniale;
- 7) documentele anexate cererii de înregistrare. Datele conținute în Registrul de Stat au caracter public.

După înregistrarea obiectului în Registrul de Stat, cu condiția achitării taxei stabilite, titularului i se eliberează certificatul de înregistrare care va include:

- 1) seria, numărul și data înregistrării în Registrul de Stat;
- 2) denumirea obiectului;
- 3) numele și prenumele autorilor, titularului(lor) de drepturi conexe;
- 4) numele (denumirea) titularului drepturilor patrimoniale.

Acest certificat, în caz de litigiu, poate servi drept prezumție a paternității dacă nu se va dovedi contrariul.

Protecția dreptului de autor se extinde asupra formei de exprimare, astfel, nu pot beneficia de protecția legală a dreptului de autor: ideile, teoriile, conceptele, descoperirile științifice, procedeele, metodele de funcționare sau conceptele matematice ca atare și invențiile, conținute într-o operă, oricare ar fi modul de preluare, de scriere, de explicare sau de exprimare; documentele oficiale de natură politică, legislativă, administrativă, judiciară și traduceri oficiale ale acestora; simbolurile oficiale ale statutului, semnele bănești; noutățile zilei sau diverse fapte și date ce reprezintă o simplă informație.

IV. Înregistrarea titularilor și eliberarea marcajelor de control

Înainte de a difuza exemplarele de opere și fonograme pe teritoriul Republicii Moldova, pe fiecare dintre acestea sau pe coperta lor se aplică marcajul de control, care confirmă legalitatea și justetea utilizării exemplarelor de opere și fonograme, pe care este aplicat, și asigură respectarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, iar lipsa marcajelor de control pe exemplarele de opere și fonograme atestă lipsa dreptului de valorificare a acestor exemplare.

1. Modul de înregistrare în Registrul de Stat al titularilor marcajelor de control

Sunt înregistrate în Registrul de Stat al titularilor marcajelor de control persoanele fizice sau juridice (producătorii și/sau difuzorii exemplarelor de opere și fonograme), care produc și/sau difuzează exemplare de opere sau fonograme, care au depus pentru prima dată la AGEPI cererea pentru obținerea marcajelor de control și față de care a fost luată decizia de a li se elibera aceste marcaje.

Pentru înregistrare, persoanele fizice și juridice care produc și/sau difuzează exemplare de opere sau fonograme prezintă la AGEPI următoarele documente:

- a) cererea, de modelul stabilit (<http://www.agepi.md/md/copyright/forms.php>);
- b) buletinul de identitate sau pașaportul (pentru persoanele fizice);
- c) statutul (pentru persoanele juridice);
- d) certificatul de înregistrare a întreprinderii sau organizației (pentru persoanele juridice);
- e) certificatul de atribuire a codului fiscal (pentru persoanele juridice);
- f) documentul privind domiciliul - pentru persoanele fizice sau privind sediul - pentru persoanele juridice;
- g) contractele de autor și alte acte juridice încheiate cu titularul dreptului de autor și drepturilor conexe asupra operelor sau fonogramelor, în care se indică modalitățile permise de producere și/sau difuzare a exemplarelor de opere și fonograme;
- h) documentele privind adresa spațiilor în care se va desfășura activitatea de producere și/sau difuzare, inclusiv a spațiilor destinate depozitării exemplarelor de opere sau fonograme;
- i) informații privind rechizitele bancare ale solicitantului;
- j) date privind persoanele care le reprezintă (în cazul persoanelor juridice).

Decizia privind înregistrarea sau refuzul înregistrării

În termen de 30 de zile de la data primirii cererii și a documentelor respective, AGEPI este obligată să emită decizia privind înregistrarea sau refuzul înregistrării în Registrul de Stat.

Decizia privind refuzul înregistrării se emite în următoarele temeuri:

- a) încălcarea prevederilor Legii nr. 1459-XV din 14 noiembrie 2002 cu privire la difuzarea exemplarelor de opere și fonograme sau ale altor acte normative;
- b) încălcarea dreptului de autor sau a drepturilor conexe;
- c) prezentarea documentelor sau a materialelor neconforme sau care conțin date false.

Decizia privind refuzul înregistrării poate fi atacată în instanțele judecătorești competente conform procedurii stabilite și nu lipsește persoana fizică sau juridică de dreptul de a depune la AGEPI o nouă cerere de înregistrare după înlăturarea încălcărilor comise.

Certificatul de înregistrare

În baza deciziei privind înregistrarea, după consemnarea informațiilor necesare în Registrul de Stat, AGEPI eliberează solicitantului certificatul de înregistrare de modelul stabilit, care este valabil pe termen de 3 ani de la data eliberării lui. În cazul când în activitatea persoanei fizice sau juridice care produce și/sau difuzează exemplare de opere sau fonograme survin unele schimbări, aceasta este obligată să prezinte la AGEPI documentele respective pentru eliberarea unui nou certificat de înregistrare.

Certificatul de înregistrare poate fi retras, în baza deciziei AGEPI, pe un termen de până la 3 luni, în cazul încălcării repetate de către titularul de drepturi înscris în Registrul de Stat a prevederilor legislației în vigoare. Decizia de retragere a certificatului de înregistrare poate fi atacată în modul stabilit de legislație.

2. Eliberarea marcajelor de control

Marcajul de control conține un cod alfanumeric, compus dintr-o serie din 2 litere și dintr-un număr din 7 cifre. În dependență de suportul material pe care au fost imprimate exemplarele de opere sau fonograme, se stabilesc următoarele serii ale marcajelor de control:

- a) seria „A” - pentru casetele audio (MC);
- b) seria „V” - pentru casetele video (VHS);
- c) seria „D” - pentru compact-discurile de orice format (CD, DVD etc.).

AGEPI eliberează marcajele de control în temeiul propriei decizii, după obținerea de către solicitant a certificatului de înregistrare în Registrul de Stat. Dreptul de a solicita marcaje de control îl au titularii de drepturi asupra exemplarelor de opere și fonograme, care au fost înregistrați în Registrul de Stat al titularilor marcajelor de control, adică persoanele fizice sau juridice care produc și/sau difuzează exemplare de opere sau fonograme.

Pentru obținerea marcajelor de control, persoanele fizice și juridice care produc și/sau difuzează exemplare de opere sau fonograme sunt obligate să prezinte la AGEPI următoarele documente:

a) cererea de modelul stabilit (<http://www.agepi.md/md/copyright/forms.php>), în care se indică:

- denumirea operei și fonogramei imprimate în limba originalului;
- tipul suportului material pe care este imprimată opera sau fonograma;
- numele (denumirea) titularului dreptului de autor și drepturilor conexe;
- numărul exemplarelor de opere și fonograme;
- alte informații;

b) contractele de autor și alte acte juridice încheiate cu titularul dreptului de autor și drepturilor conexe asupra operei sau fonogramei în care se stipulează modalitățile autorizate de producere și/sau difuzare a exemplarelor de opere și fonograme;

c) documentele vamale ce confirmă importul exemplarelor de opere sau fonograme în Republica Moldova;

d) documentele ce confirmă producerea în Republica Moldova a exemplarelor de opere sau fonograme;

e) documentele ce confirmă proveniența exemplarelor de opere sau fonograme.

Decizia privind eliberarea sau refuzul eliberării marcajelor de control

În termen de 15 zile lucrătoare de la data primirii cererii, AGEPI este obligată să emită decizia privind eliberarea sau refuzul eliberării marcajelor de control.

În temeiul deciziei privind eliberarea marcajelor de control, solicitantul achită pentru eliberarea unui marcaj de control 0,5 lei moldovenești și obține marcajele de control cu seriile și numerele corespunzătoare, precum și adeverința de modelul stabilit ce atestă obținerea acestor marcaje (<http://www.agepi.md/md/copyright/forms.php>).

Decizia privind refuzul eliberării marcajelor de control se emite în următoarele temeuri:

- a) încălcarea prevederilor Legii nr. 1459-XV din 14 noiembrie 2002 cu privire la difuzarea exemplarelor de opere și fonograme sau a altor acte normative;
- b) încălcarea dreptului de autor sau a drepturilor conexe;
- c) prezentarea de către solicitant a documentelor sau a materialelor neconforme sau cu date false.

Decizia privind refuzul eliberării marcajelor de control poate fi atacată în instanțele judecătorești competente conform procedurii stabilite și nu lipsește persoana fizică sau juridică de dreptul de a depune la AGEPI o nouă cerere de eliberare a marcajelor de control după înlăturarea tuturor încălcărilor comise.

Aplicarea marcajelor de control

Marcajele de control se aplică pe exemplarele de opere și de fonograme de către titularii de drepturi înscrși în Registrul de Stat pe fiecare copertă a exemplarului de operă sau fonogramă.

Pe exemplarele de opere sau fonograme importate marcajele de control se aplică, la solicitarea importatorului, după perfectarea documentelor vamale de import, înainte de difuzarea acestor exemplare.

Pe exemplarele de opere sau fonograme destinate exportului marcajele de control se aplică, la solicitarea exportatorului, până la perfectarea documentelor vamale de export.

La perfectarea documentelor pentru exportul exemplarelor de opere sau fonograme, autoritățile vamale sunt obligate să solicite prezentarea de către exportatori a documentelor care certifică obținerea marcajelor de control și aplicarea acestora pe exemplarele exportate.

Difuzarea exemplarelor de opere și fonograme fără aplicarea marcajelor de control este interzisă.

V. Transmiterea drepturilor patrimoniale

Autorii sau alți titulari ai dreptului de autor pot transmite prin **contract de cesiune** drepturile patrimoniale exclusive, precum și dreptul la remunerația de autor. În urma unei asemenea cesiuni, titular de drepturi devine cesionar.

Drepturile patrimoniale exclusive pot fi transmise, de asemenea, prin acordarea de **licențe exclusive** sau **neexclusive**. Dacă în contractul de licență nu se stipulează expres că licența este exclusivă, aceasta se consideră neexclusivă.

Licența exclusivă prevede transmiterea dreptului de valorificare a operei în limitele stabilite de această licență numai licențiatului. Licențiatul, de asemenea, are dreptul, în limitele stabilite de licență, să permită sau să interzică valorificarea operei de către alte persoane.

În cazul unei licențe neexclusive, licențiatul poate, în limitele stabilite de această licență, valorifica opera ca și persoanele care au obținut dreptul de valorificare a acesteia. Licențiatul nu are dreptul să permită sau să interzică valorificarea operei de către alte persoane.

Condițiile și forma contractului de autor

Contractul de autor trebuie să fie încheiat în formă scrisă și să prevadă:

- > modul de valorificare a operei (dreptul concret care se transmite prin acest contract),
- > termenul de valabilitate,
- > teritoriul de acțiune a dreptului,
- > cuantumul remunerației sau baza de calcul a acesteia pentru fiecare tip de valorificare a operei,
- > condițiile și termenul de plată ale remunerației,
- > alte clauze pe care părțile le consideră esențiale.

În cazul în care în contractul de autor lipsește clauza privind teritoriul pe care se exercită dreptul, dreptul transmis prin acest contract se exercită numai în limitele teritoriului Republicii Moldova.

În cazul în care în contractul de autor care prevede acordarea unei licențe nu este indicat termenul său de valabilitate, contractul de autor se consideră încheiat pe un termen de 3 ani de la data încheierii, dacă se referă la valorificarea unei opere fără modificări, și pe un termen de 5 ani, dacă se referă la valorificarea unei opere adaptate sau altfel modificate ori traduse.

La solicitare, AGEPI poate întocmi proiectul unui contract de autor (*Modelul 1-3, Anexă*).

VI. Apărarea dreptului de autor și a drepturilor conexe.

Formele răspunderii juridice

Orice valorificare a obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale drepturilor *sui generis* se consideră nelegitimă dacă are loc cu încălcarea acestor drepturi.

Orice exemplar al obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale drepturilor *sui generis* a cărui reproducere, import, distribuire, închiriere sau împrumut atrage încălcarea acestor drepturi se consideră contrafăcut.

Depozitarea în scopuri comerciale a exemplarelor obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale drepturilor *sui generis* se consideră nelegitimă dacă are loc cu încălcarea acestor drepturi.

Inițierea acțiunilor privind încălcarea drepturilor

Orice persoană fizică sau juridică care are pretenții în privința valorificării unui obiect al dreptului de autor, al drepturilor conexe sau al drepturilor *sui generis* are dreptul să inițieze acțiuni în instanța de judecată competentă ori să sesizeze altă autoritate pentru apărarea drepturilor sale.

Proceduri judiciare în privința încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a drepturilor *sui generis* pot fi inițiate:

- a) de titularii de drepturi sau de autoritățile abilitate cu protecția drepturilor acestora;
- b) de alte persoane care beneficiază de astfel de drepturi, în special de licențiați;
- c) de organizațiile de gestiune colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe;
- d) de organizațiile profesionale de apărare și de alți reprezentanți ai titularilor de drepturi și ai licențiaților.

Încălcarea drepturilor de autor, a drepturilor conexe sau a drepturilor sui generis atrage, după caz, răspundere civilă, contravenționafă sau penală.

Răspunderea civilă

În cadrul procedurilor judiciare inițiate în privința încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a drepturilor *sui generis*, persoanele care sunt în drept pot solicita instanțelor de judecată sau altor organe competente, după caz, recunoașterea drepturilor lor, constatarea încălcării acestora și repararea prejudiciului prin stabilirea unor despăgubiri.

Instanța de judecată, la stabilirea despăgubirii, va ține cont de necesitatea:

- a) restabilirii situației existente până la violarea dreptului și a încetării acțiunilor care comportă violarea dreptului sau creează pericolul violării lui;
- b) recuperării pierderilor, inclusiv a beneficiului ratat, suportate de partea lezată;

- c) percepții profitului obținut ilegal de persoana care a violat drepturile;
- d) achitării unei compensații de la 500 până la 500000 de lei pentru dreptul încălcat.

Răspunderea contravențională

S încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe prin:

a) reproducerea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe în cadrul desfășurării activității de întreprinzător tangențiale activității intelectuale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe, în special în domeniul literaturii, artei și științei, în scopul comercializării sau oferirii spre comercializare, importului, exportului, precum și stocarea, transportul exemplarelor de opere sau de fonograme în scopurile menționate, sau orice altă formă de valorificare a obiectelor dreptului de autor sau ale drepturilor conexe în scopul obținerii profitului, fără acordul titularului de drepturi;

b) închirierea, schimbul sau altă formă de punere la dispoziția terților cu titlu gratuit sau oneros, precum și depozitarea în scopurile menționate sau altă valorificare a exemplarelor de opere sau de fonograme, în orice mod și sub orice formă, fără marcaj de control și fără a deține, în momentul controlului, contractele de autor încheiate cu titularii de drepturi;

c) comercializarea sau oferirea spre comercializare, închirierea, importul sau depozitarea de echipamente tehnice sau de componente ale acestora destinate pentru facilitarea accesului la emisiunile organizațiilor de difuziune ce comunică condiționat prin eter, cablu, satelit în regim interactiv, inclusiv prin Internet;

d) indicarea pe exemplarele de opere sau de fonograme a unei informații false despre apartenența și limitele exercitării dreptului de autor și a drepturilor conexe, precum și a unei alte informații care-l poate induce în eroare pe beneficiar;

e) aplicarea necorespunzătoare a marcajelor de control, altele decât cele pentru suporturile materiale specificate în anexele la cererea de eliberare a marcajelor de control, pe exemplarele de operă ori de fonograme valorificate fără consimțământul titularului de drepturi;

f) modificarea, înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a simbolurilor și semnelor de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe, indicate de titularul drepturilor respective; înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a informației privind administrarea dreptului de autor și a drepturilor conexe; înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a mijloacelor tehnice de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe;

g) însușirea paternității ori constrângerea la copaternitate:

-♦ se sancționează cu amendă de la 1600 până la 2000 de lei, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 4000 până la 5000 de lei, aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

•/ Falsificarea, producerea, distrugerea, utilizarea, depozitarea, transportarea sau comercializarea ilicită a marcajelor de control:

-* se sancționează cu amendă de la 2000 până la 2400 de lei, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 5000 până la 6000 de lei, aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

S Distrugerea din neglijență a originalului operei științifice, literare, de artă plastică, de sculptură, de arhitectură, a manuscrisului sau a variantei definitive a originalului fonogramei sau al operei audiovizuale:

-» se sancționează cu amendă de la 2400 până la 3000 de lei, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 6000 până la 7000 de lei, aplicată persoanei cu funcție de răspundere.¹

Răspunderea penală

S încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, dacă este în proporții mari (se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală de o persoană sau de un grup de persoane care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 50 000 de lei), săvârșită prin:

a) reproducerea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe în cadrul desfășurării activității de întreprinzător tangențiale activității intelectuale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe, în special în domeniul literaturii, artei și științei, în scopul comercializării sau oferirii spre comercializare, importului, exportului, precum și stocarea, transportul exemplarelor de opere sau de fonograme în scopurile menționate, sau orice altă formă de valorificare a obiectelor dreptului de autor sau ale drepturilor conexe în scopul obținerii profitului, fără acordul titularului de drepturi;

b) închirierea, schimbul sau altă formă de punere la dispoziția terților cu titlu gratuit sau oneros, precum și depozitarea în scopurile menționate sau altă

¹ Art. 96 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/24.10.2008, modificat prin Legea nr. 115 din 23.06.2011, în vigoare din 05.08.2011

valorificare a exemplarelor de opere sau de fonograme, în orice mod și sub orice formă, fără marcaj de control și fără a deține, în momentul controlului, contractele de autor încheiate cu titularii de drepturi;

c) comercializarea sau oferirea spre comercializare, închirierea, importul sau depozitarea de echipamente tehnice sau de componente ale acestora destinate pentru facilitarea accesului la emisiunile organizațiilor de difuziune ce comunică condiționat prin eter, cablu, satelit în regim interactiv, inclusiv prin Internet;

d) indicarea pe exemplarele de opere sau de fonograme a unei informații false despre apartenența și limitele exercitării dreptului de autor și a drepturilor conexe, precum și a unei alte informații care-l poate induce în eroare pe beneficiar;

e) aplicarea necorespunzătoare a marcajelor de control, altele decât cele pentru suporturile materiale specificate în anexele la cererea de eliberare a marcajelor de control, pe exemplarele de opere ori de fonograme valorificate fără consimțământul titularului de drepturi;

f) modificarea, înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a simbolurilor și semnelor de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe, indicate de titularul drepturilor respective; înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a informației privind administrarea dreptului de autor și a drepturilor conexe; înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a mijloacelor tehnice de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe;

g) însușirea paternității ori constrângerea la copaternitate:

-> se pedepsește cu amendă în mărime de la 16 000 până la 20 000 de lei sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 până la 240 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 40 000 până la 80 000 de lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 până la 5 ani.

S Marcarea, comercializarea, importarea, exportarea, transportarea sau depozitarea ilegală a marcajelor de control, falsificarea acestora, care au cauzat daune în proporții mari:

-♦ se pedepesc cu amendă în mărime de la 40 000 până la 80 000 de lei sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 până la 240 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 40 000 până la 120 000 de lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen delà 1 până la 5 ani.

S Acțiunile expuse anterior, săvârșite:

- a) de două sau de mai multe persoane;
- b) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;
- c) prin constrângere fizică sau psihică;
- d) în proporții deosebit de mari (de la 100 000 lei):

-> se pedepsesc cu amendă în mărime de la 80 000 până la 100 000 de lei sau cu închisoare de la 3 până la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 160 000 până la 200 000 de lei, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 până la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.²

VII. Taxe

VII. Drepturile de autor și drepturile conexe	Cuantumul taxelor, euro
Examinarea și înregistrarea unei opere literare, științifice, muzicale:	
- pentru o pagină tipărită	0,1
- manuscris	0,2
Examinarea și înregistrarea unei opere de artă plastică:	
- pentru o fotografie sau diaporitiv	0,2
Examinarea și înregistrarea unui film, emisiune radio sau televizată sau altei opere audiovizuale	10
Examinarea și înregistrarea unei fonograme	5
Examinarea și înregistrarea unui program pentru calculator, unei baze de date (documentația tehnologiei informaționale pentru o pagină) -	1
Examinarea și înregistrarea unui document cu semnificație juridică	10
Eliberarea certificatului de înregistrare	6
Eliberarea duplicatului certificatului de înregistrare	4

Note:

Invalizii, pensionarii neîncadrați în câmpul muncii, elevii, studenții (secția de zi), militarii în termen (ostașii și sergenții) se scutesc de plata taxelor stabilite, cu excepția examinării și înregistrării unui document cu semnificație juridică și a eliberării duplicatului certificatului de înregistrare.

² Art. 185¹ din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/18.04.2002, în redacția Legii nr. 115 din 23.06.2011, în vigoare din 05.08.2011

Modelul 1

CONTRACT DE AUTOR

" ____ " _____ 200_

mun. Chişinău

_____, numit în continuare - "Beneficiar", pe de o parte, și _____, numit în continuare - "Autor", pe de altă parte, au încheiat prezentul contract.

1. Obiectul contractului

1.1. Autorul transmite Beneficiarului toate drepturile patrimoniale exclusive/neexclusive de autor prevăzute de art. 11. al Legii nr. 139 din 02 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, asupra textului și muzicii pieselor cu nr. 2,3,6,8,10,13 din (albumul), alcătuită _____, cu titlul " _____ " (denumită în continuare - Operă),

1.2. Pentru folosirea drepturilor transmise asupra Operei Autorului, conform p.1.1. Beneficiarul se obligă să achite Autorului remunerația de autor.

2. Drepturile și obligațiile părților contractante

2.2. Autorul se obligă să nu transmită drepturile, prevăzute de pct. 1.1 al prezentului contract, terților pentru folosirea lor în aceleași scopuri, prevăzute de prezentul contract.

2.3. Autorul se obligă, în caz de necesitate, să efectueze, pentru o remunerație suplimentară convenită de părțile semnatare ale prezentului contract, lucrul necesar de modificare a operei sale în corespundere cu cerințele Beneficiarului.

2.4. Beneficiarul se obligă să nu încalce drepturile personale ale Autorului.

2.5. Beneficiarul se obligă să indice numele și prenumele Autorului în calitate de autor al xxxxxx, în cazurile de valorificare în orice mod a Operei Autorului.

2.6. Pentru folosirea drepturilor patrimoniale transmise asupra Operei Autorului, Beneficiarul achită Autorului o remunerație unică de autor în mări me de lei. Plata integrală a sumei indicate se efectuează în numerar în timp de 10 zile după semnarea prezentului contract.

3. Responsabilitatea părților și modul de soluționare a litigiilor

3.1. Toate litigiile, care pot apărea în baza prezentului contract sau în legătură cu el, trebuie negociate de părți, iar în cazul imposibilității ajungerii la un acord comun, ele necesită a fi rezolvate prin intermediul instanței de judecată.

3.2. Părțile sunt eliberate de răspundere pentru neîndeplinirea totală a obligațiilor conform prezentului contract, dacă aceasta a avut loc ca urmare a circumstanțelor de neînvins (de forță majoră), și anume: incendii, inundații, cutremure de pământ, precum și a grevelor, răscoalelor etc.

4. Dispoziții finale și tranzitorii

4.1. Prezentul contract este întocmit în conformitate cu Legea Republicii Moldova nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe și legislația în vigoare la momentul încheierii prezentului contract.

4.2. Prezentul contract intră în vigoare la momentul semnării lui de ambele părți și se extinde până la expirarea termenului de protecție a dreptului de autor.

4.3. Prezentul contract este valabil pe teritoriul întregii lumi.

4.4. Prezentul contract este întocmit în două exemplare, fiecare din care are o forță juridică egală și din care unul se păstrează la Beneficiar, iar celălalt -la Autor.

5. Rechizitele juridice ale părților 6.

Semnăturile părților

Modelul 2

**CONTRACT de editare a
operelor literare originale**

or. _____ " ____ " _____ 200 ____

Ed itu ra

_____
,
numită în continuare "Editura", în persoana directorului _____
_____, pe de o parte, și titularul dreptului de autor _____
_____, numit în continuare "Autor", pe de altă parte,
au încheiat prezentul contract.

1. Obiectul contractului

1.1. Autorul acordă (sau se obligă să elaboreze și să acorde) Editurii, pe un termen de ____ani din ziua acceptării, dreptul exclusiv de editare și reeditare a operei sale _____, numită în continuare "Operă", în limba _____, volumul _____ coli de autor (versuri), pentru difuzare în (țara) _____.

Notă: 0 coală de autor reprezintă unitatea de măsură a operei ce se editează, egală cu 40000 semne de tipar, la editarea versurilor egală cu 700 versuri, la editarea materialului grafic (desene, diagrame, tabele, note muzicale etc.) - eu 3000 cm². Semne de tipar sunt considerate literele, semnele de punctuație, cifrele etc., precum și fiecare interval dintre cuvinte.

1.2. Pentru folosirea drepturilor acordate, Editura se obligă să achite Autoru lui remunerația de autor.

2. Drepturile și obligațiile părților contractante

2.1. Autorul se obligă să predea Editurii Opera definitivată (sau să expedie ze prin poștă) până la data de" _____ 200 ____ în _____ exemplare (manuscrisul a fost prezentat însoțit de anexele: materialul bibliografic, tablele de materii, ilustrațiile, glosarul, sursele din care se reproduc anumite texte).

2.2. Manuscrisul semnat de Autor se prezintă în două exemplare, fiind sub formă de text tipărit, cules cu 2 intervale între rânduri, cu 28-30 rânduri pe o pa gină de tip standard, având până la 60 de simboluri într-un rând.

2.3. Opera, creată de două sau mai multe persoane (opera colectivă), semnată de către toți coautorii se prezintă în întregime.

2.4. Editura se obligă să examineze manuscrisul prezentat în termen de 30 de zile, având dreptul să prelungească acest termen cu 4 zile pentru fiecare coală de autor și să comunice în scris Autorului despre acceptarea sau neacceptarea Operei în baza temeiurilor prevăzute de prezentul contract, sau despre necesitatea introducerii unor modificări și corectări în Operă cu indicarea concretă a esenței modificărilor necesare a fi introduse în Operă în limitele clauzelor prezentului contract.

2.5. Editura este în drept să refuze editarea manuscrisului în legătură cu necorespunderea lui editării din motive, ce țin de conținutul Operei, fără a trimite Opera la recenzie, dar motivând refuzul.

2.6. Editura nu are dreptul să facă, fără consimțământul în scris al Autorului, modificări Operei sau denumirii acesteia, să schimbe numele Autorului, să completeze Opera cu ilustrații, prefețe, postfețe, comentarii etc.

2.7. Autorul se obligă să introducă, după predarea manuscrisului, modificările solicitate de Editură (corectări, completări, prescurtări etc.), dacă ele se încadrează în condițiile stipulate în prezentul contract. În acest caz, părțile stabilesc de comun acord un nou termen de predare a manuscrisului.

2.8. Autorul are dreptul, precum și obligația, dacă aceasta o solicită Editorul, să efectueze, fără plată, corectura în șpalt sau pagini și să restituie textul integral sau în tranșe de patru coli de autor pe zi.

2.9. Editura are dreptul și obligația să publice Opera:

- prima ediție - în termen de ____ luni de la data acceptării Operei, cu un tiraj de _____ cărți;

- reeditări cu un tiraj de _____ cărți.

2.10. Până la expirarea termenului prezentului contract Editura este în drept să refuze reeditarea Operei. În acest caz, Editura este obligată să informeze în scris Autorul. Refuzul în scris al Editurii de a reedita Opera îi acordă Autorului dreptul să dispună de Operă după cum crede de cuviință.

2.11. La cererea Editurii, Autorul trebuie să prezinte un certificat, care să ateste faptul că Opera nu a fost scrisă ca rezultat al unei misiuni de serviciu.

2.12. Editura se obligă să ofere Autorului, fără plată _____ exemplare de carte (broșură) la apariția primei tranșe și câte _____ exemplare din edițiile ulterioare.

2.13. Până la expirarea termenului de valabilitate a prezentului contract, Autorul se obligă să nu autorizeze, fără acordul Editurii, publicarea integrală sau parțială a Operei indicate în pct. 1. în caz contrar, Autorul va restitui Editurii onorariul, inclusiv avansul primit.

2.14. Editura are dreptul să transmită, parțial sau integral, drepturile și obligațiile sale, prevăzute în contract, altor instituții editoriale din Republica Moldova, informând despre aceasta Autorul în termen de _____ zile din momentul efectuării transmiterii.

2.15. Editura se obligă să imprime pe fiecare exemplar al cărții editate, într-un loc vizibil, semnul protecției dreptului de autor prezentat prin © (litera latină C încadrată într-un cerc), numele Autorului (pseudonimul), anul primei ediții.

2.16. Editura se obligă să indice numele și prenumele (pseudonimul) Autorului în calitate de autor al Operei pe fiecare exemplar al Operei publicate și să nu încalce alte drepturi morale și patrimoniale ce îi aparțin Autorului.

3. Responsabilitatea părților și modul de soluționare a litigiilor

3.1. Toate litigiile, care pot apărea în baza prezentului contract sau în legătură cu el, trebuie negociate de părți, iar în cazul imposibilității ajungerii la un acord comun, ele necesită a fi rezolvate prin intermediul instanței de judecată.

3.2. Dacă, din motive ce nu depind de Autor, Opera nu va fi publicată în termenele prevăzute la pct. 2.9, Autorul este în drept să rezilieze contractul, păstrând onorariul primit.

3.3. Autorul este responsabil în deplină măsură de conținutul operei, aprobă originalul operei pentru tipar cu inscripția „Bun de tipar” pe prima pagină a machetei și cu semnătura sa pe fiecare pagină din machetă.

3.4. Părțile garantează compensarea deplină a daunelor și clauzelor penale, care vor fi suportate de o parte în cazurile de neîndeplinire a clauzelor prezentului contract de către cealaltă parte.

3.5. Părțile sunt eliberate de răspundere pentru neîndeplinirea totală a obligațiilor conform prezentului contract, dacă ea a avut loc ca urmare a circumstanțelor de neînvins (de forță majoră), și anume: incendii, inundații, cutremure de pământ, precum și a grevelor, răscoalelor.

4. Dispoziții finale și tranzitorii

4.1. Prezentul contract este întocmit în conformitate cu Legea Republicii Moldova nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe și legislația în vigoare la momentul încheierii prezentului contract.

4.2. Prezentul contract intră în vigoare la momentul semnării lui de ambele părți și se extinde până la " _____ " _____ 200 ____ .

4.3. Prezentul contract este valabil numai pe teritoriul Republicii Moldova.

5. Rechizitele juridice ale părților

6. Semnăturile părților

Modelul 3

CONTRACT DE AUTOR

" ____ " _____ 2011

mun. Chișinău

_____, în continuare -
"Interpret", pe de o parte, și

_____
,
în continuare -"Autor", pe de altă parte, au încheiat prezentul contract.

1. Obiectul contractului

1.1. Autorul îi transmite Interpretului drepturile patrimoniale exclusive/ne
exclusive asupra operei sale (muzică) sub denumirea _____
(denumită în continuare -"Operă") și anume de a:

a) reproduce Opera;

b) difuza exemplarele Operei, inclusiv prin comercializare, închiriere și prin
alte modalități;

c) de a importa exemplarele Operei pentru difuzare, inclusiv a exemplarelor
Operei confecționate cu permisiunea Autorului sau a altui titular al dreptului de
autor;

d) demonstra public Opera;

e) interpreta public Opera;

f) comunica public Opera;

g) traduce Opera;

h) prelucra, adapta, efectua aranjamentul și alte asemenea modificări ale
Operei.

1.2. Pentru folosirea drepturilor transmise asupra Operei, Interpretul se obli
gă să achite Autorului remunerația de autor.

2. Drepturile și obligațiile părților contractante

2.1. Autorul îi transmite Interpretului sub recipisă două exemplare ale Ope
rei sale, până pe data de " ____ " _____ 200__ .

2.2. Autorul se obligă să nu transmită drepturile, prevăzute de pct. 1.1 al prezentului contract, terților pentru folosirea lor în aceleași scopuri, prevăzute de prezentul contract.

2.3. Toate celelalte drepturi asupra operelor sale îi aparțin Autorului.

2.4. Autorul se obligă în caz de necesitate să efectueze, pentru o remunerație suplimentară convenită de părțile semnatare ale prezentului contract, lucrul necesar de modificare a operei sale în corespundere cu cerințele Interpretului.

2.5. Interpretul se obligă să păstreze integritatea operei, fără a încălca drepturile personale ale Autorului.

2.6. Interpretul se obligă să indice numele și prenumele Autorului în calitate de autor al versurilor în cazurile de folosire în orice mod a Operei Autorului.

2.7. Pentru folosirea drepturilor patrimoniale transmise asupra Operei, Interpretul achită Autorului o remunerație unică de autor în mărime de _____ lei MDL. Plata integrală a sumei indicate se efectuează în numerar în timp de _____ zile după semnarea prezentului contract.

2.9. Interpretul este în drept, fără acordul Autorului, să transmită terțelor persoane o parte sau toate drepturile exclusive, obținute de la Autor.

2.10. Interpretul se obligă, în cazul transmiterii drepturilor și obligațiilor sale terțelor persoane, să-l anunțe pe Autor în scris despre acest fapt în termen de _____ zile din momentul transmiterii drepturilor și obligațiilor sale terțelor persoane.

3. Responsabilitatea părților și modul de soluționare a litigiilor

3.1. Toate litigiile, care pot apărea în baza prezentului contract sau în legătură cu el, trebuie negociate de părți, iar în cazul imposibilității ajungerii la un acord comun, ele necesită a fi rezolvate prin intermediul instanței de judecată.

3.2. În cazurile de neîndeplinire sau îndeplinirii neconforme a clauzelor prezentului contract de una din părți, cealaltă parte are dreptul de a rezilia contractul, înștiințând cealaltă parte în termen de nu mai puțin de _____ zile până la data rezilierii contractului. În timpul acestei perioade părțile efectuează plățile reciproce.

3.3. Părțile sunt eliberate de răspundere pentru neîndeplinirea totală a obligațiilor conform prezentului contract, dacă aceasta a avut loc ca urmare a circumstanțelor de neînvins (de forță majoră), și anume: incendii, inundații, cutremure de pământ, precum și a grevelor, rășcoalelor.

4. Dispoziții finale și tranzitorii

4.1. Prezentul contract este întocmit în conformitate cu Legea Republicii Moldova nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe și legislația în vigoare la momentul încheierii prezentului contract.

4.3. Prezentul contract intră în vigoare la momentul semnării lui de ambele părți și se extinde pînă la " _____ " _____ 200 ____ .

4.4. Prezentul contract încetează la data indicată în pet. 4.3. sau prin acordul comun al părților.

4.5. Prezentul contract este valabil pe teritoriul întregii lumi.

5. Rechizitele juridice ale părților

6. Semnăturile părților

Tema: Reglementarea drepturilor asupra indicațiilor geografice, denumirile de origine și specialitățile tradiționale garantate în Republica Moldova.

I Date generale	4
II Noțiuni și dispoziții generale	
III Înregistrarea IG, DO și STG	10
IV Sistemul național de protecție a IG, DO, STG	17
V Înregistrarea internațională a DO.....	20

I. DATE GENERALE 1. Aranjamentele și tratatele internaționale în domeniul indicațiilor geografice (IG), denumirilor de origine (DO) și specialităților tradiționale garantate (STG) la care Republica Moldova este parte:

- Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 20 martie 1883, intrată în vigoare la 7 iulie 1884, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1328-XII din 11 martie 1993;
- Aranjamentul de la Madrid privind sancțiunile pentru indicațiile false sau înșelătoare de proveniență a produselor din 14 aprilie 1891, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 1330-XIV din 27 octombrie 2000;
- Aranjamentul de la Lisabona privind protecția indicațiilor locului de origine a produselor și înregistrarea lor internațională din 31 octombrie 1958 cu revizuirile ulterioare, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 1328-XIV din 27 octombrie 2000;
- Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS), în vigoare pentru Republica Moldova din 26 iulie 2001;
- Acordul privind măsurile de prevenire și combatere a utilizării mărcilor și

indicațiilor geografice false în statele membre ale CSI din 3 ianuarie 2002, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Guvernului nr. 1331 din 3 decembrie 2001

* Aranjamentul de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în scopul înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1251-XIII din 10 iulie 1997.

2. Legislația Republicii Moldova în domeniul indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate

■ Legea privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate nr. 66-XVI din 27 martie 2008, intrată în vigoare la 25 octombrie 2008 (în continuare - Legea);

■ Regulamentul privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 610 din 5 iulie 2010 (în continuare - Regulamentul);

Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 644 din 19 iulie 2010 cu privire la desemnarea autorităților competente abilitate cu atribuții și responsabilități referitoare la produsele cu denumiri de origine și indicații geografice și la specialitățile tradiționale garantate și a autorităților competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea acestor produse;

Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13 august 1997 cu privire la taxele pentru servicii cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale, cu modificările și completările ulterioare.

In cazul în care convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte prevederi decât cele cuprinse în Lege, se aplică prevederile convențiilor internaționale.

3. Publicațiile periodice ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare - AGEPI) în care este abordată tematica protecției indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate:

□ Buletinul Oficial de Proprietate Industrială (BOPI)

ISSN 1810-7095 (pe suport hârtie)

ISSN 1857-050X (pe CD)

Apare din anul 1993 pe suport hârtie, din 2005 - și pe CD, fiind expedit în mai mult de 40 de țări; are o periodicitate lunară. Este unica publicație din Republica Moldova investită cu funcția de a furniza informații oficiale despre obiectele de proprietate industrială pentru care s-a solicitat sau s-a acordat protecție juridică.

Informațiile se referă la cererile de protecție depuse, la titlurile de protecție acordate și la schimbările intervenite în statutul juridic al acestora.

Semestrial, în BOPI se publică anexe care înserează listele la zi ale brevetelor de invenție acordate, ale mărcilor, desenelor și modelelor industriale înregistrate în Republica Moldova.

În ultima zi lucrătoare a fiecărei luni exemplarul respectiv al BOPI este expus în sala de lectură a Bibliotecii AGEPI, fiind accesibil publicului.

□ **"INTELLECTUS"- revistă de proprietate intelectuală**

ISSN 1810-7079 (pe suport hârtie)

ISSN 1857-0496 (pe CD)

Apare din anul 1995 cu o periodicitate trimestrială. Editor este Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, iar coeditor- Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare.

Revista "INTELLECTUS" reflectă aspectele multilaterale ale sistemului de proprietate intelectuală din Republica Moldova, prevederile legislației naționale și internaționale, publică materiale științifice, relevă mecanismul realizării drepturilor și exploatării obiectelor de PI, apărării în instanță a drepturilor încălcate, pune la dispoziția publicului informația privind transferul tehnologic, dezvoltarea și valorificarea tezaurului intelectual al țării, direcțiile strategice din sfera științei și inovării, asigurarea acestora cu cadre științifice de înaltă calificare etc. Toate materialele sunt însoțite de rezumate în limba engleză.

□ **„AGEPI INFO"- supliment al revistei„INTELLECTUS"**

Se editează din anul 1997, abordează diverse aspecte ale protecției proprietății intelectuale, mecanismul realizării drepturilor și exploatării obiectelor de PI, publică materiale privind cele mai importante evenimente derulate din inițiativa sau cu participarea AGEPI, succinte rapoarte de delegare ale specialiștilor AGEPI la principalele acțiuni organizate de OMPI, UPOV, OEB, OEAB etc., reproduce cele mai relevante apariții din presa republicană cu referire la sistemul de PI.

În componența digestului „AGEPI INFO" este inclusă rubrica „Bursa invențiilor", care promovează cele mai performante invenții autohtone din diverse domenii ale economiei naționale.

□ **„Lecturi**

AGEPI" - culegere care însumează comunicările prezentate în cadrul simpozioanelor științifico-practice, organizate anual de AGEPI cu prilejul Zilei Mondiale a Proprietății Intelectuale, fiind consacrată aspectelor juridice, științifice și economice actuale ale protecției proprietății intelectuale. Se editează din anul 1998.

□ **Rapoarte anuale**

Reprezintă sinteze ale activității AGEPI în domeniul brevetării/înregistrării obiectelor de proprietate industrială și al protecției dreptului de autor și drepturilor conexe, în domeniul juridic, al promovării proprietății intelectuale, automatizării proceselor informaționale și tehnologice, managementului intern, colaborării internaționale ș.a.

Fiecare raport conține date statistice comparative, care reflectă dinamica brevetării/înregistrării OPI în Republica Moldova. Se editează anual din 1994 în limbile română, engleză și rusă.

II. **NOȚIUNI ȘI DISPOZIȚII GENERALE**

1. **Ce sunt IG, DO, STG?**

Indicația geografică (IG) este denumirea unei regiuni sau a unei localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat sau din această țară și care posedă o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite acestei origini geografice și a cărui producere și/sau prelucrare, și/sau preparare au loc în aria geografică delimitată;

denumirea de origine (DO) este denumirea geografică a unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune, localitate, loc determinat sau țară și a cărui calitate sau caracteristici sunt, în mod esențial sau exclusiv, datorate mediului geografic, cuprinzând factorii naturali și umani, și a cărui producere, prelucrare și preparare au loc în aria geografică delimitată;

specialitatea tradițională garantată (STG) este un produs agricol sau alimentar tradițional, a cărui specificitate este recunoscută prin înregistrare conform legii (specificitatea reprezintă caracteristica sau ansamblul de caracteristici prin care un produs agricol sau alimentar se distinge în mod clar de alte produse agricole sau alimentare similare aparținând aceleiași categorii; produsul tradițional este produsul utilizat pe piață pe parcursul unei perioade de timp ce indică la transmiterea de la o generație la alta, fapt ce este dovedit; această perioadă trebuie să corespundă duratei general atribuite unei generații umane, adică de cel puțin 25 de ani).

2. **De ce avem nevoie de IG, DO, STG?**

Astăzi consumatorul se află tot mai des în dificultatea de a alege produsul de care are nevoie, iar producătorul se află în imposibilitatea comercializării produsului său la prețul și în cantitățile dorite. Marca comercială, care în mod tradițional

îndeplinește funcția de diferențiere a produselor și de fidelizare a clientelei, nu mai este suficientă pentru a satisface în cel mai eficient mod nici dorințele consumatorului, nici așteptările producătorului.

Informațiile furnizate consumatorului prin intermediul mărcilor comerciale, dar și asigurarea unei calități determinate prin intermediul acestora pare a fi deja insuficientă.

În situația creată, este natural că utilizatorii au un interes mare față de produsele ce poartă IG și DO și față de specialitățile tradiționale garantate, deoarece, spre deosebire de alte obiecte ale proprietății intelectuale, acestea nu doar diferențiază, ci și desemnează un produs cu o calitate garantată. Aceasta înseamnă că, procurând un produs ce poartă o IG, o DO sau o STG, consumatorul poate fi sigur că va beneficia de o calitate definită, constantă și controlată.

Iată de ce IG, DO și STG joacă un rol foarte important în dezvoltarea economică atât la nivel micro- cât și macroeconomic.

IG, DO și STG sunt niște instrumente eficiente pentru promovarea dezvoltării socio-economice deoarece:

- ajută producătorii să obțină un supraprofit în schimbul garantării calității;
- ajută la distribuirea mai corectă și echitabilă a veniturilor pe întregul lanț de producere, începând cu producătorii de materii prime și terminând cu comercianții;

- creează locuri de muncă, previn exodul populației rurale;

IG și DO valorifică locul de origine al produsului.

IG, DO, STG sunt și niște instrumente eficiente de marketing, deoarece:

- promovează diversificarea produselor;
- permit producătorilor să comercializeze produse evident diferențiate, care sunt ușor de identificat.

IG, DO și STG sunt instrumente eficiente pentru păstrarea know-how-ului local și a resurselor naturale, deoarece:

- încurajează păstrarea resurselor naturale;
- previne standardizarea excesivă a produselor agroalimentare;

IG, DO și STG sunt o parte componentă a tradițiilor și culturii unui popor, deoarece:

- contribuie la colaborarea strânsă a producătorilor locali în vederea soluționării problemelor lor comune;

- * joacă un rol pozitiv în edificarea identității naționale, făcându-i pe producători

să fie mândri de produsele lor tradiționale unice;

- influențează pozitiv turismul rural.

Ținând cont de valoarea economică a IG, DO și STG dar și conștientizând importanța deosebită a asigurării drepturilor dorim să accentuăm atenția asupra importanței majore ce-i revine protecției adecvate a acestor obiecte valoroase de proprietate intelectuală.

3. Cum se protejază IG, DO și STG pe teritoriul Republicii Moldova?

Protecția juridică a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate pe teritoriul Republicii Moldova se asigură în temeiul înregistrării lor la AGEPI, în modul stabilit de Lege, sau în baza tratatelor internaționale, inclusiv a acordurilor bilaterale, la care Republica Moldova este parte.

4. Cine are dreptul să solicite protecția IG, DO și STG ?

Doar un grup de producători este în drept să depună o cerere de înregistrare a unei indicații geografice, denumiri de origine sau specialități tradiționale garantate.

În sensul Legii, prin „grup” se înțelege orice asociație de producători sau de procesatori, indiferent de forma juridică de organizare sau de componența acesteia, care activează în baza statutului grupului și care desfășoară o activitate de producție pentru produsele specificate în cerere.

La un grup care depune o cerere de înregistrare a unei denumiri de origine sau a unei indicații geografice:

- a) se pot asocia și alte părți interesate;
- b) poate fi asimilată o persoană fizică sau juridică, în condițiile stabilite în Regulament.

Un grup poate depune cerere de înregistrare a unei denumiri de origine, a unei indicații geografice sau a unei specialități tradiționale garantate numai pentru produsele pe care le produce sau le obține el însuși.

5. Efectele înregistrării IG, DO, STG

Spre deosebire de alte obiecte de PI, înregistrarea cărora generează apariția dreptului exclusiv, înregistrarea denumirii de origine sau a indicației geografice generează doar apariția dreptului de utilizare a acestora, adică denumirea de origine și indicația geografică înregistrate nu aparțin cuiva cu titlu exclusiv, nu pot fi cesionate, licențiate și nu pot face obiectul unor drepturi reale.

Pe de altă parte, denumirile de origine și indicațiile geografice înregistrate beneficiază de toate celelate avantaje oferite de înregistrare, fiind protejate îm-

potriva oricărei:

a) utilizări comerciale directe sau indirecte a unei denumiri înregistrate pentru produse neacoperite de înregistrare:

- în măsura în care aceste produse sunt comparabile cu cele înregistrate sub această denumire; sau

- în măsura în care această utilizare permite de a profita de renumea denumirii protejate;

b) uzurpări, imitări sau evocări, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este folosită în traducere ori este însoțită de o expresie, cum ar fi "de genul", "de tipul", "de stilul", "imitație" ori de alte expresii similare;

c) indicații false sau înșelătoare cu privire la proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care figurează pe produs sau pe ambalajul acestuia, în publicitate sau pe documentele aferente produsului respectiv, precum și împotriva utilizării în calitate de ambalaj a unui recipient de natură să creeze o impresie eronată în privința originii produsului;

d) practici susceptibile să inducă în eroare consumatorul în ceea ce privește originea adevărată a produsului.

De asemenea, este foarte important faptul că denumirile protejate nu pot deveni generice.

Denumirile specialităților tradiționale garantate înregistrate în conformitate cu prezenta Lege sunt protejate împotriva:

a) oricăror practici susceptibile să inducă în eroare consumatorul, în special împotriva practicilor care lasă să se înțeleagă că produsul agricol sau alimentar este o specialitate tradițională garantată;

b) oricărei imitări a unei denumiri înregistrate și rezervate conform art.36 alin.(2) din Lege.

De asemenea, se interzice folosirea în comerț a denumirilor de produse care ar putea fi confundate cu denumirile specialităților tradiționale garantate înregistrate cu rezervarea denumirii conform art.36 alin.(2) din Lege.

În plus, atât în cazul IG și DO, cât și în cazul STG se interzice orice uzurpare abuzivă sau înșelătoare a mențiunilor "Indicație geografică protejată", "Denumire de origine protejată" și „Specialitate tradițională garantată”, precum și a simbolurilor naționale asociate acestora.

III. ÎNREGISTRAREA IG, DO ȘI STG

1. Depunerea cererii de înregistrare

Cererea de înregistrare a unei denumiri de origine, a unei indicații geografice sau a unei specialități tradiționale garantate, denumită în continuare *cerere*, se depune la AGEPI de către un grup ce corespunde prevederilor Legii. Cererea se depune pe un formular-tip aprobat de AGEPI. Cererea și documentele anexate la ea se prezintă în limba de stat. Cererea trebuie să fie completată prin dactilografiere sau în format electronic și poate fi depusă la AGEPI direct, prin poștă, prin fax, sau prin poșta electronică.

2. Reprezentarea

Persoanele fizice sau juridice care au domiciliul sau sediul principal, sau o întreprindere industrială ori comercială efectivă și funcțională în Republica Moldova acționează în fața AGEPI personal sau prin intermediul unui reprezentant împuternicit printr-o procură.

Persoanele fizice sau juridice care nu au nici domiciliul, nici sediul principal, nici o întreprindere industrială ori comercială efectivă și funcțională în Republica Moldova vor fi reprezentate în fața AGEPI, în orice procedură stabilită de Lege, de un mandatar autorizat împuternicit printr-o procură.

3. Cererea și documentele anexate la ea. Caietul de sarcini

Cererea de înregistrare a unei denumiri de origine, a unei indicații geografice sau a unei specialități tradiționale garantate va conține:

pentru IG și DO:

a) formularul cererii prin care se solicită înregistrarea IG sau DO, după caz;

b) caietul de sarcini, omologat prin decizia autorității competente;

c) un document unic în care figurează:

■ elementele principale ale caietului de sarcini: denumirea, înregistrarea căreia se solicită, o descriere a produsului, inclusiv, dacă este cazul, regulile specifice aplicabile ambalajului și etichetării produsului, precum și o descriere succintă a delimitării ariei geografice;

■ o descriere a legăturii produsului cu mediul geografic sau cu originea geografică, după caz, inclusiv elementele specifice ale descrierii produsului sau ale metodei de producție, care justifică această legătură, dacă este cazul;

- pentru STG:

a) formularul cererii prin care se solicită înregistrarea STG;

b) caietul de sarcini, omologat prin decizia autorității competente;

c) denumirile și adresele autorităților competente sau ale organismelor abilitate

cu verificarea respectării prevederilor caietului de sarcini, precum și sarcinile precise ale acestora;

d) documentele ce probează specificitatea și caracterul tradițional al produsului.

La cerere se anexează:

1) dovada de plată a taxelor în cuantumul stabilit, care se prezintă odată cu cererea, în original sau în copie, autentificată de bancă sau de contabilitatea AGEPI;

2) procura, dacă cererea se depune prin reprezentant;

3) statutul grupului, aprobat de autoritatea competentă;

4) documentele ce probează:

legătura dintre calitatea sau caracteristicile produsului și mediul geografic, cuprinzând factorii naturali și cei umani, în cazul unei denumiri de origine;

a) particularitățile produsului ce pot fi atribuite originii geografice (calitățile specifice, renumele sau alte caracteristici), în cazul unei indicații geografice; dacă cererea de înregistrare se bazează doar pe renumele produsului, vor fi prezentate dovezi clare și detaliate privind această renumele, inclusiv bazate pe literatura relevantă sau pe sondaje efectuate în rândul consumatorilor;

5) copia deciziei autorității competente specificate în art.34 alin.(1) din Legea privind omologarea caietului de sarcini;

6) dovezi care justifică rezervarea denumirii solicitate pentru produsul în cauză și permit să se aprecieze:

AGEPI

a) anterioritatea utilizării acestei denumiri pentru produsul dat și
b) cunoașterea largă a produsului comercializat sub această denumire pe piață;
confirmarea din partea autorităților locale a faptului că solicitantul desfășoară activitate de producție în aria delimitată în raport cu produsele indicate în cerere;

7) dovezi privind folosirea denumirii de origine sau, după caz, a indicației geografice la data depunerii cererii, în calitate de indicație pentru individualizarea produsului, în cazul unei denumiri de origine sau al unei indicații geografice.

Cererea pentru acordarea dreptului de utilizare a unei denumiri de origine protejate sau a unei indicații geografice protejate, precum și cererea privind înscrierea în Registrul național al specialităților tradiționale garantate a unui nou producător al produsului recunoscut și înregistrat în calitate de specialitate tradițională garantată se depune pe formularul-tip aprobat de AGEPI, fiind însoțită de:

a) procură, dacă cererea se depune prin reprezentant;
b) confirmarea din partea autorității competente a faptului că solicitantul produce și/sau prelucrează, și/sau prepară produse în conformitate cu prevederile caietului de sarcini pentru denumirea de origine sau indicația geografică în cauză în aria geografică corespunzătoare sau, după caz, confirmarea din partea autorității competente a faptului că producătorul produce specialitatea tradițională garantată în conformitate cu prevederile caietului de sarcini;

c) dovada achitării taxei.

Condițiile de perfectare și de depunere a cererii de înregistrare a unei denumiri de origine, indicații geografice sau specialități tradiționale garantate, precum și a documentelor anexate la cerere se stabilesc în Regulament.

Caietul de sarcini

Pentru a beneficia de o denumire de origine protejată sau de o indicație geografică protejată ori pentru a fi recunoscut ca specialitate tradițională garantată un produs trebuie să fie conform condițiilor stabilite într-un caiet de sarcini, omologat printr-o decizie a autorității competente specificate la art.34 alin.O) din Lege.

Caietul de sarcini pentru o denumire de origine sau pentru o indicație geografică trebuie să conțină:

a) denumirea de origine sau indicația geografică solicitată spre înregistrare;
b) denumirea și descrierea produsului, inclusiv, dacă este cazul, a materiei prime, precum și principalele caracteristici fizice, chimice, microbiologice și/sau organoleptice ale produsului;

b) delimitarea ariei geografice;

c) elementele care vor atesta faptul că produsul provine din aria geografică delimitată;

d) descrierea metodei de obținere a produsului și, dacă este cazul, a metodelor locale, loiale și constante de obținere a acestuia, precum și descrierea elementelor referitoare la

ambalaj, dacă solicitantul constată și justifică necesitatea ambalării produsului în aria geografică delimitată pentru a păstra calitatea, pentru a garanta originea sau pentru a asigura controlul;

e) elemente care să justifice, după caz:

■ legătura dintre calitatea sau caracteristicile produsului și mediul geografic, în sensul art.5 alin.(1) lit.b) din Lege, sau

■ legătura dintre o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ale produsului și originea sa geografică, în sensul art.5 alin.(2) lit.b) din Lege;

f) denumirile și adresele autorităților competente sau ale organismelor abilitate să verifice respectarea prevederilor caietului de sarcini, precum și precizarea misiunii lor;

g) orice reguli specifice de etichetare a produsului în cauză;

h) orice alte eventuale cerințe, stabilite de Lege, ce trebuie respectate.

Caietul de sarcini pentru o specialitate tradițională garantată trebuie să conțină:

a) denumirea specialității tradiționale garantate, în una sau mai multe limbi, precum și o mențiune prin care se arată că grupul solicitant cere înregistrarea, cu rezervarea denumirii, în cazul când grupul solicită să beneficieze de prevederile art.36 alin.(2) din Lege;

b) descrierea produsului agricol sau alimentar, cu indicarea principalelor sale proprietăți fizice, chimice, microbiologice sau organoleptice;

c) descrierea metodei de producție aplicate de producători, inclusiv, dacă este cazul, descrierea naturii și a caracteristicilor materiei prime sau a ingredientelor utilizate, a metodei de preparare a produsului agricol sau alimentar;

d) elementele esențiale care definesc specificitatea produsului și, dacă este cazul, sistemul de referință utilizat;

e) elementele esențiale care atestă caracterul tradițional al produsului, în sensul art.6 alin.(1) din Lege;

f) exigențele minime și procedurile de evaluare a specificității produsului.

4. Examinarea respectării condițiilor de depunere a cererii de înregistrare în termen de o lună de la data depunerii cererii, AGEPI examinează îndeplinirea condițiilor pentru atribuirea unei date de depozit. În urma examinării acestor condiții, AGEPI efectuează următoarele acțiuni:

a) atribuie data de depozit, dacă se constată că cererea întrunește condițiile de acordare a unei date de depozit;

b) notifică solicitantului iregularitățile constatate și-i acordă un termen de 2 luni de la data depunerii cererii pentru remedierea acestora, dacă se constată că cererea nu întrunește condițiile de acordare a unei date de depozit.

în urma notificării specificate, AGEPI:

a) atribuie data de depozit - data la care au fost remediate toate iregularitățile, dacă solicitantul remediază iregularitățile constatate în termenul prescris;

b) consideră cererea nedepusă, fapt ce este notificat solicitantului, dacă acesta nu remediază iregularitățile constatate în termenul prescris.

în termen de o lună de la data înscrierii datelor referitoare la cerere în Registrul național al cererilor de înregistrare a denumirilor de origine sau în Registrul național al cererilor de înregistrare a indicațiilor geografice, sau în Registrul național al cererilor de înregistrare a specialităților tradiționale garantate, după caz, AGEPI examinează respectarea celorlalte condiții de depunere a cererii în vederea publicării acesteia.

în urma acestei examinări, AGEPI:

a) acceptă cererea în vederea publicării sale dacă se constată că aceasta îndeplinește condițiile prevăzute în Lege și în Regulament;

b) notifică solicitantului iregularitățile constatate și-i cere să le remedieze în termen de 2 luni de la data notificării.

Dacă în urma notificării solicitantul nu remediază iregularitățile constatate în termenele prescrise sau nu depune o cerere de prelungire a termenului respectiv, cererea se consideră retrasă, fapt care este notificat solicitantului.

5. Publicarea cererii

AGEPI publică în BOPI datele privind cererea de înregistrare a denumirii de origine, a indicației geografice sau a specialității tradiționale garantate dacă, în urma examinării respectării condițiilor de depunere a cererii, se constată că aceasta corespunde cerințelor Legii și ale Regulamentului.

în BOPI se publică următoarele elemente ale cererii, după caz:

a) numărul de depozit;

b) data de depozit;

c) numele sau denumirea și adresa solicitantului (solicitanților), codul țării conform normei ST.3 OMPI;

d) reproducerea denumirii de origine, a indicației geografice sau a denumirii specialității tradiționale garantate în una sau mai multe limbi, cu indicarea acestora;

e) denumirea produsului precedată de numărul clasei conform Aranjamentului de la Nisa privind Clasificarea internațională a produselor și serviciilor în scopul înregistrării mărcilor;

f) elementele denumirii de origine sau ale indicației geografice excluse de la protecție;

g) descrierea calităților deosebite ale produsului și a legăturii acestora cu proveniența geografică, în cazul denumirii de origine sau a indicației geografice;

- h) aria geografică delimitată;
- i) documentul unic, în cazul solicitării înregistrării denumirii de origine sau a indicației geografice;
- j) lista autorităților competente sau a organismelor abilitate să verifice respectarea prevederilor caietului de sarcini;
- k) specificarea faptului că solicitarea înregistrării a fost făcută cu sau fără rezervarea denumirii, în cazul specialității tradiționale garantate;
- l) referința la adresa electronică la care va fi publicat integral caietul de sarcini.

6. Opoziția

în termen de 3 luni de la data publicării cererii, orice persoană care are un interes legitim este în drept să depună la AGEPI o opoziție în raport cu înregistrarea.

Opoziția argumentată va fi prezentată la AGEPI pe un formular-tip, aprobat de AGEPI, și va fi completată prin dactilografiere sau în format electronic, în limba de stat. Opoziția se consideră depusă numai după achitarea taxei stabilite. Persoana care a formulat opoziția poate prezenta, în termen de o lună de la data depunerii acesteia, dovezi și argumente suplimentare în susținerea opoziției.

7. Examinarea de fond a cererii de înregistrare

în cadrul examinării de fond a cererii, AGEPI examinează:

- a) dacă nu sunt motive de refuz specificate la art.7 din Lege;
- b) opozițiile depuse conform art. 22 din Lege.

în funcție de rezultatele examinării de fond, AGEPI adoptă decizia de înregistrare, după caz, a denumirii de origine, a indicației geografice sau a specialității tradiționale garantate ori de respingere a cererii. Decizia se notifică solicitantului în termen de o lună de la data adoptării.

Procedura de examinare a cererii este supusă achitării taxelor stabilite.

8. Contestarea deciziilor privind cererile de înregistrare a denumirilor de origine, a indicațiilor geografice și a specialităților tradiționale garantate

Orice decizie privind cererile de înregistrare a denumirilor de origine, a indicațiilor geografice sau a specialităților tradiționale garantate poate fi contestată de către părți în termen de 2 luni de la data recepționării ei sau de către persoanele terțe care dețin informația referitoare la înregistrarea în cauză-în termenul cuprins între data emiterii deciziei și data înregistrării acestora. Contestatarea are efect suspensiv.

Contestația se depune la AGEPI și se soluționează de către Comisia de contestații în conformitate cu regulamentul acesteia, aprobat de Guvern. Contestația, prezentată în scris și argumentată, se consideră depusă numai după achitarea taxei stabilite. Comisia de contestații emite hotărâri și încheieri conform competenței sale.

9. Înregistrarea denumirii de origine, indicației geografice sau specialității tradiționale garantate și acordarea dreptului de utilizare

În cazul în care, în urma examinării cererii, se constată că sunt îndeplinite condițiile pentru înregistrarea denumirii de origine, indicației geografice sau specialității tradiționale garantate, precum și în cazul în care nu a fost depusă nici o opoziție sau contestație împotriva înregistrării ori opozițiile sau contestațiile depuse au fost respinse, AGEPI decide înregistrarea:

a) denumirii de origine - în Registrul național al denumirilor de origine protejate;
b) indicației geografice - în Registrul național al indicațiilor geografice protejate;
c) specialității tradiționale garantate - în Registrul național al specialităților tradiționale garantate, precum și acordarea dreptului de utilizare a denumirii de origine protejate sau a indicației geografice protejate solicitantului.

În termen de 3 luni de la data adoptării deciziei de înregistrare, solicitantul trebuie să achite taxa de înregistrare și AGEPI, în termen de o lună de la achitarea taxei menționate eliberează certificatul privind dreptul de utilizare a **denumirii de origine protejate sau a indicației geografice protejate**.

Datele referitoare la înregistrarea denumirii de origine, indicației geografice sau specialității tradiționale garantate, precum și datele referitoare la deținătorii dreptului de utilizare a denumirii de origine protejate sau a indicației geografice protejate se publică în BOPI.

La cerere, dreptul de utilizare a denumirii de origine protejate sau a indicației geografice protejate poate fi acordat oricărei persoane fizice sau juridice care, după caz, produce și/sau prelucrează, și/sau prepară produsele respective în aria geografică corespunzătoare, cu respectarea prevederilor caietului de sarcini.

10. Durata protecției, reînnoirea dreptului de utilizare

Durata protecției unei denumiri de origine, a unei indicații geografice sau a unei specialități tradiționale garantate începe din data de depozit a cererii și este nelimitată.

Dreptul de utilizare a DO sau IG protejate se acordă pe o perioadă de 10 ani cu posibilitatea de reînnoire ori de câte ori este necesar, dacă se mențin condițiile prevăzute în caietul de sarcini pentru produsul respectiv.

Înainte de expirarea fiecărei perioade de 10 ani, deținătorii acestui drept pot să solicite la AGEPI reînnoirea lui. Cererea de reînnoire trebuie să fie însoțită de o confirmare din partea autorității competente cu privire la menținerea caracteristicilor produselor, precum și de dovada achitării taxei stabilite.

IV. SISTEMUL NAȚIONAL DE PROTECȚIE A IG, DO, STG

1. Controlul oficial. Controlul respectării caietului de sarcini

Orice producător care respectă dispozițiile Legii este în drept să beneficieze de un sistem de control oficial.

Autoritățile competente, cărora le revine responsabilitatea controalelor oficiale privind conformitatea produselor ce beneficiază de denumiri de origine și de indicații geografice și conformitatea specialităților tradiționale garantate sunt desemnate de Guvern, iar AGEPI publică în BOPI și actualizează periodic denumirile și adresele autorităților și organismelor menționate.

De asemenea, Guvernul desemnează, pentru diferite categorii de produse, autoritățile competente abilitate cu atribuții și responsabilități privind omologarea caietelor de sarcini, stabilirea principiilor generale, aprobarea etapelor și procedurilor de control cu scopul de a asigura respectarea caietelor de sarcini în conformitate cu prevederile Legii.

2. Denumiri, mențiuni și simboluri

O denumire de origine protejată sau o indicație geografică protejată în conformitate cu Legea poate fi utilizată doar de către persoanele care dețin dreptul de utilizare a acesteia.

Produsele originare din Republica Moldova și din alte țări comercializate sub o denumire protejată în conformitate cu Legea pot fi marcate cu mențiunile „Denumire de origine protejată” sau „indicație geografică protejată” și/sau cu simbolurile naționale asociate acestora, aprobate de Guvern.

Doar producătorii care respectă caietul de sarcini sunt în drept să facă referință la o specialitate tradițională garantată pe etichete, în publicitate sau în documentele aferente produsului agricol sau alimentar.

În cazul când se face referință la o specialitate tradițională garantată pe eticheta produsului agricol sau alimentar fabricat în Republica Moldova, denumirea produsului va fi însoțită de mențiunea „Specialitate tradițională garantată” și/sau de simbolul național asociat acesteia, aprobat de Guvern, iar pentru cele produse în afara teritoriului Republicii Moldova mențiunea specificată este facultativă.

3. Condiții de utilizare a denumirilor specialităților tradiționale garantate

Începând cu data publicării informației referitoare la înregistrarea specialității tradiționale garantate, denumirea acesteia, înregistrată în Registrul național al specialităților tradiționale garantate, poate fi utilizată pentru desemnarea produsului agricol sau alimentar ce corespunde caietului de sarcini ca specialitate tradițională garantată doar cu respectarea prevederilor art.35 din Lege. Totodată, denumirile specialităților tradiționale garantate înregistrate pot fi utilizate în continuare pe etichetele produselor ce nu corespund caietului de sarcini înregistrat, însă nu pot fi însoțite de

mențiunea „Specialitate tradițională garantată” sau de simbolul național asociat acesteia.

O specialitate tradițională garantată poate fi, totuși, înregistrată, cu rezervarea denumirii produsului agricol sau alimentară ce corespunde caietului de sarcini publicat, cu condiția ca grupul solicitant să fi cerut aceasta în cererea de înregistrare și, ca urmare a procedurii prevăzute la art.22 din Lege, să nu rezulte că denumirea respectivă este folosită într-o manieră legală, notorie, economic semnificativă pentru produse agricole sau alimentare similare. Începând cu data publicării informației referitoare la înregistrarea specialității tradiționale garantate, denumirea respectivă, chiar dacă nu este însoțită de mențiunea „Specialitate tradițională garantată” și/sau de simbolul național asociat acesteia, nu poate fi utilizată pe etichetele produselor agricole sau alimentare similare ce nu sunt conforme caietului de sarcini înregistrat. Pentru denumirile specialităților tradiționale garantate înregistrate într-o singură limbă, grupul solicitant poate prevedea în caietul de sarcini faptul că, la comercializarea produsului, este posibil să figureze pe etichetă, pe lângă denumirea produsului în limba originală, o mențiune în alte limbi care precizează că produsul a fost obținut conform tradițiilor regiunii sau țării de unde provine cererea.

4. Interzicerea utilizării denumirii de origine, indicației geografice sau denumirii specialității tradiționale garantate

Orice persoană fizică sau juridică, care pretinde că:

- o denumire de origine,
- o indicație geografică sau
- o denumire a unei specialități tradiționale garantate, rezervată conform art.36 alin.(2) din Lege, protejate în conformitate cu Legea, sunt utilizate, în prejudiciul său direct sau indirect și contrar dreptului său, pentru un produs natural sau prelucrat, având o altă origine sau, după caz, fiind lipsit de specificitatea corespunzătoare, este în drept să ceară interzicerea utilizării acestei denumiri sau indicații.

Cererea privind interzicerea utilizării unei denumiri de origine protejate, unei indicații geografice protejate sau a denumirii unei specialități tradiționale garantate rezervate, se depune la Curtea de Apel Chișinău.

5. Anularea înregistrării, revocarea protecției sau a dreptului de utilizare

Drepturile obținute în temeiul înregistrării IG, DO sau STG vor înceta:

- a) cu efect retroactiv, din data de depozit a cererii, în cazul în care înregistrarea este anulată;
- b) cu efect retroactiv, din data începerii procedurii de revocare, în cazul în care protecția este revocată.

Înregistrarea denumirii de origine, indicației geografice sau specialității tradiționale garantate va fi anulată dacă a fost efectuată contrar prevederilor Legii.

Protecția denumirii de origine sau a indicației geografice va fi revocată dacă:

a) în urma schimbării sau dispariției factorilor naturali și/sau umani specifici ariei geografice delimitate obținerea de produse ce corespund caietului de sarcini a devenit imposibilă;

b) denumirea de origine sau indicația geografică a încetat să mai fie protejată în țara de origine, în cazul în care aria geografică se află într-o altă țară;

c) denumirea de origine sau indicația geografică a încetat să mai fie protejată în condițiile prevăzute de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

De asemenea, protecția denumirii de origine, indicației geografice sau specialității tradiționale garantate poate fi revocată dacă organismul de evaluare, desemnat în conformitate cu art.34 din Lege, va constata neconcordanțe între caracteristicile reale ale produsului și prevederile respective din caietul de sarcini, în cazul în care acestea nu pot fi remediate în nici un mod. Valabilitatea certificatului privind dreptul de utilizare a denumirii de origine sau a indicației geografice va înceta:

a) cu efect retroactiv, din data de depozit a cererii, în cazul în care înregistrarea este anulată; cu efect retroactiv, din data începerii procedurii de revocare, în cazul în care protecția este revocată;

b) în cazul lichidării persoanei juridice sau al decesului persoanei fizice care deține acest drept;

c) la cererea titularului dreptului de utilizare;

d) la cererea organismului de evaluare, desemnat în conformitate cu art.34 din Lege, în cazul în care acesta va constata nerespectarea prevederilor caietului de sarcini.

Cererea de anulare a înregistrării sau de revocare a protecției denumirii de origine, indicației geografice sau specialității tradiționale garantate ori, după caz, a dreptului de utilizare a denumirii de origine sau a indicației geografice se depune la Curtea de Apel Chișinău.

v. Înregistrarea internațională a denumirilor de origine

Conform Aranjamentului de la Lisabona, prevederile Legii se aplica *mutatis mutandis* și înregistrărilor internaționale ale denumirilor de origine care au ca țară de origine sau care își extind efectele în Republica Moldova, cu excepția cazurilor când acest aranjament prevede altfel.

Înregistrarea internațională, având ca țară de origine Republica Moldova, efectuată de Biroul Internațional, asigură, fără reînnoire, pe toată durata protecției denumirii respective în Republica Moldova, protecția acesteia în țările membre ale Aranjamentului de la Lisabona, care nu au făcut declarații de refuz la acordarea protecției sau care ulterior le-au retras.

Orice înregistrare internațională notificată de Biroul Internațional, începând cu data înregistrării internaționale, are aceleași efecte ca și în cazul în care cererea de înregistrare

a denumirii de origine corespunzătoare ar fi fost depusă direct la AGEPI. Conform Aranjamentului de la Lisabona, cererea de înregistrare a DO care are ca țară de origine Republica Moldova se depune prin intermediul AGEPI. Cheltuielile ce țin de înregistrarea DO prin procedura internațională sunt suportate de solicitant sau de orice altă persoană fizică sau juridică, de comun acord cu solicitantul.

Tema: Reglementarea brevetarii in Republica Moldova

- 1.Date generale.
- 2.Legea privind protectia inventiilor **nr. 50-XVI/2008.**
- 3.Brevetabilitatea .
4. Constituirea depozitului cererii de brevet.
- 5.Procedura de eliberare a brevetului.
- 6.Drepturile si obligatiile titularului de brevet.

1.Date generale

Primul act normativ in domeniul proprietatii industriale emis in Republica Moldova a fost Regulamentul provizoriu cu privire la protectia proprietatii industriale din 26 iunie 1993. Legea nr. 461 privind brevetele de inventie a fost aprobata prin Hotararea Parlamentului Republicii Moldova din 18 mai 1995.

Ca urmare a armonizarii legislatiei nationale cu *acquis-ul* comunitar, in anul 2008 a fost adoptata noua Lege nr. 50-XVI/2008 privind protectia inventiilor.

1. Conventii și tratate internationale in domeniul brevetelor, ratificate de Republica Moldova

Republica Moldova este parte la urmatoarele conventii și tratate internationale in domeniul brevetelor:

- Conventia de la Paris pentru protectia proprietatii industriale (1883);
- Conventia pentru instituirea Organizatiei Mondiale a Proprietatii Intelectuale (1967);
- Tratatul de cooperare in domeniul brevetelor (PCT) (1970);
- Aranjamentul de la Strasbourg privind Clasificarea internationala a brevetelor de inventie (1971);
- Tratatul de la Budapesta privind recunoașterea internationala a depozitului microorganismelor in scopul protectiei lor prin brevete de inventie (1977);
- Conventia eurasiatica privind brevetele (1994);
- Tratatul privind dreptul brevetelor (PLT) (2000).

2.Legislatia in vigoare in domeniul brevetelor

- Legea nr. 50-XVI din 07.03.2008 privind protectia inventiilor (in continuare - Lege);

- Regulamentul privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 528 din 01.09.2009 (Tn continuare - Regulament);
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13.08.1997 „Cu privire la taxele pentru servicii cu semnificație juridică Tn domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale”, cu modificările ulterioare;
- Regulamentul privind aplicarea taxelor pentru serviciile cu semnificație juridică Tn domeniul protecției obiectelor de proprietate intelectuală, aprobat prin ordinul Directorului General AGEPI nr. 63 din 29 mai 2006.

Nota: Dacă tratatele internaționale, la care Republica Moldova este parte, stabilesc alte prevederi decât cele cuprinse în Legea nr. 50-XVI/2008, privind protecția invențiilor, se aplică prevederile tratatelor internaționale.

3.Publicatii

- **Buletinul Oficial de Proprietate Industrials) (BOPI)** - publicatie nationala cu statut de monitor oficial in domeniul proprietății industriale, reprezentand o sursa informatională unică pentru cercetările documentare. Se editează pe suport-hartie din anul 1993, expediindu-se în mai mult de 40 de țări ale lumii, fiind plasat lunar și pe web pagina AGEPI. Compartimentele de baza ale BOPI sunt: “Invenții”, “Soiuri de plante”, “MSrci”, “Denumiri de origine a produselor”, "Design industrial", "Modificări în statutul juridic al obiectelor de proprietate industriale protejate”, “Contestații examinate la Comisia de Contestații AGEPI”. Alte rubrici ale BOPI reflectă activitatea de consolidare a sistemului de proprietate industriale și acțiunile AGEPI în vederea dezvoltării procesului inovativ.

- **Revista de proprietate intelectuală “Intellectus”**, publicatie consacrată Tn domeniul PI, inserează articole științifice, studii, lucrări metodice privind aspectele actuale ale protecției proprietății intelectuale, pune la dispoziția publicului materiale complementare sferei de referință, analizează modalitățile de obținere, apărare și realizare a drepturilor de proprietate intelectuală, comunicări științifice semnate de cercetători și inventatori din domeniile tehnicii, chimiei, biologiei, economiei și dreptului.

Revista se editează trimestrial din anul 1995.

- **Digestul “AGEPI Info”, suplimentul revistei “Intellectus”**, prezintă cele mai importante evenimente derulate în cadrul, din inițiativa sau cu participarea AGEPI; reproduce succinte analize, concluzii și prognoze vizavi de sistemul de PI; publică

noutati de ultima ora referitoare la sistemul national și cel international de protectie a proprietatii intelectuale, ofera bilanturi ale expozitiilor specializate, informeaza despre evenimentele preconizate in acest domeniu.

Digestul se editeaza trimestrial din 1997.

- **Descrierile brevetelor de inventie acordate in Republica Moldova**

- **Rapoartele anuale privind activitatea AGEPI**

Aceste publicatii pot fi abonate direct la AGEPI sau consultate și procurate la Centrul de Informare și Documentare in domeniul PI (biblioteca) AGEPI.

II. Legea privind protectia inventiilor nr.50-XVI/2008. Elemente esentiale.

Inventiile sunt protejate prin urmatoarele titluri de protectie:

- brevetul de inventie;
- brevetul de inventie de scurta durata;
- certificatul complementar de protectie.

- Durata de valabilitate a brevetului de inventie este de 20 de ani de la data depozitului national reglementar.

- Durata de valabilitate a brevetului de inventie de scurta durata este de 6 ani, cu posibilitatea prelungirii termenului de valabilitate pentru o perioada de cel mult 4 ani.

- Titularii brevetelor de inventie pentru produse farmaceutice, care au obtinut autorizatia de a comercializa produsul, beneficiaza de un termen suplimentar de protectie a inventiei, echivalent cu termenul care a trecut de la data depunerii cererii de brevet pana la data autorizarii acestei comercializari, dar care nu depaseste 5 ani.

- Dreptul la brevet apartine inventatorului (inventatorilor) sau succesorului sau in drepturi.

- Dreptul la brevet pentru o inventie creata de salariat apartine unitatii respective, daca contractul incheiat intre ei nu prevede altfel.

- Conditiiile de brevetabilitate sunt armonizate cu reglementarile internationale in vigoare.

- Dupa expirarea termenului de 18 luni de la data depozitului national reglementar, cererea de brevet de inventie se publica in BOPI.

- Inventia este protejata provizoriu conform revendicarilor acesteia de la data publicarii cererii si pana la publicarea informatiei privind eliberarea brevetului.

- Examinarea cererilor de brevet de inventie poate fi ceruta in termen de maxim

30 de luni de la data depozitului.

■ Opunerea publica se face in termen de 6 luni de la publicarea hotararii de acordare a brevetului.

III Brevetabilitatea

1. Inventii brevetabile

Brevetul se acorda pentru orice inventie avand ca obiect un produs sau un procedeu din orice domeniu tehnologic, cu conditia ca inventia sa fie *noua*, sa implice o *activitate inventiva* si sa fie *susceptibila de aplicare industrială*.

Obiectele inventiei brevetabile sunt: produsul

«• procedeul (metoda)

aplicarea unui produs, a unui procedeu.

- **Produsul**

- masini, aparate, scule, dispozitive, mecanisme, organe de masini si agregate, instalatii, circuite, elemente de constructie, mobilier, articole de uz casnic, jucarii, instrumente, calculatoare, etc.;

- substante chimice si biologice, cu exceptia celor care exista in natura si asupra carora nu s-a actionat prin efort creativ;

- amestecuri fizice sau fizico-chimice;

- microorganisme create sau izolate prin selectie cu efecte mutative; tulpini de cultura celulara de plante si animate.

- **Procedeul**

- activitati care au ca rezultat obtinerea sau modificarea unui produs (inclusiv produsele biologice sau genetice) sau programe pentru calculator ca un mod de transformare si transmitere a semnalului electronic.

- **Metoda**

- activitati care au rezultate de natura calitativa (masurare, analiza, reglare, control, diagnosticare sau tratament medical uman sau veterinar).

- **Aplicarea unui produs, a unui procedeu**

- aplicarea unui produs, a unui procedeu conform unei anumite destinatii;

- utilizarea pentru prima data a substantei sau compozitiei in scopuri farmaceutice si utilizarile lor ulterioare.

Nota: Se acorda brevete și se asigura dreptul de brevet fara discriminare in ceea ce priveste locul crearii inventiei, domeniul tehnologic si faptul ca produsele sunt

importate sau sunt de origine autohtona.

2.Exceptii de la brevetabilitate

Nu sunt considerate inventii si nu sunt brevetabile:

- descoperirile, teoriile stiintifice si metodele matematice; creatiile estetice;
  - planurile, principiile si metodele in exercitarea activitatilor intelectuale, in materie de jocuri sau in domeniul activitatilor economice, precum in programele de calculator;
  - prezentarile de informatii;
  - inventiile a caror publicare sau exploatare este contrara ordinii publice sau bunelor moravuri, inclusiv cele daunatoare sanatatii si vietii oamenilor, animalelor, plantelor si care sunt de natura sa aduca atingeri grave mediului, cu conditia ca aceasta exceptie sa nu fie generata numai de interzicerea, printr-o dispozitie legala, a exploatarii inventiei; soiurile de plante si rasele de animale;
  - procedeele esential biologice de obtinere a plantelor sau a animalelor; aceasta dispozitie nu se aplica procedeele microbiologice si produselor obtinute prin aceste procedee;
  - inventiile avand ca obiect corpul uman in diferite stadii ale formarii si dezvoltarii acestuia, precum si simpla descoperire a unuia dintre elementele lui, inclusiv secventa ori secventa partiala a unei gene.
- Nu se acorda brevete, in cazul solicitarii brevetelor de inventie de scurta durata, precum si pentru inventiile care se refera la:
  - un material biologic;
  - substante si/sau procedee chimice sau farmaceutice.
  -

2. Noutatea

- O inventie se considera noua daca nu este continuta in stadiul tehnicii.
- Stadiul tehnicii cuprinde toate cunoștințele care au fost facute accesibile publicului printr-o descriere in scris sau oral, prin utilizare sau in orice alt mod, pana la data depozitului cererii de brevet sau pana la data prioritatii recunoscute.
- Divulgarea inventiei nu este luata in considerare daca a survenit in intervalul de 6 luni inaintea datei de depozit a cererii de brevet si daca este o urmare directa sau indirecta a:
  - unui abuz evident in privinta solicitantului ori a predecesorului sau in drepturi;
  - faptului ca solicitantul ori predecesorul sau in drepturi a expus inventia la o

expozitie internationale, daca aceasta este organizata in mod oficial, daca la ea participa producatori din mai multe state si daca informatia despre expozitie a fost adusa la cunostinta publicului in modul corespunzator.

3. Activitatea inventiva

O inventie este considerata ca implica o activitate inventiva daca, pentru un specialist in domeniu, ea nu rezulta in mod evident din cunostintele cuprinse in stadiul tehnicii.

In cazul brevetelor de inventie de scurta durata, se considera ca o inventie implica o activitate inventiva daca prezinta un avantaj tehnic sau practic,

4. Aplicabilitatea industriala (utilitatea)

O inventie este considerata ca fiind susceptibila de aplicare industriala daca obiectul ei poate fi fabricat sau utilizat in oricare din domeniile industriale, inclusiv in agricultura.

5. Unitatea inventiei

Cererea de brevet trebuie sa se refere numai la o singura inventie sau la un grup de inventii astfel legate intre ele incat sa formeze un singur concept inventiv.

- Daca cererea nu respecte principiul unitatii, ea poate fi divizata de catre solicitant in doua si mai multe cereri astfel incat fiecare cerere divizata sa nu depaseasca limitele continutului, dezvaluit in cererea initiala.

II Constituirea depozitului cererii de brevet

1. Cine poate solicita un brevet de inventie

Un brevet de inventie poate fi solicitat de catre:

- Persoanele fizice sau juridice cu domiciliul, respectiv sediul, in Republica Moldova.

Persoanele juridice straine cu sediul in Republica Moldova.

Persoanele fizice sau juridice straine cu domiciliul, respectiv sediul, permanent in afara teritoriului Republicii Moldova, in conditiile conventiilor internationale privind inventiile la care Republica Moldova este parte.

1. Limba in care se redacteaza cererea de brevet

Documentele aferente cererii si corespondenta referitoare la aceasta se intocmesc si se depun la Agentie in limba de stat. Se permite depunerea documentelor cererii, cu

exceptia cererii propriu-zise, redactate in alta limba. In acest caz traducerea autorizata a documentelor cererii in limba de stat se depune la Agentie in termen de 2 luni de la data depozitului.

Daca solicitantul nu depune traducerea documentelor in limba de stat in termenul indicat, cererea se considera nedepusa.

1. Confidentialitatea cererii de brevet

Datele continute in cererea de brevet sunt confidential pana la publicarea acesteia in BOPI.

Divulgarea datelor continute in cerere pana la publicarea acesteia este pasibila de pedeapsa conform legislatiei in vigoare.

2. Reprezentarea

Persoanele fizice și juridice nationale cu domiciliul, respectiv sediul, in Republica Moldova, care sunt in drept sa obtina protectia legala a unei inventii, actioneaza in fata Agentiei personal ori prin intermediul unui mandatar autorizat sau unui angajat al lor, imputernicit printr-o procura.

Persoanele fizice și juridice straine cu domiciliul, respectiv sediul, permanent in strainatate, actioneaza in fata Agentiei numai printr-un mandatar autorizat din Republica Moldova, cu exceptia cazurilor in care conventiile internationale la care Republica Moldova este parte prevad altfel.

3.Documentele cererii de brevet

Cererea de brevet va contine:

- solicitarea de acordare a brevetului;
- descrierea inventiei;
- una sau mai multe revendicari;
- desene la care se fac referiri in descriere sau in revendicari;
- un rezumat;
- o procura, dupa caz.

Aceste documente constituie depozitul national reglementar.

3.Prezentarea documentelor cerute

Solicitarea de acordare a brevetului se depune in 3 exemplare pe un formular-tip

aprobat de Agentie.

Descrierea, revendicarile, rezumatul, desenele si alte materiale grafice se depun in 3 exemplare, din care cel putin 2 exemplare de desene sau alte materiale grafice necesare se depun in original. Descrierea, revendicarile si rezumatul se prezinta in forma dactilografiata sau imprimata.

Descrierea, revendicarile, rezumatul, desenele si alte materiale prezentate intr-o alta limba decat cea de stat se depun in 2 exemplare.

4. Conditii minime pentru inregistrarea cererii.

Data de depozit a cererii se stabileste de Agentie la data la care a fost primit unui sau mai multe documente care contin cel putin urmatoarele elemente:

a) o indicatie expresa sau implicita conform careia este solicitata acordarea brevetului;

b) indicatii care permit stabilirea identitatii solicitantului sau contactarea acestuia de catre Agentie;

c) o parte care pare a fi o descriere a inventiei.

In calitate de descriere a inventiei, conform regulii c), poate fi un text care la prima vedere pare sa fie o descriere a inventiei sau un desen tehnic insotit de descrierea acestuia, care dezvaluie esenta inventiei.

Odata cu prezentarea elementelor indicate, solicitantul strain trebuie sa desemneze mandatarul autorizat din Republica Moldova prin care Agentia TI poate contacta.

Documentele la care se face referire la litera a), b) se prezinta in limba de stat.

Documentele la care se face referire la litera c) pot fi depuse in orice limba. In acest caz solicitantul trebuie sa prezinte traducerea lor in termen de 2 luni de la data de depozit a cererii. Nerespectarea acestei conditii nu va constitui o piedica pentru stabilirea datei de depozit.

In cazul in care cererea nu este conforma cu una sau mai multe cerinte stabilite, Agentia va notifica acest fapt solicitantului, acordandu-i posibilitatea de a indeplini cerintele respective si de a prezenta rectificari necesare.

Daca solicitantul nu va prezenta informatia necesara, cererea se va considera nedepusa, acest fapt fiindu-i notificat solicitantului.

5. Formularea cererii de brevet.

■ Formularul cererii este tipizat si este disponibil la Agentie.

■ Cererea se semneaza fie de catre solicitant, fie de catre reprezentantul acestuia. In cazul in care inventatorul nu este si solicitant, el semneaza cererea la

compartimentul privind declararea inventatorilor.

- In cererea de brevet sunt indicate datele de identificare ale inventatorului (inventatorilor) și ale persoanei (persoanelor) pe numele careia se solicită brevetul.

Dreptul de proprietate

O persoana care a depus, conform prevederilor legale, o cerere de brevet de inventie, de model de utilitate, de certificat de utilitate sau de certificat de autor in/sau pentru un stat parte la Conventia de la Paris sau un membru al Organizatiei Mondiale a Comertului ori succesorul sau in drepturi beneficiaza, in scopul depunerii unei cereri de brevet pentru aceeași inventie, de un drept de prioritate pe o perioada de 12 luni de la data de depozit a primei cereri; ziua depozitului nu este cuprinsa Tn termen.

- Dreptul de prioritate va fi recunoscut pentru orice depozit care are valoarea unui depozit national reglementar, conform legislatiei nationale a statului in care a fost constituit sau conform acordurilor bilaterale ori multilaterale sau conventiilor regionale.

- Dreptul de prioritate poate fi transmis prin cesiune. Transmiterea unui drept de prioritate se face in scris, cedentul decazand din dreptul de prioritate in raport cu prima cerere.

3. Perfectarea documentelor cererii de brevet

Condițiile prescrise pentru descriere, revendicari si desene sunt in general cele practicate de majoritatea tarilor și sunt reflectate Tn Regulament.

4. Unde si cum se depune cererea de brevet

Depunerea cererii de brevet poate fi facuta de solicitant sau de reprezentantul sau.

a) direct la Agentie, in zilele lucratoare (persoana care depune cererea prezinta un act de identitate);

b) prin poșta (corespondents recomandata);

c) prin fax;

d) prin posta electronica (e-mail);

e) Tn format electronic pe discheta, CD sau DVD (suport electronic).

II. Procedura de eliberare a brevetului

Dupa depunere, cererea de brevet este supusa urmatoarelor proceduri:

- examinarea formala;

- examinarea preliminary
- publicarea cererii;
- examinarea de fond;
- publicarea hotararii de eliberare a brevetului;
- opunerea publica;
- eliberarea brevetului.

Examinarea cererii de brevet de inventie

■ AGEPI examineaza, in conformitate cu Regulamentul, daca cererea de brevet si inventia care constituie obiectul ei satisfac conditiile prevazute de Lege, in acest scop, AGEPI efectueaza examinarea formala si preliminara si, la solicitare, examinarea de fond a cererii de brevet.

■ AGEPI are dreptul sa-i ceara solicitantului elementele suplimentare pe care le considera necesare in legatura cu identitatea solicitantului sau a inventatorului, cu depozitul national reglementar constituit sau cu indeplinirea conditiilor de brevetabilitate.

1. Examinarea formala

■ in cadrul examinarii formale, AGEPI verifica daca cererea de brevet satisface conditiile de forma prevazute in Regulament si conditiile pentru a-i atribui data de depozit.

■ in cazul in care cererea de brevet nu este conforma cu una sau mai multe cerinte prevazute in Lege, AGEPI ofera posibilitate solicitantului sa Tndeplineasca cerintele respective in termenul prescris de Regulament.

■ Daca in termenul stabilit solicitantul nu prezinta informatiile necesare sau nu indeplineste cerintele prevazute in Lege, se considera ca cererea nu a fost depusa; acest fapt este comunicat solicitantului.

■ Cererea de brevet careia i s-a atribuit data de depozit se inregistreaza in Registrul national de cereri de brevete. Pana la publicarea cererii de brevet in BOPI, datele din ea sunt confidentiale.

■

2.Examinarea preliminarie

■ In cazul in care unei cereri de brevet i se atribuie data de depozit, AGEPI efectueaza examinarea preliminarie.

■ In cadrul examinarii preliminare, AGEPI verifica daca:

- cererea de brevet satisface cerintele legale;
- obiectul inventiei este brevetabil;

- sunt satisfacute cerintele referitoare la revendicarea prioritatii și, dupa caz, daca se recunoaște prioritatea revendicata;
- sunt satisfacute cerintele privind reprezentarea.
  - In cazul in care se constata existenta unor deficiente ce pot fi corectate, AGEPI ofera posibilitate solicitantului sa remedieze aceste deficiente in conformitate cu Regulamentul.

2. Publicarea cererii

Dupa expirarea termenului de 18 luni de la data depozitului, daca nu s-a luat o hotarare de acordare a brevetului sau de respingere, cererea se publica in BOPI. Descrierea inventiei conform cererii este expusa la biblioteca Agentiei.

3. Examinarea conditiilor pentru acordarea brevetului de inventie de scurta durata

- In scopul acordarii unui brevet de inventie de scurta durata, AGEPI efectueaza examinarea formala și preliminary a cererii de brevet in conformitate cu prevederile art. 47 și 48 al Legii.

- In cadrul examinarii preliminare, AGEPI verifica daca inventia revendicata satisface cerintele art. 11 și art. 12 alin. (2) și efectueaza o documentare in stadiul tehnicii care cuprinde brevetele, cererile de brevet, modelele de utilitate și cererile de Tnregistrare a modelelor de utilitate depuse la AGEPI, care au o data de depozit anterioara datei de depozit a cererii examinate și care au fost publicate, conform art. 49, la sau dupa aceasta data.

- In cazul in care se va constata ca cererea de brevet satisface cerintele prevazute la alin. (2), AGEPI va adopta hotararea de acordare a brevetului de inventie de scurta durata.

- In cazul in care se va constata ca cererea de brevet de scurta durata nu satisface cerintele prevazute la alin. (2), AGEPI va adopta hotararea de respingere a cererii.

4. Examinarea de fond a cererii

Conform Legii, solicitarea privind examinarea de fond poate fi prezenta- ta la data depozitului sau in termen de 30 de luni de la aceasta data.

Cererea de examinare de fond trebuie sa fie Tnsotita de taxa corespunza- toare.

Daca examinarea de fond n-a fost solicitata in termenul stabilit, cererea de brevet se considera retrasa.

Examinarea de fond a cererii de brevet se efectueaza in termen de 18 luni de la data solicitarii examinarii.

5. Derularea procedurii de examinare de fond

În cadrul procedurii de examinare de fond se verifică dacă cererea de brevet și invenția care constituie obiectul ei îndeplinesc prevederile Legii și se constată dacă invenția este brevetabilă.

Dacă există obiecții cu privire la cerere, solicitantul este invitat, printr-o notificare motivată, să-și prezinte observațiile și, dacă este cazul, să modifice descrierea, revendicările și desenele. Modificările trebuie să nu depășească limitele dezvăluirii invenției existente în cererea de brevet la data depunerii.

Dacă după examinarea răspunsului dat de solicitant examinatorul nu poate adopta totuși hotărârea de acordare a brevetului, procedura de examinare este continuată prin transmiterea unei noi notificări.

Hotărârea de acordare a brevetului de invenție se ia de către Agenție pe baza raportului de examinare întocmit de examinator.

Dacă Agenția consideră că nu se poate acorda brevetul de invenție solicitat, cererea este respinsă.

Motivarea hotărârii se bazează numai pe faptele asupra cărora solicitantul a avut posibilitatea să formuleze observații.

6. Opunerea publică Publicarea hotărârii de acordare a brevetului

- În termen de 3 luni de la data comunicării solicitantului despre hotărârea de acordare a brevetului, Agenția publică în BOPI datele despre brevetul acordat, iar descrierea invenției se expune la bibliotecă sa.

- Orice persoană interesată are dreptul să facă opoziție la hotărârea de acordare a brevetului în termen de 6 luni de la data publicării acesteia în BOPI.

- Opoziția trebuie formulată și motivată în scris. Motivele opoziției trebuie să se refere doar la neîndeplinirea a cel puțin uneia din condițiile de brevetabilitate a invenției: nouitate, activitate inventivă, aplicabilitate industrială.

- Opoziția este considerată depusă numai după plata taxei corespunzătoare.

7. Eliberarea brevetului

- După expirarea termenului de opunere, Agenția eliberează brevetul de invenție în temeiul hotărârii de acordare.

- În cazul în care brevetul a fost modificat în urma procedurii de opunere, acesta se eliberează în forma modificată.

- Eliberarea brevetului este supusă taxelor de eliberare și menținere în vigoare a brevetului.

- Aceste taxe se plătesc de către titular în mod obligatoriu în termen de 6 luni de la

data publicării hotărârii de acordare.

- Concomitent cu prezentarea dovezii de plată a taxei pentru eliberarea brevetului, solicitantul depune și dovada de plată a taxei de menținere în vigoare a brevetului pentru termenul de la data depozitului național reglementar până la eliberarea brevetului, inclusiv pentru anul eliberării.

- în cazul neachitării taxei de eliberare a brevetului în termen de 6 luni de la data publicării hotărârii de acordare a brevetului și nerestabilirii în timp de alte 6 luni a termenului omis, Agenția adoptă hotărârea de decadere din drepturi a titularului de brevet și publică această informație în BOPI.

8. Prelungirea termenelor

Termenele prevăzute de Lege și Regulament pentru o acțiune într-o procedură în fața AGEPI referitor la o cerere sau un brevet pot fi prelungite în anumite condiții printr-o cerere depusă la Agenție până la expirarea termenului prescris.

La cererea de prelungire a termenului se anexează dovada de plată a taxei în cuantumul stabilit pentru prelungirea termenului. Dacă nu se prezintă această dovadă, cererea de prelungire se consideră nedepusă, ceea ce se notifică solicitantului.

Cererea de prelungire a termenului se perfectează în forma liberă. Perioada de prelungire a termenului nu poate constitui mai mult de 6 luni de la data expirării termenului prescris.

9.Repunerea în termenele omise și restabilirea drepturilor.

Termenele prevăzute de procedură cu privire la cerere sau brevet, omise de solicitant, pot fi restabilite, în anumite condiții.

Solicitantul trebuie să depună cererea de repunere în termenul omis nu mai târziu de 6 luni de la data expirării lui. La cerere se anexează dovada de plată a taxei corespunzătoare în cuantumul stabilit și toate materialele necesare.

În caz contrar, cererea de repunere în termenul omis se consideră nedepusă, ceea ce se notifică solicitantului. Cererea de repunere în termenele omise se perfectează în forma liberă.

În cazul în care solicitantul sau titularul nu s-a încadrat în termenul stabilit pentru o acțiune dintr-o procedură în fața Agenției și respective neîncadrare are ca urmare directă o pierdere a drepturilor cu privire la cerere sau brevet, la cererea solicitantului/titularului Agenția va admite restabilirea drepturilor și repunerea în termenele omise, cu condiția stabilirii faptului că în neîncadrarea în termen a avut loc în ciuda luării cu bună-credință a tuturor măsurilor, cerute de împrejurări, sau ca orice

intarziere a fost neintentionata.

Reinstaurarea drepturilor si repunerea in termene se efectueaza cu conditia achitarii taxei stabilite si prezentarii actelor care certifica situatia de force majore. Cererea de restabilire a drepturilor se va depune intr-unul din termenele, care expira mai devreme:

a) in termen de 2 luni de la data lichidarii motivului de neindeplinire in termen a actiunii corespunzatoare;

b) in termen de 12 luni de la data expirarii termenului de indeplinire a actiunii corespunzatoare;

c) in termen de 18 luni de la data expirarii termenului corespunzator, omis de titular, in cazul in care cererea se refera la neplata taxei pentru mentinerea in vigoare.

III. **Drepturile și obligatiile titularului de brevet**

■ Brevetul de inventie confera titularului dreptul exclusiv asupra inventiei protejate care consta in: dreptul de exploatare a inventiei, dreptul de a dispune de brevet si dreptul de a interzice tertilor exploatarea inventiei protejate prin brevet fara autorizatia sa.

- Brevetul de invenție conferă titularului dreptul de a interzice terților să efectueze fără autorizația sa următoarele acțiuni:

- pentru produse: fabricarea, comercializarea, utilizarea, exportul, importul sau stocarea în vederea comercializării, oferirea spre vânzare sau folosire;

- pentru procedee sau metode: utilizarea, oferirea spre vânzare sau importul în aceste scopuri a produsului obținut prin aceste procedee sau metode.

- Întinderea protecției conferite prin brevet este determinată de conținutul revendicărilor care se interpretează în legătură cu descrierea și desenele explicative.

- În cazul cererii de brevet publicate, persoanele fizice și juridice îndreptățite la eliberarea brevetului beneficiază provizoriu de drepturile conferite titularului de brevet începând de la data publicării cererii și până la eliberarea brevetului de invenție.

- Pe întreaga durată de valabilitate a brevetului titularul este obligat să plătească taxele anuale de menținere în vigoare.

- Neplata acestor taxe atrage după sine decăderea din drepturile ce decurg din brevetul de invenție.

- Titularul brevetului poate exploata liber invenția sa în Republica Moldova, în mod particular sau în cooperare cu firme locale și străine, poate transmite drepturile sale prin cesiune, poate acorda licențe de exploatare persoanelor interesate, poate transmite drepturile sale prin succesiune testamentară.

- Conform principiilor Convenției de la Paris, în Lege sunt prevăzute și sancțiuni aplicate pentru lipsa de exploatare sau pentru exploatarea insuficientă a brevetului,

exprimate prin acordarea licențelor obligatorii.

Tema: Inregistrarea juridica a unei marci in Republica Moldova

1.Date generale.

2.Marca.Notiuni generale.

3.Inregistrarea unei marci.

4.Drepturile conferite prin inregistrarea marcii.

5.Posibilitatea inregistrarii unei marci in strainatate.

I. Date generale 1. Aranjamentele și tratatele internaționale în domeniul mărcilor la care Republica Moldova este parte

Republica Moldova este parte la următoarele aranjamente și tratate internaționale în domeniul mărcilor:

- Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor din 14 aprilie 1891, cu revizuirile ulterioare, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1624-XII din 26 octombrie 1993;
- Protocolul referitor la Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor, adoptat la Madrid la 27 iunie 1989, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1252-XIII din 10 iulie 1997;
- Aranjamentul de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în scopul înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, la care Republica Moldova

a aderat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1251- XIII din 10 iulie 1997;

- Aranjamentul de la Viena privind instituirea clasificării internaționale a elementelor figurative ale mărcilor, semnat la 12 iulie 1973 și modificat la 1 octombrie 1985, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1250-XIII din 10 iunie 1997;

- Tratatul de la Singapore privind dreptul mărcilor din 27 martie 2006, ratificat de Republica Moldova prin Legea nr. 214-XVI din 23 octombrie 2008, intrat în vigoare la 16 martie 2009;

- Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 20 martie 1883, intrată în vigoare la 7 iulie 1884, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1328-XII din 11 martie 1993;

- Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS), intrat în vigoare la 1 ianuarie 1995, pentru Republica Moldova - din 26 iulie 2001.

2.Legislatia Republicii Moldova in domeniul marilor.

Legea privind protecția mărcilor nr. 38-XVI din 29 februarie 2008, publicată în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* nr. 99-101 din 6 iunie 2008 și intrată în vigoare la 6 septembrie 2008 (în continuare Legea);

Regulamentul privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a mărcilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 448 din 13 august 2009;

Regulamentul privind recunoașterea notorietății mărcilor de produse și/ sau de servicii;

Hotărârea Guvernului nr. 774 din 13 august 1997 cu privire la taxele pentru servicii cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 852 din 16 august 2001 cu privire la modul de folosire a mărcilor-proprietate a statului;

Hotărârea Guvernului nr. 1080 din 8 octombrie 2001 cu privire la aprobarea Listei mărcilor-proprietate a statului;

Hotărârea Guvernului nr. 1425 din 2 decembrie 2003 privind modul și condițiile de acordare a permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului în marca de produs și/sau de serviciu, precum și în desenul sau modelul industrial.

In cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte stabilește alte prevederi decât cele cuprinse în Lege, se aplică prevederile respectivului tratat.

Publicațiile periodice ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare AGEPI) în care este abordată tematica protecției mărcilor:

• **Buletinul Oficial de Proprietate Industrială (BOPI)** - publicație oficială republicană instituită în 1993 și investită cu dreptul de a monitoriza datele privind depunerea cererilor și acordarea titlurilor de protecție în Republica Moldova; se editează lunar pe suport hârtie, pe CD și pe pagina web a AGEPI;

• **Revista de proprietate intelectuală “INTELLECTUS”** - publicație ce inserează articole, studii, analize, statistici care reflectă aspectele actuale ale protecției proprietății intelectuale; se editează trimestrial din 1995;

• **AGEPI INFO** - digest trimestrial, incluzând informații și recomandări cu caracter orientativ-metodic ce țin de obținerea titlurilor de protecție, exercitarea drepturilor de proprietate industrială, soluționarea eventualelor litigii, evitarea riscului de contrafacere etc.; se editează din 1997;

• **Lecturi AGEPI** - anuar ce se editează din 1999; conține comunicările prezentate în cadrul simpozionului internațional omonim, consacrat protecției proprietății industriale, derulat anual sub egida AGEPI;

• **Rapoartele anuale privind activitatea AGEPI - se editează din 1994.**

II. Marca. Notiuni generale.

1. Ce este marca?

Marca este orice semn susceptibil de reprezentare grafică, care servește la deosebirea produselor și/sau serviciilor unei persoane fizice sau juridice de cele ale altor persoane fizice sau juridice.

2. De ce trebuie înregistrată marca?

Marca reprezintă un element principal în strategia firmelor, având rolul de a distinge produsele și serviciile unei firme de cele ale concurenților. Marca are o deosebită importanță economică prin capacitatea de a atrage și păstra clientela. Pe de o parte, ea ajută deținătorul mărcii să-și comercializeze și să-și promoveze produsele, pe de altă parte, marca ajută consumatorii să facă alegerea, protejând și încurajând titularul mărcii să mențină și să amelioreze calitatea produselor care poartă această marcă. Deținătorul mărcii are dreptul de a folosi marca și fără să o fi înregistrat, însă drepturile sale asupra mărcii nu vor beneficia de o protecție eficientă. Numai înregistrarea mărcii îi conferă titularului dreptul exclusiv de a dispune de marcă, de a o folosi pe teritoriul Republicii Moldova și de a interzice persoanelor terțe să folosească, fără consimțământul său, în operațiunile comerciale semne identice ori similare pentru produse sau servicii identice ori similare celor pentru care marca a fost înregistrată, în cazul în care o astfel de folosire ar genera risc de confuzie.

3.Ce semen pot fi inregistrate ca marca?

Pot fi înregistrate în calitate de mărci astfel de semne cum ar fi: cuvintele, inclusiv numele de persoane, literele, cifrele, elementele figurative și combinațiile de culori, precum și orice combinație a acestor semne perceptibile vizual. Elementele figurative pot fi constituite din reprezentări grafice plane sau forme tridimensionale (în relief), având o configurație distinctă.

4.Tipurile de marci.

În funcție de natura lor, mărcile pot fi:

- *s verbale*, cuprinzând exclusiv elemente (litere, cifre, combinații ale acestora) care pot fi pronunțate, de exemplu “MERCEDES”, “VICTORAȘ”, “BUCURIA” etc.;

5.Distinctivitatea

O marcă poate fi înregistrată, dacă este demonstrată, realmente, capacitatea ei de a distinge produsele și serviciile solicitantului de cele ale altor producători.

Distinctivitatea unui semn este o noțiune relativă, care se apreciază în raport cu produsul și/sau serviciul pe care semnul urmează să-l identifice, același semn putând fi distinctiv pentru unele produse și/sau servicii și nedistinctiv pentru altele. Pentru a fi distinctiv, semnul nu trebuie să fie original sau nou în sine. La concret, un semn este considerat distinctiv, dacă nu reprezintă un semn uzual, necesar sau generic și nu are un caracter descriptiv al naturii și calităților substanțiale sau al destinației produsului și/sau serviciului. Sunt

denumite descriptive semnele care constau exclusiv din termeni ce se referă la natura, condițiile fabricării, calitatea, cantitatea, prețul, destinația ori greutatea produsului și/sau serviciului etc.

6.Semnele care nu pot fi inregistrate ca marca

Sunt excluse de la protective si nu pot fi inregistrate:

- a) **mărcile** care nu pot servi la deosebirea produselor și/sau serviciilor unei persoane fizice sau juridice de cele ale altor persoane fizice sau juridice;
- b) **mărcile** lipsite de caracter distinctiv;
- c) **mărcile** constituite exclusiv din semne ori din indicații ce pot servi în comerț pentru a desemna specia, calitatea, cantitatea, destinația, valoarea, originea geografică, timpul fabricării produsului sau prestării serviciului, alte caracteristici ale acestora;
- d) **mărcile** constituite exclusiv din semne ori din indicații devenite uzuale în limbajul curent sau în practicile comerciale loiale și constante;
- e) **mărcile** constituite exclusiv din forma impusă de însăși natura produselor sau din forma produsului necesară pentru obținerea unui rezultat tehnic, sau din forma care conferă valoare esențială produsului;
- f) **mărcile** care sunt contrare ordinii publice sau bunelor moravuri ori prejudiciază imaginea și interesele statului;
- g) **mărcile** care pot induce în eroare consumatorul în ceea ce privește originea geografică, calitatea ori natura produsului și/sau a serviciului;
- h) **mărcile** care conțin reproduceri sau imitații de steme, drapele și embleme de stat, denumiri oficiale sau

istorice de state ori abrevierea lor, denumiri depline sau abreviate de organizații internaționale și interguvernamentale, semne, sigilii oficiale de control, de garanție și de marcare, decorații și alte semne de distincție care, în lipsa autorizației autorităților competente, trebuie refuzate în conformitate cu art. 6 ter din Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 20 martie 1883, denumită în continuare Convenția de la Paris;

i) **mărcile** care conțin reproduceri de insigne, de embleme sau de ecusoane, altele decât cele protejate conform art. 6 ter din Convenția de la Paris, și care prezintă un interes public deosebit, cu excepția cazurilor când înregistrarea este autorizată de autoritățile competente;

j) **mărcile** care conțin semne de înaltă valoare simbolică, în special simboluri religioase;

k) **mărcile** care conțin ori sunt constituite:

- dintr-o indicație geografică menită să identifice vinuri sau alte produse alcoolice; sau
- dintr-o desemnare identică ori similară cu o indicație geografică sau cu o denumire de origine protejată pe teritoriul Republicii Moldova, în cazurile când produsele nu au originea corespunzătoare indicației geografice sau denumirii de origine, chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată, ori dacă indicația geografică sau denumirea de origine este utilizată în traducere ori este însoțită de expresii, cum ar fi „de genul”, „de tipul”, „de stilul”, „imitație” sau de o expresie similară, precum și în cazul când mărcile sunt solicitate pentru produse neacoperite de indicația geografică sau de denumirea de origine protejată în măsura în care aceste produse sunt comparabile cu cele pentru care indicația geografică sau denumirea de origine este protejată ori în măsura în care

utilizarea mărcii solicitate, fără un motiv justificat, ar permite să se obțină un profit nemeritat din renumele indicației geografice sau a denumirii de origine protejate.

Se refuza,de asemenea,inregistrarea in cazul cin marca solicitata:

a)este identică cu o marcă anterioară înregistrată pentru produse și/sau servicii identice;

b) este identică ori similară cu o marcă anterioară și, din cauza identității ori similitudinii produselor și/sau serviciilor pe care le desemnează cele două mărci, există riscul de confuzie pentru consumator, inclusiv riscul de asociere cu marca anterioară;

c) este identică ori similară cu o marcă anterioară și este solicitată spre înregistrare pentru produse și/sau servicii care nu sunt similare cu cele pentru care marca anterioară este înregistrată, în cazul când marca anterioară se bucură de renume în Republica Moldova și dacă utilizarea mărcii solicitate, fără un motiv justificat, ar aduce un profit nemeritat din caracterul distinctiv ori din renumele mărcii anterioare sau le-ar aduce atingere acestora.

O marca este refuzata la inregistrare si in cazul cind:

a) drepturile, decurgând dintr-un semn folosit în circuitul comercial, au fost dobândite până la data de depozit a cererii de înregistrare a mărcii sau, după caz, până la data priorității invocate în sprijinul cererii, în cazul în care acest semn conferă proprietarului dreptul de a interzice utilizarea unei mărci ulterioare;

b) aduce atingere unui drept anterior, în special dreptului la nume, dreptului la imagine, unui drept de autor, dreptului la o indicație geografică sau la o

denumire de origine protejată, la un desen sau la un model industrial protejat, unui alt drept de proprietate industrială protejat conform legii;

c) aduce atingere unui drept anterior ce ține de imaginea sau de numele unei personalități notorii în Republica Moldova.

III. Înregistrarea unei marci

1. Reprezentarea .

Orice persoană fizică sau juridică poate înregistra o marcă.

> Persoanele fizice și juridice cu domiciliul, respectiv sediul, în Republica Moldova, care au dreptul să obțină protecția legală a unei mărci, acționează în fața AGEPI personal sau prin intermediul unui reprezentant, împuternicit prin procură.

> Persoanele fizice și juridice cu domiciliul, respectiv sediul, permanent în străinătate acționează în fața AGEPI numai printr-un mandatar autorizat din Republica Moldova, cu excepția cazurilor în care convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte prevăd altfel.

2. Depozitul național.

Pentru a înregistra o marcă este necesar să se depună la AGEPI, personal sau prin poștă, pe adresa:

Str.Andrei Doga nr.24,bloc 1
MD-2024,Chisinau,Republica Moldova

prin fax sau prin mijloace electronice (e-mail: cerere@agepi.md) o cerere de înregistrare redactată pe un formular-tip, în două exemplare, care să conțină:

- a) indicația explicită sau implicită de solicitare a înregistrării mărcii;
  - b) indicații care să permită stabilirea identității solicitantului (numele/denumirea și adresa solicitantului);
  - c) indicații care să permită AGEPI să ia legătura cu solicitantul sau, după caz, cu reprezentantul autorizat al acestuia;
    - d) o reproducere, suficient de clară, a mărcii a cărei înregistrare se solicită;
    - e) lista produselor și/sau serviciilor pentru care se solicită înregistrarea mărcii;
  - f) indicația dacă solicitantul revendică una sau mai multe culori ca element distinctiv al mărcii;
  - g) indicația dacă marca este tridimensională sau de alt tip decât cel verbal sau figurativ;
    - h) transliterarea sau traducerea mărcii, după caz;
  - i) solicitarea de recunoaștere a priorității mărcii în temeiul convențiilor la care Republica Moldova este parte etc.
-
- j) indicația dacă solicitantul revendică una sau mai multe culori ca element distinctiv al mărcii;
  - k) indicația dacă marca este tridimensională sau de alt tip decât cel verbal sau figurativ;
    - l) transliterarea sau traducerea mărcii, după caz;
  - m) solicitarea de recunoaștere a priorității mărcii în temeiul convențiilor la care Republica Moldova este

parte etc.

Cererea, conținând elementele enumerate la lit. (a)-(e) și dovada de plată a taxei de depunere a cererii, constituie depozitul cererii, data depozitului fiind data la care a fost depus la AGEPI ultimul dintre documentele menționate.

La cerere se anexează:

- procura de reprezentare, dacă cererea se depune prin reprezentant;
- actele care confirmă prioritatea mărcii, dacă este cazul;
- dovada achitării taxei de depunere a cererii.

În cazul înregistrării unei mărci colective, odată cu cererea de înregistrare a mărcii se depune regulamentul de utilizare a acesteia, care va conține cel puțin:

- lista persoanelor autorizate să utilizeze marca colectivă, semnată de acestea;
- denumirea și sediul asociației;
- condițiile de afiliere;
- condițiile de utilizare a mărcii;
- motivele pentru care poate fi interzisă unui membru al asociației utilizarea mărcii colective, precum și sancțiunile aplicabile în caz de necesitate.

In cazul înregistrării unei mărci de certificare, în afara documentelor prevăzute pentru mărcile individuale, odată cu depunerea cererii de înregistrare a mărcii de certificare, solicitantul urmează să depună și:

autorizația sau documentul din care să rezulte în mod expres abilitarea legală a activității de certificare sau, după caz, dovada înregistrării mărcii de certificare în țara de origine;

regulamentul de utilizare a mărcii de certificare, care trebuie să conțină:

- lista persoanelor autorizate să utilizeze marca;
- elementele calităților caracteristice garantate, care vor fi certificate prin marca respectivă;

- modul în care autoritatea competentă de certificare va asigura controlul prezenței calităților specificate la produsele certificate și va supraveghea utilizarea mărcii de certificare;
- procedurile de reglementare a litigiilor.

3.Limba în care se redacteaza cererea de înregistrare a mărcii.

Cererea propriu-zisă de înregistrare a mărcii se redactează în limba moldovenească. Celelalte documente ale cererii se depun în limba moldovenească sau într-o altă limbă. în ultimul caz, la cerere, în termen de două luni de la data depunerii ei, se anexează traducerea acestor documente în limba moldovenească.

Solicitantul poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare pentru corectitudinea materialelor prezentate în legătură cu înregistrarea mărcii.

4.Prioritatea mărcii.

Prioritatea mărcii, conform Legii, se stabilește în funcție de data de depozit.

Prioritatea mărcii poate fi stabilită la data depunerii cererii inițiale într-un stat parte la Convenția de la Paris (prioritate convențională), dacă cererea a fost depusă la AGEPI în termen de 6 luni de la data menționată. Acest termen începe să curgă de la data depozitului primei cereri; ziua depozitului nu este cuprinsă în termen.

Prioritatea unei mărci aplicate pe exponatele unei expoziții internaționale (prioritate de expoziție) începe la data prezentării respectivelor exponate în expoziție, dacă cererea de înregistrare a fost depusă la AGEPI în termen de 6 luni de la data menționată.

Solicitantul care dorește să se prevaleze de dreptul de

prioritate convențională sau de expoziție este obligat să dea o declarație de prioritate odată cu depunerea cererii de înregistrare a mărcii sau în termen de 2 luni de la data de depozit a cererii și să prezinte, în termen de cel mult 3 luni de la această dată, documentele care confirmă legitimitatea unei astfel de cerințe, cu condiția achitării taxei stabilite.

Actele care confirmă legitimitatea invocării dreptului de prioritate vor fi însoțite de o copie a cererii inițiale și de o traducere a acesteia în limba moldovenească sau, în cazul priorității de expoziție, de dovada prezentării în expoziție a produselor sau serviciilor sub marca a cărei înregistrare este solicitată.

În cazul în care se invocă mai multe priorități în aceeași cerere, taxa se achită pentru fiecare prioritate invocată.

1. Examinarea respectării condițiilor de depunere a cererii de înregistrare

În termen de o lună de la data depunerii cererii de înregistrare, AGEPI examinează îndeplinirea condițiilor pentru atribuirea unei date de depozit. În funcție de rezultatele examinării, AGEPI poate adopta una din următoarele decizii:

- de atribuire a datei de depozit;
- de a considera cererea ca fiind nedepusă.

În cazul atribuirii datei de depozit, în termen de o lună de la data înscrierii datelor referitoare la cerere în Registrul național al cererilor de înregistrare a mărcilor, AGEPI examinează dacă cererea de înregistrare a mărcii îndeplinește celelalte condiții de depunere, prevăzute de Lege și de Regulament. În funcție de rezultatele examinării, AGEPI poate adopta una din următoarele decizii:

- de a accepta cererea în vederea publicării;
- de a considera cererea ca fiind retrasă.

Solicitantul sau reprezentatul acestuia va fi notificat despre iregularitățile constatate și îi va fi acordat un termen pentru remedierea acestora.

6.Publicarea cererii.

Conform Legii, dacă a fost adoptată decizia de a accepta cererea în vederea publicării, în termen de cel mult 3 luni de la data de depozit, AGEPI publică în BOPI cererea de înregistrare a mărcii.

7.Observatia si opozitia.

Orice persoană are dreptul, în termen de 3 luni de la data publicării cererii de înregistrare a mărcii, să depună la AGEPI o observație sau o opoziție împotriva înregistrării mărcii.

Observația se depune la AGEPI în scris, în limba moldovenească. Observația trebuie să fie motivată privind necesitatea de a refuza înregistrarea mărcii, și anume în baza art. 7 din Lege. Persoanele care prezintă observații nu dobândesc calitatea de parte în cadrul procedurilor desfășurate la AGEPI.

Opoziția argumentată va fi prezentată la AGEPI în scris, în limba moldovenească. Opoziția se consideră depusă numai după achitarea taxei stabilite. Persoana care a formulat opoziția poate prezenta, în termen de o lună de la data depunerii acesteia, dovezi și argumente suplimentare în susținerea opoziției.

Opoziția poate fi formulată de titularul unei mărci anterioare sau al unei mărci recunoscute notorii, de titularul unui drept anterior cu privire la propriul nume sau imagine, la o indicație geografică sau la o denumire de origine protejată, la un desen sau model industrial protejat sau de titularul unui drept de autor, precum și orice altă

persoană interesată poate formula o opoziție la înregistrarea mărcii pe motiv că înregistrarea acesteia ar trebui refuzată în baza prevederilor art. 8 din Lege.

În cazul în care observația sau opoziția împotriva înregistrării mărcii este recunoscută drept nefondată, AGEPI ia decizia de înregistrare a mărcii.

8.Examinarea de fond a cererii de înregistrare a mărcii.

Examinarea cererii se efectuează de către AGEPI și constă din examinarea semnului solicitat și examinarea observațiilor și opozițiilor împotriva înregistrării mărcii.

Examinarea semnului solicitat se efectuează în termen de 6 luni de la data publicării cererii. AGEPI examinează:

a) dacă nu sunt motive absolute de refuz prevăzute la art. 7;

b) dacă nu sunt motive relative de refuz prevăzute la art. 8;

c) observațiile și opozițiile formulate în privința cererii de înregistrare a mărcii.

În funcție de rezultatul examinării semnului solicitat, AGEPI ia decizia de a înregistra marca sau de a respinge cererea, ceea ce se notifică solicitantului.

Înainte de luarea unei decizii de respingere parțială sau totală, solicitantului îi va fi acordată posibilitatea de a prezenta argumentele sale în favoarea înregistrării.

9.Contestarea deciziilor privind cererile de înregistrare a marilor.

Orice decizie privind cererile de înregistrare a mărcilor poate fi contestată de către părți în termen de 2 luni de la data primirii ei sau de către persoanele terțe care dețin informația referitor la înregistrarea mărcii - în termenul cuprins între data

emiterii deciziei și data înregistrării mărcii. Contestația are un efect suspensiv.

Contestația se depune la AGEPI și se soluționează de către Comisia de contestații în conformitate cu regulamentul acesteia, aprobat de Guvern.

Contestația, prezentată în scris și argumentată, se consideră depusă numai după achitarea taxei stabilite.

Comisia de contestații poate adopta una dintre deciziile:

- de menținere în vigoare a deciziei contestate;
- de anulare în tot sau în parte a deciziei contestate.

Decizia Comisiei de contestații poate fi atacată în Curtea de Apel Chișinău.

10. Înregistrarea mărcii.

În cazul în care a fost adoptată decizia de înregistrare a mărcii, AGEPI înregistrează marca în Registrul național al mărcilor, eliberează certificatul de înregistrare și publică informația despre înregistrare în BOPI.

11. Durata înregistrării.

Înregistrarea mărcii produce efecte pentru o perioadă de 10 ani, cu începere de la data de depozit.

II. Drepturile conferite prin înregistrarea mărcii.

1. Dreptul exclusiv al titularului.

Titularul mărcii înregistrate are dreptul exclusiv de a dispune de marcă și de a o folosi. De asemenea, titularul are dreptul de a interzice folosirea mărcii de către alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova. De acest drept titularul dispune pe întregul termen de valabilitate a înregistrării mărcii în cauză, încălcări ale drepturilor titularului unei mărci se consideră astfel de acțiuni ale terților ca fabricarea, utilizarea, importarea, oferirea spre vânzare, vânzarea sau stocarea în aceste scopuri a produselor pentru care a fost înregistrată marca respectivă.

2.Reinnoirea marcii.

La cererea titularului, înregistrarea mărcii poate fi reînnoită pe un termen de 10 ani ori de câte ori este necesar, cu condiția achitării taxei corespunzătoare. Cererea de reînnoire se depune în ultimele 6 luni de valabilitate a înregistrării. Titularul mărcii poate reînnoi înregistrarea și în termen de 6 luni de la împlinirea fiecărui termen de 10 ani, cu condiția plății unei taxe suplimentare.

3.Transmiterea drepturilor asupra marcii.

Drepturile care decurg din depunerea cererii sau din înregistrarea mărcii pot fi transmise, integral sau parțial, altei persoane fizice sau juridice. Transmiterea drepturilor se poate face prin contract de cesiune sau prin contract de licență, precum și prin succesiune. Dreptul asupra mărcii colective sau dreptul de folosire a ei nu poate fi transmis altor persoane decât cu acordul tuturor membrilor asociației.

4. Anularea înregistrării.

Marca este declarată nulă în urma unei cereri de anulare, depuse la Curtea de Apel Chișinău, sau a unei cereri reconvenționale într-o acțiune de apărare a drepturilor, depuse la aceeași instanță, dacă:

- marca a fost înregistrată contrar prevederilor Legii;
- solicitantul a acționat cu rea-credință în momentul depunerii cererii de înregistrare a mărcii;

V. Drepturile conferite prin înregistrarea mărcii.

5. Dreptul exclusiv al titularului.

Titularul mărcii înregistrate are dreptul exclusiv de a dispune de marcă și de a o folosi. De asemenea, titularul are dreptul de a interzice folosirea mărcii de către alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova. De acest drept titularul dispune pe întregul termen de valabilitate a înregistrării mărcii în cauză, încălcări ale drepturilor titularului unei mărci se consideră astfel de acțiuni ale terților ca fabricarea, utilizarea, importarea, oferirea spre vânzare, vânzarea sau stocarea în aceste scopuri a produselor pentru care a fost înregistrată marca respectivă.

6. Reînnoirea mărcii.

La cererea titularului, înregistrarea mărcii poate fi reînnoită pe un termen de 10 ani ori de câte ori este necesar, cu condiția achitării taxei corespunzătoare. Cererea de reînnoire se depune în ultimele 6 luni de valabilitate a înregistrării. Titularul mărcii poate reînnoi

înregistrarea și în termen de 6 luni de la împlinirea fiecărui termen de 10 ani, cu condiția plății unei taxe suplimentare.

7. Transmiterea drepturilor asupra mărcii.

Drepturile care decurg din depunerea cererii sau din înregistrarea mărcii pot fi transmise, integral sau parțial, altei persoane fizice sau juridice. Transmiterea drepturilor se poate face prin contract de cesiune sau prin contract de licență, precum și prin succesiune. Dreptul asupra mărcii colective sau dreptul de folosire a ei nu poate fi transmis altor persoane decât cu acordul tuturor membrilor asociației.

8. Anularea înregistrării.

Marca este declarată nulă în urma unei cereri de anulare, depuse la Curtea de Apel Chișinău, sau a unei cereri reconvenționale într-o acțiune de apărare a drepturilor, depuse la aceeași instanță, dacă:

- marca a fost înregistrată contrar prevederilor Legii;
- solicitantul a acționat cu rea-credință în momentul depunerii cererii de înregistrare a mărcii;

Tema: Protecția juridică a soiurilor de plante în Republica Moldova

1. Legislația în vigoare în domeniul protecției soiurilor de plante.
2. Organele care realizează politica statului în domeniul protecției soiurilor.
3. Ce este un brevet pentru soi de plantă?
4. De ce este necesară protecția prin brevet a noilor soiuri de plante?
5. Cine poate obține un brevet pentru soi de plantă?
6. Care sunt drepturile titularului de brevet pentru soi de plantă ?
7. Ce include noțiunea de soi de plantă?
8. Care soiuri pot fi protejate?
9. Cum se atribuie denumirea unui soi nou?
10. Cum se obține un brevet pentru soi de plantă?
11. Durata de valabilitate a brevetului.
12. Anularea brevetului.
13. Utilizarea soiurilor de plante brevetate în Republica Moldova.
14. Menținerea soiului.

1. Legislația în vigoare în domeniul protecției soiurilor de plante

- Legea nr. 39-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția soiurilor de plante (în continuare *Legea*)-,

- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13 august 1997 „Cu privire la taxele pentru servicii cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale”, cu modificările ulterioare.

2. Organele care realizează politica statului în domeniul protecției soiurilor

Politica statului în domeniul protecției juridice și utilizării soiurilor este realizată în Republica Moldova de următoarele organe:

- O Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare *AGEPI*);

- O Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante a Republicii Moldova (în continuare *Comisia de Stat*);

- O Consiliul Național pentru Soiurile de Plante al Republicii Moldova (în continuare *Consiliul Național*).

- **AGEPI**

AGEPI este oficiul național în domeniul protecției proprietății intelectuale și este unica autoritate a Republicii Moldova care acordă protecție juridică noilor soiuri de plante.

AGEPI recepționează cererile de brevet pentru soiuri de plante, efectuează examinarea cererilor, publicarea oficială a acestora în Buletinul Oficial de Proprietate Industrială al Republicii Moldova (în continuare *BOPI*), acordă și eliberează brevete pentru soi de plantă, ține Registrul național de cereri de brevet pentru soiurile de plante (în continuare *Registrul național de cereri*) și Registrul național de brevete pentru soiurile de plante (în continuare *Registrul național de brevete*).

- **Comisia de Stat**

Comisia de Stat este organul de expertiză al AGEPI, care efectuează testarea noilor soiuri în vederea aprecierii conformității lor cu condițiile de brevetabilitate stabilite de Lege. Comisia de Stat ține Registrul soiurilor de plante.

- **Consiliul Național**

Politica statului privind utilizarea soiurilor în procesul de producere este realizată de către Consiliul Național pentru Soiurile de Plante.

3. Ce este un brevet pentru soi de plantă?

Brevetul pentru soi de plantă este un titlu de protecție care certifică prioritatea soiului, paternitatea amelioratorului și dreptul exclusiv al titularului de brevet de a utiliza soiul. Brevetul asigură protecție juridică noului soi de plantă pe teritoriul Republicii Moldova, iar întinderea acestei protecții este determinată de ansamblul caracterelor relevante incluse în descrierea oficială a soiului.

Brevetul pentru soi de plantă poate fi eliberat numai de către AGEPI și se deosebește esențial de certificatul pentru soi de plantă eliberat de către Comisia de Stat după testarea soiului privind valoarea agronomică. Certificatul confirmă doar paternitatea amelioratorului sau calitatea lui de autor al noului soi, pe când brevetul acordă titularului dreptul exclusiv de a utiliza soiul brevetat și de a interzice terților orice utilizare a acestuia fără autorizația sa.

4. De ce este necesară protejarea prin brevet a noilor soiuri de plante?

Numai brevetul garantează soiului de plantă o protecție juridică sigură și oferă posibilitatea unei reglementări echitabile a raporturilor patrimoniale și personale apărute în procesul creării sau utilizării acestui soi. Practica denotă că proprietatea materialului vegetal de a se reproduce creează deseori probleme, în special amelioratorilor. Livrând materialul de propagare unor terțe persoane, amelioratorul nu are siguranța că acestea nu vor reproduce în mod abuziv materialul, fără a-i mai solicita acordul. În atare situație, prejudiciile suportate de ameliorator pot fi enorme, deoarece crearea unui nou soi de plantă necesită investiții financiare considerabile și mulți ani de muncă intensă, în cazul unor anumite specii chiar 10-20 de ani.

În acest context, brevetarea noului soi de plantă este o modalitate optimă de a-l proteja. Brevetul oferă titularului drepturi exclusive de exploatare și oportunitatea obținerii unui profit care să-i permită atât recuperarea investițiilor financiare anterioare, cât și efectuarea unor noi investiții. În același timp, brevetul certifică dreptul moral al amelioratorului de a i se recunoaște această calitate, precum și dreptul economic al acestuia, adică dreptul la remunerarea muncii de creare a soiului.

5. Cine poate obține un brevet pentru soi de plantă?

Dreptul la brevet aparține amelioratorului sau succesorului său în drepturi.

Ameliorator al soiului este considerată persoana care a creat sau a descoperit și dezvoltat un soi.

AGEPI

Dacă soiul a fost creat sau descoperit și dezvoltat în comun de doi sau mai mulți amelioratori, dreptul la brevet aparține în comun acestora sau succesorilor lor în drepturi.

Dacă două sau mai multe persoane au creat ori au descoperit și dezvoltat același soi în mod independent una față de cealaltă, dreptul la brevet aparține persoanei care prima a depus cererea de brevet la AGEPI.

Dreptul la brevet pentru un soi creat sau descoperit și dezvoltat de către ameliorator în exercitarea atribuțiilor de serviciu, în executarea unui contract de muncă sau a unui contract de cercetare aparține angajatorului, în cazul în care contractul dintre ameliorator și angajator nu prevede altfel, amelioratorul având dreptul la o remunerație echitabilă, stabilită prin contract. Cuantumul remunerației se stabilește în raport cu profitul realizat în urma utilizării soiului în perioada de valabilitate a brevetului și cu valoarea soiului și nu poate fi mai mic de 15 la sută din profitul realizat ca urmare a utilizării soiului, inclusiv încasările din comercializarea licențelor. De asemenea, în acest caz angajatul are dreptul preferențial la o licență neexclusivă pentru utilizarea soiului.

Soiul este considerat ca fiind creat în exercitarea atribuțiilor de serviciu dacă la crearea acestuia amelioratorul:

- a) a exercitat atribuțiile conferite de funcția deținută;
- b) a exercitat atribuțiile conferite în mod special în scopul creării unui nou soi;
- c) a folosit mijloace materiale sau financiare puse la dispoziție de patron sau de persoana care a comandat crearea soiului, precum și cunoștințele și experiența dobândite în timpul serviciului.

Dacă angajatorul, în termen de 60 de zile de la data la care a fost informat de către ameliorator despre crearea unui nou soi, nu va depune cerere de brevet, nu va cesa altelei persoane dreptul de depunere a cererii și nu-i va da amelioratorului o dispoziție scrisă privind păstrarea secretă a soiului creat, amelioratorul are dreptul să depună cererea de brevet și să obțină brevetul pe numele său. În acest caz, angajatorul are dreptul preferențial la licență neexclusivă pentru exploatarea soiului.

6. Care sunt drepturile titularului de brevet pentru soi de plantă?

Titularul de brevet își poate exercita drepturile după ce AGEPI i-a acordat brevetul pentru soi de plantă.

În perioada valabilității brevetului titularul are dreptul exclusiv asupra brevetului și asupra soiului protejat prin brevet, care constă în dreptul de a exploata soiul, dacă exploatarea nu lezează drepturile altor titulari, dreptul de a dispune

de brevet și de soi, dreptul de a interzice terților să efectueze fără autorizația sa următoarele acțiuni referitoare la materialul soiului sau materialul recoltat al soiului protejat:

- a) producerea sau reproducerea (în scopul înmulțirii);
- b) condiționarea în scopul înmulțirii;
- c) oferirea spre vânzare;
- d) vânzarea sau alte forme de comercializare;
- e) exportul;
- f) importul;
- g) stocarea în scopul efectuării acțiunilor menționate la lit. a)-f).

7. **Ce include noțiunea soi de plantă?**

Esența precisă a grupului de plante desemnat prin noțiunea soi depinde în orice condiții de mai mulți factori, inclusiv de modul de reproducere a plantelor, biologia lor florală, metodele de ameliorare (selectare).

O Soi, în sensul Legii, este grupul de plante aparținând unui singur taxon botanic de cel mai jos rang cunoscut, care, indiferent dacă corespunde pe deplin sau nu condițiilor de acordare a protecției prin brevet, poate fi:

- definit prin expresia caracterelor rezultând dintr-un anumit genotip sau dintr-o anumită combinație de genotipuri; expresia caracterelor materialului soiului de același tip poate fi variabilă sau invariabilă, gradul de variabilitate fiind determinat de genotip sau de combinația de genotipuri;
- distinct față de orice alt grup de plante prin expresia a cel puțin unuia dintre caractere;
- considerat ca o entitate, având în vedere proprietatea sa de a fi reprodus fără vreo modificare.

În legătură cu noțiunea de soi sunt utilizate și noțiunile **soi esențial derivat** și **soi notoriu**.

O Soi esențial derivat este considerat soiul predominant derivat dintr-un soi inițial, care păstrează expresia caracterelor esențiale ale soiului inițial ce rezultă din genotip sau din combinația de genotipuri ale soiului inițial, dar care se distinge clar de soiul inițial prin unul sau mai multe caractere relevante ce pot fi precis descrise.

O Soi notoriu este considerat soiul care este protejat în Republica Moldova sau într-un alt stat, este înscris într-un registru sau catalog oficial, figurează într-o colecție de referință recunoscută sau într-o bancă de gene și care poate fi reprodus sau cultivat atunci când este necesar.

Clona, linia și hibridul sunt considerate categorii ale soiului, iar semințele, plantele întregi sau părțile de plantă, capabile să reproducă plante întregi, sunt considerate

material al soiului.

8. Care soiuri pot fi protejate?

Protecția juridică prin brevet pentru soi de plantă poate fi acordată soiurilor aparținând tuturor genurilor și speciilor de plante.

Conform Legii, un soi este brevetabil numai dacă este:

- O distinct;
- 3 uniform;
- 3 stabil;
- 3 nou.

De asemenea, soiul trebuie să fie desemnat printr-o denumire care îndeplinește cerințele legale.

9. Cum se atribuie denumirea unui soi nou?

- Un soi trebuie să fie desemnat printr-o singură denumire. Denumirea soiului care este obiectul unor cereri de brevet depuse în Republica Moldova și în alte state membre ale UPOV trebuie să fie aceeași, cu excepția cazurilor când denumirea este apreciată de AGEPI ca fiind nepotrivită pentru acest soi din motive temeinice.
- Denumirea trebuie să contribuie la identificarea soiului nou, fără riscul pentru cumpărător de a-l confunda cu un alt soi de aceeași specie sau de o specie similară.
- Denumirea trebuie să fie alcătuită din cel mult trei cuvinte cu ori fără înțeles preexistent și să fie formulată astfel încât să poată fi ușor pronunțată și memorizată.
- Denumirea nu poate include elemente care după expirarea termenului de protecție a soiului vor împiedica folosirea ei liberă sau comercializarea soiului.
- Sunt inacceptabile denumirile care ar putea fi percepute altfel, nu ca denumiri de soi, dar ca mărci, denumiri de instituții de selecție etc. Este recomandabil ca solicitantul însuși să se documenteze cu privire la identitatea denumirii soiului și a mărcii. Dacă acestea sunt identice, titularul mărcii poate cere pe cale judiciară schimbarea denumirii soiului.
  - Denumirea soiului:
    - (i) nu trebuie să fie susceptibilă de a înșela sau a induce în eroare privitor la originea, derivarea, caracterele, valoarea soiului sau identitatea amelioratorului;
    - (ii) nu trebuie să se refere doar la caractere care sunt comune pentru alte soiuri ale speciilor corespunzătoare;
    - (iii) nu trebuie să contravină principiilor umane și de morală;
    - (iv) nu trebuie să fie nepotrivită din motive lingvistice.

O Denumirea soiului nu poate consta dintr-o denumire botanică sau dintr-o denumire comună unor specii sau genuri și nici nu poate include astfel de denumiri, dacă acestea

pot da naștere la confuzii ori pot induce în eroare.

O Denumirea nu trebuie să sugereze că soiul derivă din alt soi ori se referă la alt soi, dacă aceasta nu este strict necesar.

O Denumirea nu trebuie să includă cuvinte de tipul "soi", "formă", "hibrid", "varietate" și "încrucișare" ori traduceri de acest fel de cuvinte.

O Soiul nou nu poate avea o denumire care a fost dată deja altui soi de aceeași specie, dacă, în conformitate cu legislația națională, soiul vechi este încă utilizat sau denumirea lui continuă să fie importantă.

O Denumirea soiului nu trebuie să fie identică, să aducă atingere sau să creeze risc de confuzie cu o altă denumire comercială a altui soi sau cu obiectul unui alt drept de proprietate intelectuală protejat anterior.

10. Cum se obține un brevet pentru soi de plantă?

Cererea de brevet pentru soi de plantă se depune la AGEPI de către persoana fizică sau juridică, care are dreptul la obținerea brevetului, conform art. 11 sau art. 12 din Lege, sau de către reprezentantul împuternicit de această persoană. Cererea de brevet poate fi depusă direct la AGEPI, prin poștă (corespondență recomandată), prin fax sau prin alte mijloace electronice de comunicație, cu condiția prezentării ulterioare a originalului cererii pe hârtie, pe adresa:

Str. Andrei Doga nr. 24, bloc 7

MD-2024, Chișinău, Republica Moldova

E-mail: office@agepi.md

O cerere de brevet se depune pentru un singur soi de plantă. Cererea de brevet se redactează pe formularul-tip aprobat de AGEPI. În formularul cererii se înscriu datele de identificare ale amelioratorului și solicitantului și se indică denumirea soiului propusă de către solicitant, care va face posibilă identificarea acestui soi. Cererea va conține descrierea soiului sau chestionarul tehnic completat de către solicitant. La cerere se anexează dovada de plată a taxei stabilite

și, după caz, procura, fotografiile și alte documente stabilite prin Lege. (Formularul cererii de brevet pentru soi de plantă și ghidul de completare a formularului sunt prezentate în paginile 13-19).

Fiecare cerere de brevet pentru soi de plantă este supusă la AGEPI procedurilor de examinare formală, preliminară și de fond. Dacă rezultatul examinării este pozitiv, AGEPI înscrie datele privind cererea în Registrul național de cereri și le publică în BOPI.

Dacă în procesul examinării se constată că denumirea soiului nu îndeplinește condițiile prevăzute, solicitantului i se propune să prezinte o nouă denumire a soiului.

În cazul în care soiul candidat nu îndeplinește criteriul de noutate sau au fost depistate brevete pentru soi sau cereri cu o dată de depunere sau de prioritate anterioară datei de depunere sau de prioritate a cererii examinate, ce acoperă total elementele din descriere sau din chestionarul tehnic, cererea se respinge.

În cazul rezultatului pozitiv al examinării de fond, AGEPI transmite un exemplar al documentelor cererii în Comisia de Stat care efectuează testarea soiului nou la distinctivitate, uniformitate și stabilitate (în continuare *DUS*) în cadrul centrelor și sectoarelor sale de testare a soiurilor, al stațiunilor experimentale și al instituțiilor, laboratoarelor și serviciilor specializate. Concomitent, pentru testarea soiului la *DUS* solicitantul transmite gratuit Comisiei de Stat semințele și materialul săditor necesar și achită taxa stabilită.

Dacă soiul corespunde condițiilor de brevetabilitate, Comisia de Stat transmite la AGEPI raportul de examinare tehnică ce conține concluziile privind conformitatea soiului nou cu condițiile de brevetabilitate și descrierea oficială precizată a soiului, în baza căreia AGEPI adoptă hotărârea de acordare a brevetului pentru soi de plantă, pe care o trimite solicitantului și o publică în BOPI.

AGEPI va elibera brevetul, dacă nu vor fi depuse contestații împotriva hotărârii de acordare a brevetului sau dacă contestațiile depuse vor fi respinse, iar solicitantul va achita taxa pentru eliberarea și menținerea brevetului în vigoare.

11. Durata de valabilitate a brevetului

Durata de valabilitate a brevetului pentru soi de plantă variază în funcție de apartenența soiului la anumite grupuri de plante și constituie:

S până la 30 de ani de la data acordării brevetului pentru soiurile de viță- de-vie, cartof și arbori;

v' până la 25 de ani de la data acordării brevetului pentru soiurile de plante de alte specii

La solicitarea titularului, durata de valabilitate a brevetului poate fi prelungită pentru încă 5 ani.

Pe întreaga durată de valabilitate a brevetului titularul este obligat să plătească taxele anuale de menținere în vigoare. Dacă acestea nu sunt plătite, titularul decade din drepturile ce decurg din brevetul pentru soi de plantă.

12. Anularea brevetului

Brevetul pentru soi de plantă eliberat de AGEPI poate fi anulat de către instanța de judecată în tot sau în parte, la cererea persoanelor interesate, dacă se constată că la data eliberării brevetului soiul nu îndeplinea condițiile de brevetabilitate sau dacă brevetul a fost acordat unei persoane neîndreptățite.

Cererea de anulare a brevetului poate fi depusă pe tot parcursul duratei de valabilitate a brevetului.

13. Utilizarea soiurilor de plante brevetate în Republica Moldova

Titularul de brevet poate utiliza la discreția sa soiul său în Republica Moldova, poate transmite drepturile sale printr-o cesiune, poate acorda terților licențe de exploatare sau poate transmite drepturile printr-o succesiune testamentară.

În cazul în care un soi de plantă, protejat prin brevet, nu este exploatat sau este exploatat insuficient, instanțele judecătorești pot aplica sancțiuni constând în acordarea licențelor obligatorii neexclusive pentru folosirea soiului dat. Aceste sancțiuni sunt prevăzute de Lege și corespund principiilor Convenției de la Paris pentru protecția proprietății industriale.

14. Menținerea soiului

Titularul de brevet este obligat să mențină caracterele și proprietățile soiului, indicate în descrierea lui oficială la data acordării brevetului, pe toată perioada de valabilitate a brevetului.

**Tema: Reglementarea
inregistrarii desenelor si
modelelor industriale in
Republica Moldova**

Chişinău* 2014

CUPRINS

I. Date generale	5
1. Aranjamentele internaționale în domeniul desenelor și modelelor industriale la care Republica Moldova este parte	5
2. Legislația Republicii Moldova în domeniul desenelor și modelelor industriale	5
3. Publicațiile Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	6
II. Noțiuni și dispoziții generale	6
1. Avantajele protejării desenelor și modelelor industriale prin înregistrare	6
2. Definiția desenului și a modelului industrial	7
3. Desenul și modelul industrial ca obiecte ale protecției	7
4. Excluderea de la protecția juridică	8
5. Clasificarea internațională a desenelor și modelelor industriale	9
III. Înregistrarea cererii	9
1. Depunerea cererii de înregistrare	9
2. Cererea și documentele anexate la ea	10
2.1. Formularul cererii de înregistrare	10
2.2. Reprezentările grafice	11
2.3. Descrierea	12
2.4. Reprezentarea	13
2.5. Prioritatea cererii	14
3. Cererea de înregistrare multiplă	15
IV. Examinarea cererii	15
1. Examinarea respectării condițiilor de formă privind depunerea cererii	15
2. Publicarea cererii	16
3. Examinarea opoziției	16
4. Examinarea de fond	17
5. Hotărârile examinării	17
6. Căile de atacare a hotărârilor privind înregistrarea desenului și modelului industrial	18

7. Eliberarea certificatului de înregistrare a desenului și modelului industrial.....	18
8. Reînnoirea termenului de valabilitate a certificatului	19
9. Restabilirea în drepturi	19
V. Drepturile conferite prin înregistrare	20
1. Drepturile autorului	20
2. Drepturile titularului.....	20
3. Transmiterea drepturilor	20
4. Marcarea desenului și modelului industrial înregistrat	21
5. Alte forme de protecție a desenelor și modelelor industriale.....	21
VI. Înregistrarea desenului și modelului industrial în străinătate	21
VII. Taxele.....	21
Anexai.....	23
Anexa 2	25
Anexa 3	28
Anexa 4	29
Anexa 5	30

I. Date generale

1. Aranjamentele internaționale în domeniul desenelor și modelelor industriale la care Republica Moldova este parte

Republica Moldova este parte la următoarele aranjamente internaționale în domeniul desenelor și modelelor industriale:

S Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 20 martie 1883, intrată în vigoare la 7 iulie 1884, ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1328-XII din 11 martie 1993;

S Aranjamentul de la Haga privind înregistrarea internațională a desenelor și modelelor industriale din 6 noiembrie 1925 la care Republica Moldova a aderat prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 229 din 30 decembrie 1993;

S Aranjamentul de la Locarno privind instituirea clasificării internaționale a desenelor și modelelor industriale, semnat la 8 octombrie 1968 și modificat la 28 septembrie 1979, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1249-XIII din 10 iulie 1997;

S Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS), în vigoare pentru Republica Moldova din 26 iulie 2001.

2. Legislația Republicii Moldova în domeniul desenelor și modelelor industriale:

S Legea privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161-XVI, adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 12 iulie 2007 (în continuare Legea);

J Regulamentul privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a desenelor și modelelor industriale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1496 din 29 decembrie 2008;

S Hotărârea Guvernului nr. 774 din 13 august 1997 cu privire la taxele pentru servicii cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale, cu modificările și completările ulterioare.

În cazul în care convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte prevederi decât cele cuprinse în Lege, se aplică prevederile convențiilor internaționale.

3. Publicațiile Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

Publicațiile periodice ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare AGEPI) în care este reflectată tematica protecției desenelor și modelelor industriale sunt:

- s Buletinul Oficial de Proprietate Industrială (în continuare BOPI);
- ^ Revista de proprietate intelectuală "INTELLECTUS";
- "AGEPI Info";
- Lecturi AGEPI;
- s Rapoartele anuale ale AGEPI.

II. Noțiuni și dispoziții generale

1. Avantajele protejării desenelor și modelelor industriale prin înregistrare

Aspectul exterior original constituie unul din factorii principali ce determină vânzarea cu succes a produsului. Desenul sau modelul industrial face produsul atractiv pentru consumator, iar aprecierea vizuală este unul din criteriile esențiale care influențează cumpărătorul să prefere un produs din multitudinea de variante propuse. Crearea desenelor și modelelor noi și originale urmărește mai multe scopuri:

1. **Atragerea segmentelor noi (specifice) ale pieței:** mici modificări ale desenului sau modelului unor produse (genți, încălțăminte, îmbrăcăminte, umbrele) le pot face atractive pentru diverse grupe de vârstă, grupări culturale sau sociale. Funcția de bază a unui model rămâne aceeași, dar copiii și adulții vor avea gusturi diferite.
2. **Crearea unei noi nișe în cadrul pieței:** se realizează prin introducerea unor modele creative pentru produsele proprii pentru a le diferenția de produsele concurenților.
3. **Promovarea întreprinderii:** prin lansarea unor produse noi se îmbunătățește imaginea întreprinderii. Poate fi promovat „stilul de firmă” - un șir de elemente (grafice, coloristice și altele) care, pe de o parte, asigură o unitate în toate obiectele sau într-o serie de obiecte, iar pe de altă parte - evidențiază pe piață aceste obiecte printre produse analogice.

Un produs original, evident, este rezultatul unor eforturi considerabile ce necesită căutări creative îndelungate și soluții neobișnuite. În acest scop se

cheltuiesc sume mari de bani și pentru ca aceste cheltuieli să nu fie zadarnice este absolut necesar să fie protejat aspectul exterior al produsului creat.

Numai în cazul în care un desen sau model industrial este protejat, titularul acestuia are dreptul de a le interzice terților să reproducă sau să imite desenul sau modelul industrial respectiv.

2. Definiția desenului și a modelului industrial

Desenul sau modelul industrial reprezintă aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a lui, rezultat în special din caracteristicile liniilor, contururilor, culorilor, formei, texturii și/sau ale materialelor și/sau ale ornamentației produsului în sine.

Prin *produs* se înțelege orice articol obținut printr-un proces industrial sau artizanal, care poate conține și elemente concepute spre a fi asamblate într-un produs complex, ambalaje, aranjamente, simboluri grafice și caractere tipografice, cu excepția programelor de calculator; și prin *produs complex* - produs compus din multiple elemente ce pot fi înlocuite de o manieră care să permită dezasamblarea și reasamblarea lui.

- Desenul industrial se caracterizează prin raportul grafic-liniar al elementelor și efectiv nu are volum, de exemplu: aspectul exterior al covorului, al țesăturii, al năframei, al broderiei pe haină.

- Prin model industrial înțelegem o compoziție, constituită pe baza unei structuri tridimensionale. De exemplu, aspectul exterior al unei mașini, al unui strung, al unei lustre, al unui vas.

Desenul/modelul industrial poate fi caracterizat și de elemente specifice atât desenului, cât și modelului industrial. De exemplu, exteriorul panoului de finisaj în construcții, talpa încălțăminteii cu desenul nou al suprafeței de mers, ambalajul cu desen pe suprafață etc.

3. Desenul și modelul industrial ca obiecte ale protecției

Se asigură protecție pentru desenul sau modelul industrial numai dacă acesta este nou și are un caracter individual.

- Un desen sau un model industrial este nou dacă nici un desen sau model industrial identic nu a fost făcut public înainte de data de depozit sau, dacă a fost invocată prioritatea, înaintea datei de prioritate a desenului sau a modelului industrial pentru care se solicită protecție.

- Un desen sau un model industrial are caracter individual dacă impresia globală pe care o produce asupra utilizatorului avizat este diferită de impresia

produsă asupra unui asemenea utilizator de orice alt desen sau model industrial făcut public înainte de data de depozit sau, dacă se revendică o prioritate, înainte de data de prioritate. Pentru evaluarea caracterului individual trebuie să se ia în considerare gradul de libertate a autorului în elaborarea desenului sau modelului industrial, ținându-se cont de natura produsului și de caracteristicile sectorului industrial sau artizanal.

Un desen sau un model industrial a fost făcut public dacă a fost expus sau a fost publicat, utilizat, comercializat sau dezvăluit în alt mod, cu excepția cazurilor în care aceste acțiuni nu puteau deveni cunoscute în mod rezonabil și în cursul normal al activității unor persoane fizice sau juridice din Republica Moldova, specializate în domeniul respectiv. Un desen sau un model industrial nu se consideră făcut public dacă a fost dezvăluit unui terț în condiții de confidențialitate explicite sau implicite.

Divulgarea informației care se referă la desenul sau modelul industrial în cauză nu influențează protecția lui, dacă această divulgare a fost făcută în decurs de 12 luni până la data de depozit sau, dacă se revendică o prioritate, înainte de data priorității desenului sau modelului industrial respectiv de către autor, de succesorul său în drepturi sau de un terț, ca urmare a informațiilor oferite de autor sau a acțiunii întreprinse de acesta ori de succesorul lui în drepturi sau în urma unui abuz față de autor sau de succesorul lui în drepturi.

Caracterul industrial constă în posibilitatea reproducerii obiectului la care se aplică, ori de câte ori este necesar.

4. Excluderea de la protecția juridică

Nu pot fi protejate în calitate de desene sau modele industriale:

- obiectele determinate exclusiv de o funcție tehnică;
- procedeele de fabricație;
- principiul de construire sau modul în care un obiect este fabricat;
- materialele utilizate pentru fabricarea obiectelor;
- culoarea *per se*;
- elementele verbale, și anume ponderea semantică a acestora;
- aspectul exterior al obiectelor invizibile în procesul funcționării sau

exploatării normale.

Nu pot fi înregistrate în componența desenelor sau modelelor industriale:

- opere protejate de legislația privind drepturile de autor, dacă nu aparțin solicitantului;
- semnele distinctive (mărcile, denumirile de origine etc.), dacă nu aparțin solicitantului.

Sunt neprotejabile desenele sau modelele industriale care contravin ordinii publice sau bunelor moravuri.

5. Clasificarea internațională a desenelor și modelelor industriale

Aranjamentul de la Locarno stabilește o clasificare internațională pentru desenele și modelele industriale (în continuare CIDMI) care se aplică pe cererile de înregistrare sau pe titlurile de protecție pentru acestea. CIDMI cuprinde 32 de clase cu 219 subclase și o listă alfabetică de 7024 de produse cu indicarea clasei și subclasei corespondente. De la 1 ianuarie 2009 este în vigoare ediția a 9-a a CIDMI. Desenele și modelele industriale care pot fi protejate prin înregistrare se referă, conform Aranjamentului menționat, la diverse produse industriale și artisanale: instrumente tehnice și medicale, ceasuri, bijuterii, obiecte pentru menaj, aparate electrice, vehicule, structuri de arhitectură, produse alimentare, articole de îmbrăcăminte, modă, mobilier, ambalaje, recipiente, mijloace de transport, aparate de telecomunicații și prelucrare de informații, echipamente de informații, echipamente de vânzări și publicitate, articole de birou, instalații sanitare, construcții, elemente de construcții, produse farmaceutice și cosmetice, articole de toaletă și multe altele (*Anexa 1*).

III. Înregistrarea cererii

1. Depunerea cererii de înregistrare

Pentru a înregistra un desen sau un model industrial este necesar să se depună la AGEPI direct, prin poștă, prin fax sau prin poșta electronică pe adresa:

str. Andrei Doga nr. 24, bloc 1,

MD-2024, Chișinău, Republica Moldova

e-mail: cerere@agepi.md o cerere de înregistrare. Cererea de înregistrare a unui desen sau model industrial se depune personal de către solicitant sau de reprezentantul acestuia. Cererea trebuie să fie completată prin dactilografiere în limba moldovenească.

2. Cererea și documentele anexate la ea

S Cererea trebuie să conțină:

- formularul-tip, aprobat de AGEPI, prin care se solicită înregistrarea desenului sau modelului industrial, în trei exemplare (*formularul este prezentat în Anexa 2*);

- reprezentările grafice ale desenului sau modelului industrial, în 8 exemplare, dacă sunt în culori, sau în 4 exemplare, dacă sunt în alb-negru.

S La cerere se anexează:

- descrierea desenului sau modelului industrial, după caz;
- procura semnată de solicitant, dacă cererea se depune prin reprezentant;

- actul de prioritate, dacă aceasta a fost invocată;

- contractul de cesiune sau orice alt document din care rezultă că solicitantul are dreptul să invoce prioritatea conform primei cereri, potrivit art. 41 din Lege;

- scrisoarea de acord din partea titularilor semnelor distinctive, dacă acestea sunt prezente pe desenul sau modelul industrial, după caz;

- dovada de plată a taxei stabilite.

La cererea de înregistrare a desenului sau modelului industrial aplicat unui produs sau încorporat într-un produs din clasa 09-01 a CIDMI se prezintă desenul tehnic, cu indicarea dimensiunilor.

Două sau mai multe cereri pot fi comasate, dacă au aceeași dată de depunere, sunt ale aceluiași solicitant și ale aceluiași autor și includ desene/ modele industriale din aceeași clasă a CIDMI.

2.1. Formularul cererii de înregistrare

În formularul cererii de înregistrare este necesar să figureze următoarele:

- datele de identificare ale solicitantului;
- numele și adresa reprezentantului, dacă solicitantul a desemnat un reprezentant;
- adresa de corespondență;

- informația privind produsele în care se preconizează încorporarea desenului sau modelului industrial sau cărora li se va aplica desenul sau modelul industrial, clasele, conform Clasificării Locarno, culorile pentru fiecare desen sau model industrial în parte, dacă rezolvarea coloristică constituie una dintre caracteristicile desenului sau modelului industrial, numărul total de desene și modele industriale pentru care se solicită înregistrarea;

- revendicarea priorității, după caz;
- datele referitoare la o cerere divizată, după caz;
- autorul sau se face o declarație pe propria răspundere a solicitantului care să ateste că autorul a renunțat la dreptul de a fi menționat;
- solicitarea amânării publicării desenului sau modelului industrial, după caz;
- semnătura solicitantului, indicându-se clar numele și prenumele, precum și data semnării.

Câte o reprezentare grafică a desenului sau modelului industrial se reproduce pe fiecare exemplar al formularului cererii, celelalte se prezintă într-un plic aparte.

2.2. Reprezentările grafice

Reprezentările grafice ale desenului sau ale modelului industrial pot fi executate în formă de reproduceri grafice (inclusiv grafică prin mijloace electronice) sau de fotografii în alb-negru sau în culori.

Reprezentările grafice trebuie să respecte următoarele condiții: S se lipesc sau se imprimă direct pe formularul cererii sau pe foi de hârtie separate.

Fiecare reprezentare grafică trebuie să se înscrie într-un dreptunghi ce nu va conține alte reprezentări sau părți ale altei reprezentări grafice;

- vor avea dimensiunile minime de 3x3 cm, iar maxime de 16x16 cm;
- desenul sau modelul industrial trebuie reprodus pe fond neutru și nu trebuie retușat cu cerneală sau corector fluid. Fondul se consideră neutru dacă desenul sau modelul industrial se evidențiază clar pe el. Imaginea trebuie să fie clară și distinctă, fără umbre, alte accesorii, persoane, animale etc.;

- în cazul reprezentărilor grafice prezentate pe foi de hârtie separate se folosesc foi de culoare albă opacă de formatul A4. La stânga se lasă o margine de cel puțin 2,5 cm, iar spațiul rezervat reprezentărilor trebuie să fie de maximum 24*16 cm;

- foile nu trebuie să fie îndoite sau prinse cu agrafe. Pe foi nu trebuie să apară nici un text explicativ, termen sau simbol, dar numai numerotarea reprezentărilor grafice.

Se recomandă să se anexeze la reprezentările grafice pe hârtie un suport electronic care să conțină reprezentări grafice în format TIF, JPEG identice cu cele prezentate pe hârtie;

- S trebuie să redea complet desenul sau modelul industrial care face obiectul cererii de înregistrare, astfel încât caracteristicile sale estetice să fie evidențiate. Reprezentările grafice trebuie să fie de o calitate suficientă pentru ca toate detaliile desenului sau modelului industrial să fie evidențiate și publicarea să fie posibilă;

S un produs poate fi reprezentat în una sau în mai multe poziții și unghiuri (vedere din față, laterală, de sus etc.). Fiecare vedere se numerotează la margine cu cifre arabe separate prin punct, prima cifră indicând numărul desenului sau al modelului industrial, iar cea de-a doua numărul vederii (de exemplu 1.1, 1.2 etc.);

- s toate vederile pentru un desen sau model industrial se prezintă la aceeași scară. După caz, pentru a evidenția unele fragmente esențiale se prezintă suplimentar vederi la o scară mai mare.

Nu se admit ca reprezentări grafice:

- desene tehnice ce prezintă obiectul în secțiuni sau în plan cu axe de simetrie, rupturi și cote, precum și cu texte explicative prezente pe sau alături de obiecte;

- reprezentări ce nu pot fi reproduse.

2.3. Descrierea

Nu este obligatorie o descriere a desenului sau modelului industrial. Descrierea nu se introduce în Registrul cererilor de înregistrare a desenelor și modelelor industriale și nu se publică.

Solicitantul poate anexa la cerere o descriere. Descrierea va dezvălui reprezentările grafice și se va referi strict la caracteristicile estetice prezente

în reprezentări. În cazul în care descrierea nu coincide cu reprezentarea grafică, adică reprezentarea nu conține elementele descrise ale desenului sau modelului industrial, nu se ia în considerare partea descrierii care nu corespunde cu reprezentarea.

În cazul depozitului multiplu și al setului, descrierea se prezintă pentru fiecare desen sau model industrial separat.

2.4. Reprezentarea

S Persoanele fizice și/sau juridice care au domiciliu, sediu principal sau întreprindere industrială sau comercială efectivă și funcțională în Republica Moldova nu sunt obligate să fie reprezentate în fața AGEPI. Totuși, ele pot fi reprezentate de un angajat al lor, un mandatar autorizat sau o altă persoană împuternicită prin procură.

s Persoanele fizice și/sau juridice care nu au nici domiciliu, nici sediu principal și nici întreprindere industrială sau comercială efectivă și funcțională în Republica Moldova trebuie să fie reprezentate în fața AGEPI în orice procedură, cu excepția depunerii cererii, numai de mandatar autorizați, în special în domeniul desenelor și modelelor industriale.

Persoana care reprezintă interesele solicitantului trebuie să depună la AGEPI o procură. Procura de reprezentare poate fi depusă atât odată cu depunerea cererii, cât și în procesul gestiunii ei.

Procura nu necesită legalizare sau autentificare notarială și trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie eliberată pentru gestiunea unei sau a mai multor cereri;
- să conțină data eliberării. Procura în care nu este indicată data întocmirii este nulă;
- să stabilească limitele împuternicirilor reprezentantului. În cazul în care se solicită retragerea cererii, renunțarea la dreptul asupra desenului sau modelului industrial sau orice altă procedură vizând transmiterea de drepturi, aceasta poate fi efectuată prin intermediul reprezentantului numai pe baza unui mandat special care să menționeze expres retragerea cererii, renunțarea sau transmiterea de drepturi;
- să fie semnată de persoana care a eliberat-o.

Reprezentarea este valabilă până la expirarea termenului sau până la revocarea împuternicirilor indicate în procură. Împuternicirile indicate în

procură pot fi revocate înainte de termen de către solicitant sau de către succesorul său în drepturi prin depunerea unei cereri în acest sens la AGEPI (retragerea procurii), precum și în caz de renunțare a persoanei căreia i-a fost eliberată procura, lichidare a persoanei juridice, deces al persoanei fizice.

Desemnarea, schimbarea și radierea înscrierii reprezentantului nu este supusă plății taxelor.

2.5. Prioritatea cererii

Prioritatea desenului sau modelului industrial se stabilește la data de depozit.

S Prioritatea convențională se stabilește la data depunerii cererii într-o țară parte la Convenția de la Paris sau la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului, dacă cererea de înregistrare a fost depusă la AGEPI în termen de 6 luni de la această dată.

S Prioritatea de expunere a unui desen/model industrial poate fi stabilită în baza exponatului introdus într-o expoziție internațională, dacă cererea este depusă în termen de 6 luni de la data primei dezvăluiri în expoziție. O expoziție se consideră internațională dacă este organizată în mod oficial, dacă la ea participă producători din mai multe state și dacă informația despre această expoziție a fost adusă la cunoștință publicului în modul corespunzător. În cazul invocării priorității de expunere, actul de prioritate reprezintă un document, eliberat de administrația expoziției, care trebuie să conțină:

- denumirea și adresa organizatorului expoziției în care a fost expus desenul sau modelul industrial;
- denumirea expoziției, adresa și data inaugurării;
- numele, prenumele și adresa persoanei fizice sau denumirea și sediul persoanei juridice care a introdus desenul sau modelul industrial în expoziție;
- data expunerii publice;
- data eliberării documentului;
- reprezentările desenului sau modelului industrial expus și, dacă este cazul, copiile descrierii, autentificate de administrația expoziției, din care să rezulte că desenul sau modelul industrial expus este identic cu cel solicitat.

În cazul depozitului multiplu, prioritatea cererii divizionare se stabilește la data de depozit sau la data priorității acestuia.

3. Cererea de înregistrare multiplă

Cererea poate fi depusă pentru înregistrarea mai multor desene sau modele industriale (cerere multiplă). O astfel de cerere poate conține până la 100 de desene sau modele industriale. Cu excepția produselor ornamentale, poate fi depusă o cerere de înregistrare multiplă dacă produsele referitor la care se preconizează integrarea sau aplicarea desenelor sau modelelor industriale fac parte din aceeași clasă a CIDMI. Ornamentul reprezintă un element adițional și decorativ, care poate fi amplasat/aplicat pe diverse produse fără a afecta semnificativ forma lor.

În cazul cererii de înregistrare multiple, solicitantii și autorii, dacă sunt mai mulți, trebuie să fie unii și aceiași pentru toate desenele sau modelele industriale consemnate în cerere.

IV. Examinarea cererii

1. Examinarea respectării condițiilor de formă privind depunerea cererii

AGEPI examinează cererea și materialele anexate acesteia în scopul verificării corectitudinii întocmirii și respectării cerințelor de depunere, în termen de 2 luni de la data depunerii cererii. În cazul notificării trimise solicitantului, termenul de la expedierea notificării și până la primirea răspunsului de la solicitant nu se ia în considerare la calcularea termenelor de examinare a cererii.

În procesul examinării AGEPI verifică:

- dacă conținutul cererii și reprezentările grafice ale desenului/modelului industrial corespund cerințelor prescrise;
- dacă în dosar se conțin toate documentele anexate cererii;
- dacă conținutul documentelor anexate cererii corespunde cerințelor prescrise;
- corectitudinea clasificării conform CIDMI și denumirii produsului în care se preconizează încorporarea desenului sau modelului industrial sau căruia i se va aplica desenul sau modelul industrial;
- corectitudinea invocării priorității convenționale sau de expunere;
- corectitudinea achitării taxelor;
- dacă desenul/modelul industrial nu este exclus de la protecție.

Dacă în procesul examinării se depistează unele neregularități ale documentelor depuse, solicitantul va fi notificat despre necesitatea prezentării documentelor respective în termen de 3 luni cu posibilitatea prelungirii termenului, dar nu mai mult decât pentru 3 luni.

Dacă în cerere sunt respectate condițiile privind acordarea datei de depozit, AGEPI înscrie datele referitoare la această cerere în Registrul cererilor de înregistrare a desenelor și modelelor industriale.

2. Publicarea cererii

Cererea de înregistrare inclusă în Registrul cererilor de înregistrare a desenelor și modelelor industriale se expune spre cunoștință publicului fiind publicată în BOPI în cel mult 6 luni de la data de depozit, dacă sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute în Lege și dacă este plătită taxa de publicare, după caz. Reprezentanțele (inclusiv în culori) se publică în alb-negru la dimensiunile depuse de solicitanți.

Solicitantul are dreptul să ceară printr-un demers amânarea publicării. Acest termen nu va depăși 30 de luni de la data priorității.

3. Examinarea opoziției

În termen de 3 luni de la data publicării cererii de înregistrare în BOPI, persoanele care dețin informații ce pot influența înregistrarea desenului sau modelului industrial publicat prezintă în scris la AGEPI observațiile și opozițiile motivate.

s Observația se prezintă în formă liberă, fără să se plătească taxă, și poate fi luată în considerare la examinarea de fond a cererii.

s Cererea de examinare a opoziției se prezintă pe un formular-tip, aprobat de AGEPI. Ea se consideră depusă numai după achitarea taxei respective. Cererea de examinare a opoziției se examinează de o comisie de specialitate în termen de 3 luni de la data prezentării opoziției. Dacă se constată că opoziția conține neregularități, opozantul este notificat și invitat să răspundă în termen de 30 de zile de la data expedierii notificării. Comisia de specialitate poate admite sau respinge opoziția, întocmind un raport cu privire la aceasta. Raportul va fi luat în considerare în cadrul examinării de fond.

4. Examinarea de fond

Examinarea de fond se efectuează în termen de 4 luni de la data expirării perioadei de prezentare a observațiilor și opozițiilor. La această etapă AGEPI verifică dacă există temeiuri pentru respingerea cererii prevăzute în art. 26 alin.(1) din Lege, ținând cont de rezultatele examinării opoziției.

Se realizează următoarele acțiuni:

- cercetarea documentară în scopul selectării desenelor și modelelor industriale identice sau similare;
- determinarea gradului de asemănare a desenelor și modelelor industriale solicitate cu cele selectate în cadrul documentării.

În procesul examinării, AGEPI poate cere solicitantului informații suplimentare referitoare la desenul sau modelul industrial fără de care examinarea cererii nu este posibilă.

În cazul în care pentru același desen sau model industrial a fost depusă o cerere cu o dată de prioritate anterioară, procedura referitoare la cererea posterioară se suspendă până la emiterea hotărârii pentru cererea anterioară.

Cererea de înregistrare a desenului sau modelului industrial nu va fi respinsă înainte ca solicitantului să i se permită retragerea sau modificarea ei ori prezentarea, în termen de 2 luni de la data comunicării informațiilor obținute în procesul examinării de fond, unor argumente în favoarea înregistrării desenului sau modelului industrial.

5. Hotărârile examinării

În cazul în care examinarea de fond constată că desenul/modelul industrial corespunde condițiilor de acordare a protecției, AGEPI adoptă hotărârea de înregistrare a desenului/modelului industrial.

Dacă se constată că desenul/modelul industrial nu corespunde cel puțin unei condiții de acordare a protecției, AGEPI adoptă hotărârea de respingere a cererii de înregistrare.

În cazul apariției unor circumstanțe noi, AGEPI poate revoca din oficiu hotărârea adoptată.

Toate hotărârile luate de AGEPI în urma examinării se comunică solicitantului în termen de o lună de la data adoptării lor și se publică în BOPI.

Dacă în cererea de înregistrare multiplă doar o parte din desenele sau modelele industriale corespunde condițiilor de acordare a protecției, asupra acestei părți se adoptă hotărâre de înregistrare, iar asupra desenelor sau modelelor industriale care nu corespund condițiilor de acordare a protecției se adoptă hotărâre de respingere.

6. Căile de atacare a hotărârilor privind înregistrarea desenului și modelului industrial

Hotărârea privind cererea de înregistrare a desenului sau a modelului industrial poate fi contestată în Comisia de contestații a AGEPI de a cărei competență ține soluționarea extrajudiciară a litigiilor din domeniul proprietății intelectuale. Contestația se depune de către părți în termen de 2 luni de la data expedierii hotărârii sau de către terți în termen de 30 de zile de la publicarea datelor. Contestația are un efect suspensiv.

Contestația trebuie prezentată în scris și se consideră depusă numai după ce a fost plătită taxa stabilită.

În decursul examinării, Comisia de contestații invită părțile, ori de câte ori este necesar, să prezinte observații referitor la comunicările prezentate de celelalte părți sau de Comisia de contestații. În caz de divergențe cu caracter normativ, Comisia de contestații va aplica normele Codului de procedură civilă.

Hotărârea Comisiei de contestații intră în vigoare la data adoptării și poate fi atacată în instanță judecătorească în termenul stabilit de legislația de procedură civilă. Acțiunea hotărârii Comisiei de contestații atacate în instanță judecătorească poate fi suspendată în conformitate cu Legea contenciosului administrativ.

7. Eliberarea certificatului de înregistrare a desenului și modelului industrial

În cazul în care nu au fost depuse contestații împotriva hotărârii de înregistrare sau contestațiile depuse au fost respinse, AGEPI introduce datele privind înregistrarea în Registrul de desene și modele industriale înregistrate și, în termen de 3 luni de la data înregistrării, eliberează certificatul de înregistrare, cu condiția achitării taxei respective, fapt care se publică în BOPI.

În cazul în care sunt mai mulți titulari, certificatul de înregistrare se eliberează numai unuia dintre ei, ceilalți având dreptul la o copie de pe certificat.

Înregistrarea unui desen sau model industrial produce efecte pentru o perioadă de 5 ani de la data de depozit.

8. Reînnoirea termenului de valabilitate a certificatului

După expirarea termenului de valabilitate a certificatului acesta poate fi reînnoit la fiecare 5 ani până la maximum 25 de ani de la data de depozit, cu condiția achitării taxei stabilite. Cererea de reînnoire trebuie depusă și taxa de reînnoire achitată în decursul a 6 luni înainte de expirarea perioadei de valabilitate. Termenul de depunere a cererii de reînnoire și de achitare a taxei de reînnoire sus-menționat poate fi prelungit cu 6 luni, sub rezerva achitării unei taxe suplimentare. Cererea de reînnoire se depune de către titular sau de reprezentantul acestuia. Cererea de reînnoire se completează prin dactilografiere pe un formular-tip, aprobat de AGEPI.

Cererea de reînnoire este examinată în termen de 2 luni de la data depunerii la AGEPI. În cazul în care condițiile de reînnoire sunt îndeplinite, AGEPI adoptă hotărârea de reînnoire, fapt care se notifică titularului și se publică în BOPI.

Reînnoirea termenului de valabilitate a certificatului de înregistrare se poate limita numai la o parte din desenele/modelele industriale incluse în depozitul multiplu.

9. Restabilirea în drepturi

În cazul expirării termenului de procedură în fața AGEPI având ca urmare directă pierderea drepturilor aferente cererii de înregistrare sau certificatului de înregistrare, AGEPI, la cererea solicitantului sau a titularului, va admite restabilirea în drepturi dacă se constată că neîndeplinirea în termen a avut loc în pofida luării tuturor măsurilor de bună-credință cerute de împrejurări sau în situație de forță majoră. Restabilirea în drepturi se efectuează cu condiția depunerii unei cereri în acest sens în decursul a 12 luni de la data expirării termenului de îndeplinire a acțiunii corespunzătoare, achitării taxei, îndeplinirii procedurii omise și prezentării actelor care certifică situația de forță majoră. Restabilirea în drepturi nu are loc dacă, până la solicitarea restabilirii, o altă persoană a obținut deja dreptul la un desen sau la un model industrial identic, în sensul art. 7 din Lege. În caz de neprezentare a cererii de reînnoire a certificatului de înregistrare sau în caz de neplată a taxei de reînnoire, termenul suplimentar de 6 luni se scade din perioada de 12 luni (revalidarea certificatului de înregistrare).

V. Drepturile conferite prin înregistrare

1. Drepturile autorului

Autor al desenului sau al modelului industrial este considerată persoana fizică ce l-a realizat prin munca sa creatoare. Dacă desenul sau modelul industrial a fost creat de mai mulți autori, dreptul asupra desenului sau modelului industrial va aparține tuturor autorilor.

Persoana care a acordat doar asistență tehnică, organizatorică sau materială în procesul creării desenului sau modelului industrial nu se consideră autor.

Unul din drepturile conferite autorului constă în dreptul de a fi menționat în această calitate în documentele de procedură la AGEPI, în Registrul cererilor de înregistrare a desenelor și modelelor industriale, în Registrul de desene și modele industriale înregistrate și în certificatul de înregistrare.

De asemenea, autorul are dreptul să renunțe la menționarea numelui său în documentele enumerate.

2. Drepturile titularului

Desenul sau modelul industrial înregistrat conferă titularului dreptul exclusiv de a-l utiliza și de a interzice oricărui terț utilizarea sa fără acordul titularului. Prin utilizare se înțelege, în special, fabricarea, includerea într-o ofertă, introducerea pe piață, importul, exportul sau utilizarea propriu-zisă a unui produs în care a fost integrat ori căruia i s-a aplicat desenul sau modelul industrial în cauză, precum și depozitarea produsului respectiv în scopurile menționate anterior.

3. Transmiterea drepturilor

Drepturile asupra designului sunt o proprietate care poate fi vândută, cumpărată sau licențiată. Astfel, drepturile care decurg din înregistrarea cererii și din certificat pot fi transmise integral sau parțial.

Transmiterea drepturi/or se poate face prin:

- contract de cesiune;
- *contract de licență (exclusivă sau neexclusivă)*;
- prin *succesiune (moștenire legală sau testamentară)*.

Drepturile transmise prin contractele enumerate mai sus produc efecte pentru terți și condiționează modificarea statutului juridic al desenului/ modelului industrial din momentul înregistrării contractului la AGEPI.

Datele privind transmiterea drepturilor se publică în BOPI. Aceste date sunt stabilite de AGEPI.

4. Marcarea desenului și modelului industrial înregistrat

Titularul certificatului poate aplica pe produs un marcaj de avertizare. Marcajul nu este obligatoriu, dar este util pentru a anunța atât consumatorii, cât și persoanele terțe că desenul sau modelul este înregistrat. Marcajul constă în imprimarea literei majuscule D înscrise într-un cerc și a numelui sau denumirii titularului pe obiect, etichetă sau ambalajul obiectului.

5. Alte forme de protecție a desenelor și modelelor industriale

Desenele și modelele industriale beneficiază și de protecția acordată în conformitate cu legislația privind drepturile de autor, cu începere de la data la care au fost create sau fixate sub orice formă. De asemenea, designul poate obține protecție prin dispoziții legale privind concurența neloială.

VI. Înregistrarea desenului și modelului industrial în străinătate

Înregistrarea desenului sau modelului industrial pe teritoriul Republicii Moldova nu produce efecte pe teritoriile altor state. Pentru a obține protecție în una sau în mai multe țări străine desenul sau modelul industrial trebuie înregistrat în fiecare țară aparte. Aceasta se poate face depunând cereri separate în fiecare țară vizată sau depunând o singură cerere prin sistemul Aranjamentului de la Haga privind înregistrarea internațională a desenelor și modelelor industriale.

În conformitate cu Aranjamentul de la Haga, cererile de înregistrare internațională se depun la Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale direct sau prin intermediul AGEPI.

VII. Taxele

Depunerea și examinarea cererii de înregistrare a desenului sau a modelului industrial, depunerea opoziției și contestației, publicarea și amânarea publicării, înregistrarea desenelor și modelelor industriale, eliberarea certificatului de înregistrare, reînnoirea certificatului de înregistrare, transmiterea drepturilor, renunțarea la ele, restabilirea în drepturi, prelungirea termenelor de procedură, eliberarea actului de prioritate, eliberarea copiei

sau a duplicatului certificatului de înregistrare, verificarea și transmiterea cererii de înregistrare internațională conform Aranjamentului de la Haga, alte acțiuni cu semnificație juridică sunt supuse taxelor (*Anexa 5*).

Începând cu 25 iulie 2008, au intrat în vigoare taxele pentru servicii cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale, modificate și completate prin Hotărârea Guvernului nr. 878 din 18 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 134-137 din 25.07.2008.

Taxele se plătesc de către solicitant, titular, precum și de către alte persoane fizice sau juridice interesate.

**Clasificarea internațională pentru desene și modele industriale (CIDMI)
(ediția a 9-a)**

Clasa 01 -	Produse alimentare
Clasa 02 -	Articole de îmbrăcăminte și mercurie
Clasa 03 -	Articole de voiaj, cutii, umbrele și obiecte personale necuprinse în alte clase
Clasa 04 -	Perii
Clasa 05 -	Articole textile neconfeționate, materiale din fibre sintetice sau naturale
Clasa 06 -	Mobilier
Clasa 07 -	Articole de menaj necuprinse în alte clase
Clasa 08 -	Unelte și obiecte casnice din metal
Clasa 09 -	Ambalaje și recipiente pentru transportul sau păstrarea mărfurilor
Clasa 10-	Ceasuri și alte aparate și instrumente de măsură, control și semnalizare
Clasa 11 -	Obiecte ornamentale
Clasa 12 -	Mijloace de transport și de ridicat
Clasa 13 -	Aparate de producere, distribuție sau transformare a energiei electrice
Clasa 14 -	Aparate de înregistrare, de telecomunicații și de prelucrare a informației
Clasa 15 -	Mașini necuprinse în alte clase
Clasa 16 -	Aparate fotografice, cinematografice și optice
Clasa 17-	Instrumente muzicale
Clasa 18 -	Mașini de birou și imprimerie
Clasa 19-	Papetărie, articole de birou, materiale pentru arte și învățământ
Clasa 20 -	Echipamente pentru vânzări și publicitate, semne indicatoare
Clasa 21 -	Jocuri, jucării, corturi și articole sportive

- Clasa 22 - Arme, articole pirotehnice, articole pentru vânătoare, pescuit și pentru distrugerea dăunătorilor
- Clasa 23 - Instalații pentru distribuția fluidelor, instalații sanitare, de încălzire, de ventilație și condiționare a aerului, combustibili solizi
- Clasa 24 - Utilaj medical și pentru laborator
- Clasa 25 - Construcții și elemente de construcții
- Clasa 26 - Aparate de iluminat
- Clasa 27 - Tutun și articole pentru fumători
- Clasa 28 - Produse farmaceutice și cosmetice, articole și aparate de toaletă
- Clasa 29 - Dispozitive și echipamente contra incendiilor, pentru prevenirea accidentelor și salvare
- Clasa 30 - Articole pentru îngrijirea și întreținerea animalelor
- Clasa 31 - Mașini și aparate pentru prepararea mâncărilor și băuturilor necuprinse în alte clase
- Clasa 32 - Simboluri grafice și elemente grafice (logos), motive decorative pentru suprafețe, ornamente

**Formularul-tip al cererii de înregistrare a desenului
sau modelului industrial**

2112/FS/06.0/A/1/P/

2112/FS/06.0/A/1/P/

Referința solicitantului/reprezentantului:	Se completează de către AGEPI Registratura AGEPI intrare:	Registrul cererilor de înregistrare a desenelor și modelelor industriale
Nr.	Nr.	(21) Nr. depozit
Data	Data	(22) <u>Data depozit</u>

**Către AGENȚIA DE STAT PENTRU PROPRIETATEA INTELLECTUALA A
REPUBLICII MOLDOVA**

Str. Andrei Doga nr. 24, bloc 1, MD-2024, Chișinău, Republica Moldova, tel.: (37322) 40-05-06, fax: 43-85-08

**CERERE DE ÎNREGISTRARE A
DESENULUI SAU MODELULUI INDUSTRIAL**

Cererea se va completa în 3 exemplare dactilografiate

I. (71) SOLICITANT (nume și prenume sau denumire completă, adresă, telefon și fax cu prefixul zonei, e-mail)	Numărul de identificare de stat unic (TONO/LDNP)
☐ persoană juridică	☐ persoană fizică
☐ alți solicitanți sunt prezentați în anexă	
II. (74) REPREZENTANT (nume și prenume, adresă, telefon și fax cu prefixul zonei și nr. procurii, e-mail)	Cod țară conform normei ST. 3 OMPI

D mandatar autorizat

Data persoana

III. ADRESA PENTRU CORESPONDENȚĂ (numele, prenumele persoanei de contact, adresă, telefon și fax cu prefixul zonei, e-mail)

IV. SOLICIT în baza Legii nr. 161/2007 art. ____

înregistrare a desenului sau modelului industrial pe care îl consider nou cu:

(54) **indicarea produsului:**

(51) **clasa conform LOC(8):**

(57) **culorile revendicate:**

(28) **numărul total de desene și modele industriale:** _____

_____ eliberarea pe numele meu a unui certificat de

V. PRIORITATE INVOCATĂ:

(33) Țara		(32) Data		(31) Nr.
-----------	--	-----------	--	----------

(23)

(locul, data, denumirea expoziției)

alte priorități invocate sunt prezentate în anexă

VI. (62) Cererea este DIVIZIONARA din cererea cu:

VII. (55) REPREZENTAREA DESENULUI/MODELULUI INDUSTRIAL:	
I I Alte reproduceri sunt prezentate în anexă	

VIII. DECLAR că **AUTORUL:**

- a) renunță a fi menționat în cerere II
 b) este persoana jos menționată II
 c) renunță a fi menționat la publicare, în certificat Q
 Eu, subsemnatul _____
 (72) Numele și prenumele, Adresa completă, numărul de identificare de
 cod țară conform normei ST. 3 OMPI stat unic (IDNP)

Semnătura
autorului

îmi asum responsabilitate conform art. 185³ al Codului Penal al Republicii Moldova și declar în mod solemn, pe propria răspundere, că desenul sau modelul industrial ce face obiectul cererii este realizat prin munca mea creatoare.

IX. (46) SOLICIT amânarea publicării **X. DOCUMENTE DEPUSE:**

	Nr. file	Nr. ex.		Nr. file	Nr. ex.
☐ - formularul cererii			<u> </u> I - procura		
<u> </u> I - reprezentările grafice se			II - certificatul de prioritate		
anexează: C-1 - descrierea <u> </u>			O - contractul de cesiune pentru		
<u> </u> I - desenul tehnic			invocarea priorității <u> </u> I		
☐ - fișa de confecționare			- scrisoare de acord alte		
<u> </u> I - dovada de plată a taxei <u> </u>			documente:		
<u> </u> I - dovada de înlesnire			☐ -		

XI. Semnătura solicitantului(ților)/reprezentantului (numele în clar):

-
XII. a) Persoana care a prezentat cererea, alta decât solicitantul(ții), reprezentantul (numele complet, actul de identitate):

 -

b) Semnătura persoanei care a recepționat cererea la AGEPI (numele în clar):

XIII. Registratura AGEPI ieșire:

Nr. Data

Data:

Anexa 3
Taxele pentru servicii cu semnificație juridică în domeniul
protecției obiectelor proprietății intelectuale*

Nr. d/o	Servicii cu semnificație juridică	Cuantumul taxelor, euro
Desene și modele industriale		
45	Depunerea cererii de înregistrare a desenului și modelului industrial: pentru un desen/model pentru fiecare desen/model suplimentar, depășind 1 în depozit multiplu	20 2
46	Examinarea de fond a cererii de înregistrare a desenului/modelului industrial: pentru un desen/model pentru fiecare desen/model suplimentar, depășind 1 în depozit multiplu	50 5
47	Publicarea desenului/modelului industrial pentru fiecare figură în spațiu standard (8x8 cm), depășind 1	2
48	Amânarea publicării desenului/modelului industrial	50
49	Retragerea cererii	25
50	Înregistrarea și eliberarea certificatului de înregistrare a desenului/modelului industrial pe un termen de 5 ani: pentru un desen/model pentru fiecare desen/model suplimentar, depășind 1 în depozit multiplu	70 5
51	Reînnoirea valabilității certificatului de înregistrare a desenului/modelului industrial pe un termen de 5 ani: pentru un desen/model industrial pentru fiecare desen/model suplimentar, depășind 1 în depozit multiplu	100 10
52	Acordarea unei perioade de grație de 6 luni pentru reînnoirea valabilității certificatului de înregistrare a desenului/modelului industrial: pentru un desen/model pentru fiecare desen/model suplimentar, depășind 1 în depozit multiplu	50% din cuantumul taxe pentru reînnoire

53	Renunțarea la dreptul asupra desenului/modelului industrial la cererea titularului	50
54	Recepționarea, verificarea, examinarea și transmiterea cererii internaționale	100
Alte taxe		
63	Revendicarea priorității într-o cerere de înregistrare a obiectului de proprietate industrială	100
64	Revendicarea priorității interne într-o cerere de înregistrare a obiectului de proprietate industrială	10
65	Publicarea unei erate/corecturi	10
66	Înscrierea unei modificări	50
67	Înregistrarea contractului de licență, de cesiune a drepturilor, de franchising și de gaj (inclusiv înscrierea modificărilor în Registru): - pentru un obiect al proprietății industriale	200
68	Înscrierea modificărilor în contractul înregistrat sau rezilierea acestuia	100
69	Depunerea opoziției și contestației: opoziția contestația	100 150
76	Prelungirea termenului de răspuns la notificarea examinării, suspendarea procedurii (pentru fiecare lună)	20
77	Restabilirea termenului omis, pentru fiecare lună	50
78	Repunerea în drepturi	100
80	Înregistrarea și eliberarea titlurilor de protecție a obiectelor de proprietate industrială în cazul transmiterii drepturilor	50
81	Eliberarea unui document oficial de tipul: duplicat, copie a titlului de protecție, adeverință, act de prioritate	20
82	Consultarea Registrului Național: fără eliberarea unui extras legalizat din Registrul Național cu eliberarea unui extras legalizat din Registrul Național	gratis 30

Note:

1. Achitarea taxelor se efectuează în numerar sau prin virament, în contul Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, după cum urmează:

a) persoanele fizice și juridice cu domiciliul, respectiv sediul, în Republica Moldova achită taxele stabilite în lei moldovenești, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei în raport cu euro la data plății;

b) persoanele fizice și juridice străine cu domiciliul, respectiv sediul, permanent în străinătate achită taxele în euro sau în cantumuri echivalente acestora în lei moldovenești, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei în raport cu euro la data plății.

5. Solicitantul sau titularul dreptului de protecție a desenului sau modelului industrial, care nu a preluat sau nu a transmis în condițiile legale dreptul său până la data plății, achită taxele prevăzute la secțiunea VI și pct. 66, 76 și 77 din secțiunea VIII, după cum urmează:

a) 15% din cantumul taxei stabilite, dacă este persoană fizică și are calitatea de autor;

b) 35% din cantumul taxei stabilite, dacă este o întreprindere care întrunește criteriile stabilite în art. 2 alin. (2)-(4) din Legea privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii nr. 206-XVI din 07.07.2006, sau dacă este persoană fizică și nu are calitatea de autor.

6. Invalizii, pensionarii neîncadrați în câmpul muncii, elevii, studenții (secția de zi), militarii în termen (ostașii și sergenții) se scutesc de plata unor taxe stabilite în prezenta anexă, după cum urmează:

a) la punctele 1, 3, 6, 7, 9 (pentru primii trei ani), 17, 19, 20, 21, 23 (pentru primii trei ani); 45, 46, 47, 50, 62\ 62⁴, 62⁵ (pentru primii trei ani), 69, în cazul când persoana este unicul autor al invenției, modelului de utilitate, desenului/ modelului industrial sau unicul ameliorator al soiului de plantă și solicită titlul de protecție pe numele său, sau este unicul titular al brevetului de invenție, brevetului pentru soi de plantă, certificatului de înregistrare a modelului de utilitate, certificatului de înregistrare a desenului/modelului industrial. Scutirile menționate în prezentul alineat se acordă de asemenea și colectivului de solicitanți sau titulari, cu condiția că fiecare din membrii acestui colectiv are dreptul la scutirile indicate;

b) la punctele 55, 56, 57, 58, 59 și 61 din compartimentul VII.

7. În cazurile transmiterii drepturilor, solicitantul, titularul sau succesorul în drepturi care nu îndeplinește condițiile prevăzute la punctele 2, 4, 5 și 6 este obligat să plătească taxa neachitată anterior sau să lichideze diferența, în cazul achitării parțiale.

* Extras din Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13 august 1997, cu modificările și completările ulterioare.